

Glasilo Občine Kanal ob Soči, letnik X, številka 33, marec 2012

MOST

V SREDIŠČU

Spominska soba
Rika Debenjaka
4-5

SOCIALA&DRUŽINA &ZDRAVJE

Da ste le prišli,
težko sem vas čakala
8-9

ŠPORT

Srebro iz Bakuja
39

IZ VSEBINE

Župan: Za turizem smo odgovorni vsi	3
Spominska soba Rika Debenjaka	4
Proračun okoljsko naravnani	7
Reportaža: Pomoč na domu	8
Živimo zdravo	11
Leto aktivnega staranja	13
Forum za Kanal	15
Krajevni praznik Deskle	17
Dobrodelno	20
Izostritev: Turizem	21
Vodopivčevo leto	25
Mak cveti	26
Premiera: Odlikovanje	27
Pust prenal zimo	30
Kulturno šolsko četrtletje	24
Enajst zaporednih zmag	37
Srebro iz Bakuja	39
Med najboljšimi piloti	40

Fotografija na naslovnici:

Riko Debenjak, Avtoportret slikarja z ležečim ženskim aktom, nedokončano olje na platnu, 1942.

Foto: Toni Dugorepec

Silva Matevžič, foto: Osební Arhiv

Vdahnimo smisel jeseni življenja

Vsako življenjsko obdobje ima svoj čar, ki ga lahko odkrijemo, če poskušamo prodreti v skrivnost, v katero je naše življenje v tem obdobju vpeto. Isto velja za starost. Mogoče nam je neprijetno ob misli nanjo. Ali ne prinaša mnogo nevšečnosti? Moči nam pešajo in spomin popušča. Mladostne zagnanosti ni več. Vendar je jesen življenja lahko lepa, če sami za to poskrbimo.

Namesto da objokujemo stare čase in razmišljamo o tem, česa ne zmoremo več, raje pomislimo, kaj vse lahko storimo in s čim si lahko popestrimo in zapolnimo današnji dan. Možnosti je ogromno: od ročnih del, risanja, balinanja, pikada, igranja briškole, telesne vadbe ali vsaj sprehoda. Nekaterim dan polepšajo rože ali delo na vrtu, spet drugim vnuki, ob katerih postaneš spet mlad. Vse to so dejavnosti, s katerimi se upokojenci radi zaposlimo. Zakaj? Ker želimo izpolniti prosti čas in biti obenem koristni za družbo, katere del smo.

Kaj je pravzaprav starost? Spomini na dni, ki smo jih preživeli v prejšnjih letih? So to zbrane neštete izkušnje, ki jih lahko posredujemo mlajšim? Modrost, ob kateri dozorevajo naši otroci in vnuki? Predvsem pa je tu srce, ki se lahko razdaja svoji okolici. Bodimo vedno odprti za vsakogar, ki potrebuje našo besedo spodbude ali tolažbe.

Tako je bilo srce naše do zdaj najstarejše občanke in obenem najstarejše Slovenke **Katarine Marinič** iz Deskel, ki se je s svojimi 110 leti vpisala v Guinnessovo knjigo rekordov kot superstoletnica. V naši občini je živel ali še živi kar nekaj stoletnikov. Med njimi je **Stanko Šuligoj** iz Koprivišča pri Kalu nad Kanalom, ki je avgusta 2011 dopolnil sto let, na božični dan pa je praznovala 101 leto **Matilda Močnik**, ki je mlajša leta preživela na Cerkljanskem, od l. 1939 pa je živela v Desklah. Stoletnici sta bili tudi **Olga Miklavčič** iz Gorenjega Polja in **Jožefa Podbršček** iz Morskega.

Na mednarodni dan starejših se vsako leto s posebno pozornostjo spomnimo tistih, katerih mladost je sicer odmaknjena, vendar še vedno živi v njihovih spominih. DU Deskle – Anhovo že leta ob obiskih ostarelih krajanov vključuje tudi KS, vrtec in šolo Deskle. Starejšim posvetimo pozornost tudi ob 8. marcu, ob novem letu in praznovanju visokih jubilejev. V oktobru združimo praznovanje tedna otroka s praznikom ne več mladih in se odpravimo na skupen krajši pohod. Nekajkrat letno organiziramo v povezavi s šolo delavnice, ki se jih z veseljem in velikim zanimanjem udeležijo učenci in upokojenci. Povezava med generacijami ima dve dobri strani: vzbuditi v mladini lep odnos do starejših, ne več mladi pa se ob druženju z mlajšimi pomladimo za nekaj let.

Starost torej ni nujno samo nekaj obremenjujočega, tudi v zrelih letih je treba znati poiskati dejavnosti, ki nam zapolnjujejo čas in nas notranje bogatijo. Če želimo najti smisel življenja, ga tudi najdemo. Pa čeprav nismo več mladi!

Silva Matevžič

Izdajatelj: Občinski svet občine Kanal ob Soči, Trg svobode 23. Zanj: župan Andrej Maffi. Uredniški odbor: Nataša Bucik, Irena Hočevnar Križnič, Petra Paravan, Boštjan Simčič.

Odgovorna urednica: Lea Širok. Kontakt: 041/725 157, lea.sirok@gmail.com; mostkanal@gmail.com. Oblikovalska zasnova in prelom: Vesna Dugorepec.

Naslov uredništva: Glasilo Most, Pionirska 2, Kanal. Tisk: Natisakaj.si/Bo-tisk, Ljubljana. Naklada 2500 izvodov. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Za razvoj turizma je odgovoren vsak občan

Turizma ni mogoče razvijati brez osnovne infrastrukture, ki jo mora zagotoviti občina, nato pa morajo podjetni posamezniki v praksi izpeljati kakovostno ponudbo.

Lea Širok, foto: Bruno Bizjak

Turistična sezona je pred vrati in turizem je zagotovo ena od razvojnih priložnosti občine, kar tudi sami večkrat poudarjate. Tudi občinski svetniki poudarjajo, da je ta razvoj potrebno pospešiti, prvi korak pa naj bi bila občinska strategija.

Razvoj turizma je splošen trend v Evropi, vedeti pa moramo, da se zahteve turistov ves čas spreminjajo. Odkar so vpeljali spletno turistično ponudbo se je recimo pokazalo, da turistom ni več do daljših postankov v istem kraju, temveč si počitnice raje razdelijo na krajša bivanja v različnih krajih in si tako čim več ogledajo. O teh trendih so razpravljali tudi na nedavnem sejmu Gast v Celovcu. V tem vidim za našo občino celo več priložnosti. Za majhne občine pa je pomembno predvsem sodelovanje. Od lanskega leta tako na turističnem trgu ne nastopamo več sami, temveč skupaj s petimi lokalnimi skupnostmi nekdanje novogoriške občine. Na ta način bomo na celotnem Goriškem lažje za dalj časa zadržali večje število ljudi. Gost se bo lažje odločil, da bo nekaj dni v Kanalu, nekaj v Brdih in morda še kje, tudi v novogoriški igralnici. Turisti si danes želijo čim bolj pestro ponudbo.

Kakša je vloga občine pri razvoju turizma?

Za razvoj turizma je najprej potrebna osnovna infrastruktura, od urejenih cest, do vodovodov in kanalizacije. To je razlog, da gradimo infrastrukturo tudi tam, kjer smo jo včasih lahko le sanjali. Pripeljali smo vodo v Kal nad Kanalom, postavljamo vodovod, kanalizacijo in čistilne naprave na Kanalskem Vrh... Gradnja osnovne infrastrukture je dolžnost občine, nato pa ponudbo lahko nadgradimo in v sodelovanju z drugimi ustanovami uredimo kolesarske, pohodniške in učne poti, pa tudi ekološke vasi. Ena od zamisli je denimo muzej na prostem na Kanalskem Vrh u možnosti pridobivanja zelene energije s pomočjo vetra, vode in sonca, ki bi ga postavili s Soškimi elektrarnami. Akumulacijsko jezero je torej atraktivna turistična točka, vendar če v kraju ni vodovoda, gostilne ali prenočišč, bomo ljudi težko zadržali.

Strategije razvoja turizma ni težko napisati. Vemo, da lahko dodatno turistično ponudbo razvijamo na stoletni železniški prog, reke Soči in treh jezerih. Vendar ponovno poudarjam, prva je infrastruktura. Ob tem pa preko delavnic, ki jih organizira TIC, spodbujamo, izobražujemo občane in jim pomagamo na poti k samostojnosti in samoiniciativnosti, saj bomo turizem lahko razvili le s pomočjo podjetnih posameznikov. V občini sicer imamo zelo angažirane posameznike, ki imajo prenočišča ves čas zasedena. Turisti se k njim vračajo, ker se jim znajo posvetiti na primeren način. Zgolj napis

Župan Andrej Maffi

„prenočišča“ ob cesti ali na objektu je vsekakor premalo. Danes se je potrebno oglaševati tudi na spletu. Naša občina je skoraj v celoti pokrita s signalom, tako da lahko svoja prenočišča tržijo tudi tisti iz bolj oddaljenih predelov. Infrastruktura je torej zelo pomembna, pa ne le zaradi turizma, ampak zaradi kakovosti življenja občanov, ki želijo ostati na podeželju. Tudi zanje smo dolžni ustvarjati normalne pogoje za 21. stoletje.

V prispevku Marka Valentinčiča, ki ga objavljamo v tokratnem Mostu, je med drugim podčrtano, da gostje pri nas premalokrat prenočijo. Kako komentirate te trditve?

Z leti se trendi spreminjajo. V preteklosti je imel kamp veliko turistov. Zakaj jih sedaj ni, je težko odgovoriti. Kamp je lepo urejen, vendar ga je zaradi stalnih poplav nemogoče urediti v sodobnega. Za vse bolj zahtevne turiste je verjetno manj zanimiv. Vsekakor pa gostov ne moremo prisiliti, da bi ostali pri nas. K temu lahko prispeva le širok nabor različnih, tudi drobnih ponudnikov, recimo, od keramikov, do galerije, zbiralcev predmetov iz prve svetovne vojne. Na podeželju bi kdo lahko odprl gostilno v slogu „od vil do vilic“, kar je danes zelo popularno. Tu naj omenim, da se je v Kalu nad Kanalom in Levpi s podporo občine zaključil zelo uspešen projekt Živimo zdravo, kjer so obujali stare jedi, mineštro iz hrušk, joto... Prepričan sem, da meščani ne bodo prišli v Levpo na škampe in školjke, ampak na domačo mineštro. Zavest o pomenu lokalne ponudbe se prebujajo,

vendar stvari ni mogoče premakniti čez noč. Za izjemen odziv projekta, ki me je prijetno presenetil, je v prvi vrsti zaslužna koordinatorica **Darja Rijavec**. To je zgleden primer tudi za razvoj turistične ponudbe: občina ustvari pogoje, posamezniki pa kakovostno izpeljejo stvari. Za razvoj turizma je odgovoren prav vsak občan, pa četudi le pomete svoje dvorišče ali obreže živo mejo.

Trenutno je v občini 90 prenočišč pri zasebnih sobodajalcih, kje so še možnosti za nova?

Občina je solastnik Doma Mihaela Gabrijelčiča na Srednjem. Zainteresirani smo, da bi tam zaživela prenočišča. Podobno je s štirimi apartmaji v Levpi, ki čakajo na podjetnega občana ali družino. Občina vse to lahko ponudi pod ugodnimi pogoji, treba je samo začeti pranje in kuhanje joto.

S pomladjo bodo že začeli prihajati turisti, v naši občini pa bo ob občinskem prazniku živahen že april.

Tako živahnega aprila pred občinskim praznikom zagotovo še ni bilo. Naj omenim le 60-letnice društev upokojencev iz Deskel in Kanala ter Pihalne godbe, pa petnajst let gledališke skupine Mak in druge jubileje. V sklopu prireditve občinskega praznika bomo slovesno odprli tudi večnamensko dvorano v Kanalu. Prepričan sem, da bo zelo zasedena, kar je garancija, da je bila naložba upravičena in da bo Kanal ime dostojen prostor s široko možnostjo uporabe.

Spominska soba Rika Debenjaka

Od 10. februarja je naša občina bogatejša še za spominsko sobo slikarja Rika Debenjaka, ki je prostor dobila v prenovljeni Fiščevi hiši na kanalski Kontradi.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Primož in dr. Božidar Debenjak ter Milica Zimic pred skrivnostno Rdečelasko

V njej so med drugim razstavljeni slikarjeva dela in osebni predmeti ter bogato arhivsko gradivo, ki ga je podarila Debenjakova družina. Spominska soba je povezana z Galerijo Rika Debenjaka v Gotski hiši, tako da ustvarjata celoto, ki predstavlja pomemben prispevek h kulturni in turistični ponudbi Kanala in občine. S tem se je izpolnila tudi 35-letna želja Prosvetnega društva Soča, ki že ves čas upravlja z Galerijo Rika Debenjaka in bo skrbelo tudi za

Fiščevo hišo. Predsednica društva **Milica Zimic** se je ob odprtju spominske sobe najprej zahvalila donatorjema arhivskega gradiva, slikarjevemu sinu ter sociologu in filozofu **dr. Božidarju Debenjaku** in vnuku **Primožu Debenjaku**. Poudarila je, da spominska soba **Rika Debenjaka** „zaokrožuje 35-letna prizadevanja, da bi obogatili stalno slikarjevo zbirko“ in dodala: „Danes je to prekrasen kompleks, edinstven arhitekturni in kulturni

biser. Prepričana sem, da bo Fiščeva hiša obogatila naše kulturno življenje.“

Za velikodušno donacijo se je Debenjakovi družini zahvalil tudi župan **Andrej Maffi**: „Takšnega prostora se zgolj z denarjem ne da narediti,“ je poudaril, „nobena občina nima toliko denarja, da bi sama postavila takšen biser. To je omogočila predvsem velikodušnost dr. Božidarja in Primoža Debenjaka ter vseh, ki so prispevali veliko prostovoljnega dela. V naši občini se nam zato ni treba bati za kulturo. Naši kraji so že pred 200 leti v svet izstrelili prvega velikana Valentina Staniča, ki je bil sodobnik Charlesa Darwina. Oba sta dolgo rabila, da so se njune ideje uveljavile. Izstrelili pa smo tudi kulturnike, glasbenike, dirigente, slikarje in športnike.“ Po županovem mnenju ni pomembno, če bo minister za kulturo po novem v drugi pisarni, pomembno bo le, koliko denarja bo zagotovil za to področje.

Kanalska občina je Fiščevo hišo na Kontradi odkupila leta 2010. Za nakup in prenovo pod strokovnim vodstvom arhitekta **Mitje Mozetiča** so skupno odšteli dobrih 110 tisoč evrov.

Spominska soba Rika Debenjaka je v osrednjem delu objekta na prvem nadstropju, ki je smiselno povezan z Galerijo oziroma z Gotsko hišo. V kleti bo prostor za Klub keramikov, v pritličju pa bo Prosvetno društvo Soča imelo pisarno in arhiv.

Prepričana sem, da bo Fiščeva hiša obogatila naše kulturno življenje.

Razstavljeno gradivo je zbudilo veliko pozornosti

Arhivsko gradivo je popisala in uredila Ivanka Uršič

Podžupan Ivan Humar (v sredini)

Tu bo tudi možnost za študij dela slikarjevega gradiva, večji del pa bo ustrezno shranjen v novogoriškem Pokrajinskem arhivu, s katerim sta kanalska občina in Debenjakova družina podpisali tripartitno pogodbo.

Direktor Pokrajinskega arhiva iz Nove Gorice, **mag. Drago Terpin** je povedal, da so ponosni, ker bo arhiv, ki so ga tudi strokovno uredili, shranjen pri njih. Debenjakovi družini se je zahvalil, ker je arhivsko gradivo predal občini in s tem javnosti omogočil dostop do dokumentov o slikarjevem življenju in delu. Za donacijo se je zahvalil tudi predsednik Krajevne skupnosti Kanal **Marko Bucik** in obljubil, da „bomo gradivo skrbno varovali“. „To je res nekaj čudovitega. Rika Debenjaka imamo tu v celoti, s slikami in njegovim arhivom,“ je podčrtal danes dvaindevetdesletni **Alojz Kralj**, ki je pred več kot tremi desetletji oral ledino za Galerijo v Gotski hiši. Slikar je Kanalu najprej podaril petnajst slik, nato pa so iz Nove Gorice, ki ni imela ustreznih prostorov, dobili še deset njegovih del, se je spomnil. Najprej so razmišljali, da bi galerijo uredili v kletnih prostorih župnišča, nato pa so se odločili za obnovo srednjeveškega stolpa na Kontradi. Glavni problem je bil denar. Te težave je „v resnici rešil potres,“ je hudomušno dodal Kralj, ki je bil takrat tudi v komisiji za odpravo škode. Na pomoč so priskočila še podjetja, lastnik pa je objekt zamenjal za njivo. Kljub nasprotovanju in negodovanju nekaterih, da je v Kanalu najprej potrebno poskrbeti za vodovode, so Galerijo Rika Debenjaka odprli leta 1977. Najpomembnejša pri tem, da smo dobili slikarjevo spominsko sobo, pa je bila odločitev dr. Božidarja Debenjaka, da očetov arhiv podari občini. „To vzemite kot izraz mojega spoštovanja do njega in hvala za skrb, ki ste jo prevzeli,“ je povedal. Prisotne je ponovno spomnil, kako je bil slikar navezan na svoj rojstni kraj. Tako je denimo vse do konca s seboj nosil domovnico iz leta 1920, ki jo je kot dvanajstleten fant dobil od kanalske občine še v času predfašistične Italije. Povedal je tudi, kako se je oče mnogo let pozneje izjemno razveselil naziva častni občan Nove Gorice, pod katero je tedaj spadal Kanal, čeprav je pred tem dobil številna pomembna priznanja in nagrade, od Prešernove do Jakopičeve in Herderjeve. „Kaj je potem bolj naravnega, da se vzpostavi stik z njegovo sedanjo občino in se vpraša, kaj se da s to zapuščino napraviti,“ je pojasnil svojo odločitev. Obenem pa je, ne glede na čustveno navezanost, s tako dragocenim gradivom potrebno odgovorno ravnati, in sicer, „da ugotoviš, kaj bi si ta, čigar last je to bilo, želel.“ Mladostne spomine na dedka je obujal Primož Debenjak. Kanal je zanj kraj z dušo, predvsem pa je pohvalil delo strokovnjakov, ki so restavrirali močno poškodovano olje na platnu z

Dr. Debenjak: „To vzemite kot izraz mojega spoštovanja do njega (očeta) in hvala za skrb, ki ste jo prevzeli.“

naslovom Avtoportret slikarja z ležečim ženskim aktom. Zanimiva (nedokončana) slika v velikosti 150 x 195 cm, ki je sedaj osrednji element spominske sobe, naj bi nastala leta 1942, po mnenju slikarjevega sina pa ima ime kar „Rdečelaska“. Restavratorka iz Goriškega muzeja **Ana Sirk Fakuč** je pojasnila, da se je restavriranju slike hotela izogniti zaradi številnih raztrganin in odrgnin. Nato pa je ob pomoči študentke restavracije **Eve Sirk** „Rdečelaski“ vrnila njej sijaj. Arhivsko gradivo je popisala in za spominsko sobo uredila **Ivanka Uršič**, strokovna sodelavka Pokrajinskega arhiva. Kakor je povedala, zapuščina pomembno dopolnjuje stalno zbirko Debenjakovega umetniškega dela. Gradivo je razdeljeno na različne tematske sklope, od osebnih dokumentov, do fotografij, časopisnih člankov, in je shranjeno v 27 arhivskih škatlah. „Dokumentacija prča o bogati življenjski in ustvarjalni poti Rika Debenjaka,“ je še pojasnila Uršičeva ter nato z odlomki iz njegovega arhivskega gradiva osvetlila prelomne trenutke slikarjevega življenja. Pri postavitvi razstave v spominski sobi je sodelovala oblikovalka **Nina Lovišček**, ki je po rodu iz Kanala: „Zame je bila to posebna čast in poseben izziv. V sodelovanju s strokovnjaki Pokrajinskega arhiva sem natančno spoznala tudi slikarjevo življenje, tako da sem se v oblikovanje lahko poglobila, začutila njegovo življenje in ga poskušala pri oblikovanju tudi prikazati v največji možni meri.“ Za obiskovalce spominske sobe so na voljo nekateri pomembnejši dokumenti, glavnina pa je shranjena in dostopna v novogoriškem Pokrajinskem arhivu. Glede na to, da gradivo

večinoma še ni obdelano, bo pomemben vir za študente in druge, ki bodo raziskovali slikarjevo delo in življenje. V spominski sobi so razstavljene tudi slikarske palete, slikarjeva obleka, portret njegove nečakinje ter Debenjakova portreta, ki sta jih naredila **Gabrijel Stupica** in **Božidar Jakac**. Zagotovo se lahko strinjamo z Milico Zimic, ki je ob odprtju poudarila, da se slikar Riko Debenjak s spominsko sobo vrača v svoj rodni kraj. Dodajmo, da je Fiščevo hiša posebna tudi po tem, da so jo prenavljali zgolj domači zidarski, kamnoseški in mizarski mojstri ter oblikovalci.

Takšnega prostora se zgolj z denarjem ne da narediti. Nobena občina nima toliko denarja, da bi sama postavila takšen biser. To je omogočila predvsem velikodušnost dr. Božidarja in Primoža Debenjaka ter vseh, ki so prispevali veliko prostovoljnega dela.

Pohištvo je oblikoval **Aleš Žnidarčič**, diplomant beneške Akademije lepih umetnosti, mizarska dela je opravil **Anton Goljevšček**, gradbena dela je izvajalo zidarstvo **Zoran Simčič**, za električno napeljavo je poskrbel **Leo Lukšič**, kamnoseška dela pa je izvedlo **Kamnoseštvo Brezavšček**.

Naša občina na Andrejevem sejmu v Gorici

Tekst in foto: Nika Testen

Občina Kanal ob Soči se je skupaj z ostalimi sosednjimi občinami, mestno občino Nova Gorica, občino Šempeter - Vrtojba, Miren - Kostanjevica, Brda, Renče - Vogrsko udeležila tudi Andrejevega sejma v Gorici, ki je v širšem italijanskem in slovenskem prostoru bolj priljubljen in znan, kot obmejni okusi. Na sejmu, ki je potekal od 3. do 5. decembra 2011, so se iz naše občine predstavili naslednji ponudniki: **Peter Jacob** z lesenimi izdelki, **Darja Žorž** z izdelki iz keramike, **Alenka Gololičič** z izdelki iz keramike, **Ekološka kmetija Seljak** z moko, zelišči, medom, suhim sadjem, **Andrej Kragelj** z medom, Društvo ljubiteljev narave Planota ter aktiv kmečkih žena s Kanalskega Vrha s pecivom.

Uspešno smo se predstavili tudi na Andrejevem sejmu.

Najprej celovita prenova, nato vsebina

Lokal v Kulturnem domu v Desklah bo občina najprej temeljito prenovila. Odstranili bodo zasteklitev, zgradili stopnice in nato zamenjali oblikovno neprimeren nadstrešek. V notranjosti pa bodo med drugim restavriral tudi poškodovane freske priznanega akademskega kiparja Janeza Pirnata.

Lea Širok, foto: Uroš in Božidar Rustja

Pogled na drugo fazo ureditve terase KD z manjšim in lažjim nadstreškom

Kulturni dom v Desklah je eden najpomembnejših javnih in kulturnih objektov tako v naši občini, kakor v Dolini Soče. Po načrtih ing. **Ivana Kraigherja** so ga zgradili leta 1959, med letoma 1995 in 1998 pa je doživel prenovi gledališke dvorane, glavnega vhoda in nadstreška. Nadaljnje samovoljno preoblikovanje notranjosti gostinskega lokala in zasteklitev terase pa je po besedah arhitektov **Uroša** in **Božidarja Rustje**, ki sta pripravila novo arhitekturno in oblikovno

zasnovo, degradiralo vhodno fasado Kulturnega doma in v notranjosti lokala uničilo freski, ki sta avtorsko delo priznanega slovenskega akademskega kiparja **Janeza Pirnata**.

Zato je potrebno izvesti celovito prenovi zunanosti in notranjosti lokala. Po predlogu arhitektov bi prenovi izvedli v eni fazi, tako da bi takoj odstranili neprimerno zasteklitev terase in obstoječi nadstrešek ter postavili oblikovno primernejšega, nižjega in

lažjega, z odprtini za svetlobo na nekaterih delih. Teraso bodo z vseh treh strani obdali s stopniščem ter postavili novo klančino za dostop invalidov. Nadstrešek nad vhodom v Kulturni dom pa bodo podaljšali preko vhoda v gostinski lokal. V notranjosti lokala bodo odstranili krušno peč, klimatsko napravo na freski, montažne predelne stene in predelno steno, ki je zakrila drugo fresko, lesen pod, stropne štukature in stavbno pohištvo. Poškodovane freske pa naj bi restavriral pod nadzorom avtorja fresk ali za to usposobljene ustanove.

Glede na dosedanje dvakratne slabe izkušnje s prenovami, ki so jih najemniki izvajali v zameno za znižanje najemnine in so prenovi prilagajali zgolj svojim interesom, arhitekta Uroš in Božidar Rustja predlagata, da adaptacijo izvede občina kot lastnik objekta, nato pa odda v najem celovito prenovljen lokal. Občinska uprava bo letos pridobila potrebno dokumentacijo, nato pa bodo lokal začeli prenavljati. Glede vsebin prenovljenih prostorov, je za enkrat več zamislil. Predsednik Krajevne skupnosti Anhovo-Deskle, **Klemen Stanič** si tu želi knjižnico, župan **Andrej Maffi** pa je tudi na slovesnosti ob 60-letnici deskljanskega Društva upokojencev ponovno podprl zamisel o tem, da bi tu nastala medgeneracijska točka za druženje vseh generacij. Zagotovo pa tu ne bo več gostinskega lokala.

Okoljsko naravnan občinski proračun 2012

Občinski proračun so svetniki potrdili na februarški seji. V njem je predvidenih dobrih 8 milijonov evrov prihodkov in več kot 8,7 milijonov evrov odhodkov.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Občinski svetniki so na februarški seji med drugim skoraj soglasno potrdili okoljski amandma v višini pet tisoč evrov za meritve onesnaženosti zraka. Predlagal ga je občinski svetnik **Ivan Križnič** (SLS), ki je poudaril, da si že leta prizadevajo, da bi občina vzpostavila neodvisen sistem meritev onesnaženosti zraka. Tistim, ki jih izvaja družba Salonit Anhovo, prebivalci Kanala, Deskel in širše okolice namreč ne zaupajo, pojasnjuje: »Podobno kot ugotavljajo strokovnjaki, tudi krajani opozarjajo, da je območje zaradi cementarne degradirano. Zdravje je na prvem mestu, in denar ne sme biti vprašanje, ko ščitimo zdravje nas vseh, naših otrok.« Križnič, ki je tudi predsednik okoljevarstvenega društva Ozon pričakuje, da bodo meritve izvedli še letos, zaupali pa jih bodo pristojnim domačim ustanovam: »Pomembno je, da bomo dobili jasno sliko, kaj se z okoljem dogaja. Koliko denarja bomo dejansko potrebovali, še ne vemo, na vsak način pa je potrjeni amandma pomemben prvi korak.«

Morebitna dodatna sredstva za neodvisne meritve zraka bodo poskušali dobiti tudi iz drugih virov. Okoljsko sta naravnani tudi dve največji letošnji občinski investiciji. Več kot 1,3 milijona evrov je predvidenih za izgradnjo kanalizacije, vodovoda in dveh čistilnih naprav na Kanalskem Vrhu, ter za kanalizacijo in distribucijski vodovod v Kalu nad Kanalom, 70 tisoč evrov pa bodo porabili za projektno dokumentacijo za energetsko sanacijo kanalskega vrtca in stare telovadnice. Med večjimi

Občina bo vzpostavila neodvisen sistem meritev onesnaženosti zraka

postavkami omenimo tisto za delovanje neprofitnih organizacij in društev, ki znaša dobrih 600 tisoč evrov, medtem ko je razprava pokazala, da dober milijon evrov še zdaleč ne bo dovolj za urejanje in vzdrževanje številnih občinskih cest v slabem stanju. Občinski svetniki so zato Komisiji za ceste naložili, naj pripravi prednostni seznam odsekov cest za prenovo. Večina je menila tudi, da so projektantske ocene naložb na splošno pretirane in da bi bilo nekatere potrebno revidirati. Ponovno so opozorili, da strehi športnih dvoran v Kanalu in

Desklah še vedno puščata. Ker se izvajalca del - v Desklah je pred tremi leti gradila družba Primorje - ne odzivata, so kanalski svetniki zahtevali, da občinska uprava za popravilo poišče drugega izvajalca.

Soglasno pa so ugotovili, da je tokratni proračun investicijsko naravnan, saj je za naložbe namenjenih skoraj 3,5 milijona evrov oziroma dobrih 40 odstotkov predvidenih odhodkov. Načrtovanega zadolževanja v letošnjem kanalskem proračunu je za dobrega pol milijona evrov.

GOSPODARSTVO & KMETIJSTVO & TURIZEM

Vse več škode zaradi divjih prašičev

Problematika o škodah, ki jih povzročajo divji prašiči je bila v lanskem letu večkrat razlog za sestanke Društva goriških živinorejcev. Prvič smo problematiko skupaj z lovci lokalnih lovskih družin, poslancem Mirkom Brulcem, svetniki in predstavniki občin obravnavali na rednem letnem občnem zboru društva leta 2011.

Branko Strgar, predsednik Društva goriških živinorejcev

Skupaj smo ugotovili, da so škode, ki jih povzročajo divji prašiči postale neobvladljive. Škoda, ki jo povzročajo divji prašiči ne prizadene samo kmetov, pač pa tudi lovske družine, saj, da jim, po navedbah prisotnih gospodarjev LD, do dobra razrahljajo tudi njihove proračune. Na pobudo Društva goriških živinorejcev in poslanca Brulca, smo se predstavniki društva, lovskih družin, lovske zveze in kmetijske svetovalne službe pri KGZS Nova Gorica, v mesecu maju

sestali s predstavniki Ministrstva za kmetijstvo in poslanske skupine SD. Na podlagi sklepov sestanka sta Društvo goriških živinorejcev in LD Čepovan na MKGP naslovila vlogo za uvedbo izrednih razmer na področju divjega prašiča. Ministrstvo je v mesecu oktobru 2011 izdalo vsem lokalnim LD pozitivno odločbo o neomejenem in nesankcioniranem odstrelu divjega prašiča tako po številu, kakor tudi po spolu in starosti. Na žalost pa po nekaj mesecih od

prejema odločbe ugotavljamo, da se nekatere LD izreka imenovane odločbe ne poslužujejo in ne držijo.

Zato vse lastnike in obdelovalce kmetijskih površin pozivamo, da vse škode, ki jim jih na obdelovalnih površinah povzročajo divji prašiči redno prijavljajo lovskim družinam, saj bomo le tako imeli argumente za zahtevo po podaljšanju prej omenjene odločbe.

Da ste le prišli, težko sem vas čakala

Od vrat do vrat, s hriba na hrib z oskrbovalkami, ki nudita pomoč na domu.

Tekst in foto: Nataša Bucik Ozebek

Vido Berlot, ki oskrbovalkam vedno zaželi srečno pot, smo zmotili med branjem knjige

Na pustni torek se malo pred enajsto uro v Kanalu pridružim Janji Trampuž in Barbari Škvarč, socialnima oskrbovalkama, ki dan za dnem s toplim kosilom in toplo besedo hitita od vrat do vrat in s hriba na hrib ter starejšim pomagata, da lahko dostojno in v domačem okolju preživljajo jesen svojega življenja. Pogosto sta prvi in zadnji, ki tisti dan prestopita njihov prag, zato ne čudi, da ju mnogi težko čakajo in skozi priprta vrata ali okna pogledujejo za njima, ko hitita naprej. Čakajo ju tudi drugi.

Ko z vodjo pomoči Centra za pomoč na domu Klas **Jelko Humar** usklajujeta še zadnje podrobnosti tistega dne, je za njima je že dolg

dan. Začneta ob sedmih z jutranjo nego, marsikje zakurita ognjišče, ponekod je potrebno v hišo prinesiti drva. Barbara je tisto jutro na sprehod do trgovine pospremila gospo. Z Janjo v gostišču Križnič malo pred 11. uro pobereta prve zabojčke s hrano, nato jih v kuhinji kanalske osnovne šole naložita še dvajset. Prisedem k Janji, Novogoričanki, ki v kanalski občini redno dela tretje leto. Rada ima teren, razgibano delo. Pravi pa, da moraš biti za takšno delo rojen, čut za soljudi moraš imeti v sebi. Med prvimi kosilo dobi **Vida Berlot**, zalotili smo jo med branjem knjige. „Zelo sem zadovoljna, ker je raznoliko. Saj bi si sama že kaj skuhala, pa kaj, ko bi bila vsak dan ali pašta

ali krompir,“ se nasmehne, vmes pa ji Janja razreže meso, ker jo roke ne ubogajo več. „Gospa nam vedno zaželi srečno pot,“ jo pohvali Janja. Ulico naprej že čakata **Marija Marinič** in **Danila Kovačič**. „Zelo rada poklepetam z njimi, pa nimajo vedno časa. Pa ..., če jih jaz težko čakam, si mislim, da jih tudi drugi,“ je solidarna. Vesela je, da je lahko doma, v domačem okolju. „Grem na verando, jem kadar hočem ... v domu upokojencev je vse drugače,“ razmišlja Kovačičeva. Tudi Janja pove, da poskušajo starejše spodbujati, da čim več stvari naredijo sami in s tem krepijo svoje sposobnosti.

Zopet zvoni telefon, najprej kliče Jelka, nato Barbara, usklajevanj še ni konec. Ura je 11:50 in čeprav sva se ponekod zadržali dlje, še ne zamujava, kosila v prtljajniku so še topla. „K ljudem moraš priti nasmejan, odmisli moraš svoje in njihove težave. Na začetku je bilo kar hudo, zelo so me prizadele stiske ljudi. A počasi spoznaš, da moraš nekje narediti zid med službo in tvojim zasebnim življenjem,“ na poti v Ročinj pripoveduje Janja. Ko stopiva do **Iva Hvalice**, kar zavriska ob štedilniku s kafetjero in rdečim kovinskim lončkom. Štiri leta mu že prinašajo kosila, čez vikend pa tudi sam kaj skuha. „Vse je odlično,“ pravi Ivo, ki je bil 37 let pismonoša in še danes rad poklepetam o tem in onem ter poizve, kaj se dogaja po svetu. „Ljudje tukaj na podeželju so hvaležni za vsako besedo, za vsako malenkost, ki jim jo namenimo. Čeprav ne pijem kave, jo z nekaterimi z veseljem, ker vem, da jim to toliko pomeni. O njihovi hvaležnosti govorijo oči, stisk rok in za to ni plačila,“ pravi Janja. Sedaj že ve, da mora zjutraj poslušati vremensko napoved in pogledati, koliko stopinj je bilo zjutraj. Za bolne ljudi, ki težko gredo iz hiše, je to pomemben podatek ...

Cena pomoči na domu znaša 5,42 evra na uro

Občina Kanal ima med bivšimi novogoriškimi občinami največji delež starega prebivalstva. „Dejavnost pomoči na domu se v kanalski občini lepo razvija in je po tej storitvi vedno večje povpraševanje, kljub nekoliko višji ceni za uporabnika. Večinoma je to podeželsko okolje. Ljudje so za vsako pomoč izjemno hvaležni in to večkrat povedo. Največ je povpraševanja po pomoči pri osebni higieni v jutranjem času. Starejšim veliko pomeni tudi vsaj en reden tople obrok na dan. Radi poklepetajo z našimi oskrbovalkami, saj jim njihov obisk na domu zelo veliko pomeni. V hribovitih krajih, kjer je dostopnost do trgovine nekoliko težja, pa starejši ljudje naročijo tudi kaj iz trgovine in jim socialne oskrbovalke naročeno dostavijo ob prinosu toplega obroka,“ pravi Jelka Humar, vodja Centra za pomoč na domu Klas. Cena storitve pomoči na domu v občini Kanal že več let znaša 5,42 evra na uro. Humarjeva pojasnjuje, da uporabniki zaenkrat še zmorejo sami plačevati storitev, opazajo pa, da glede na nižje finančne dohodke zapošajo za krajši čas trajanja in obseg storitve pomoči na domu.

Ivo Hvalica je bil 37 let poštar

Preden greva v Avče, v gostišču Križnič vzameva še toplo vegetarijansko kosilo za gospoda, ki zelo vedro sprejema svojo starost in z njo povezane tegobe. Vmes Janja pozdravlja poštarje in domačine, z nekaterimi so že več kot le bežni znanci. Čaka naju vzpon na Lig. Letos jim je zima prizanesla. Janja nikoli ne bo pozabila, kako je nekoč na živem ledu obstala z avtom. Na levo je bil prepad, na desno skala. Dobro uro je potrebovala, da se je s podkladanjem smrekovih veja, drv in peska rešila na varno. Tudi sicer sta se s Barbaro ob snegu do najbolj oddaljenih večkrat prebijali kar za plugom. „Najina vodja je v takih primerih poklicala gospoda, ki je plužil ceste, in se pozanimala, kakšne so razmere. Zelo pogosto je pred mano vozil plug, zadaj pa

Janja Trampuž, Jelka Humar in Barbara Škvarč pred odhodom na teren

jaz,“ je vesela Janja, da dobri medčloveški odnosi in pripravljenost pomagati še nekaj veljajo. Na Ligu jo že težko čaka eden najstarejših uporabnikov, 91-letni **Stanislav Maver**. Zelo rad ima juho, ni pa najbolj zadovoljen, če mu ne prinese nič mesa. Ko odhaja, pride do vrat in pomaha. „Jaz mu moram pa popiskati, imava prav tak obred,“ se posmeji Janja. Pove, da se eden na drugega navežejo in da je zaupanje zelo pomembno, zato si ne sme dovoliti, da bi ga denimo z razlaganjem njihovih težav sosedom zaprivila. Ob rojstnih dnevih se poskuša nanje spomniti s kakšno malenkostjo. Ura je 12:45. Čaka naju spust v dolino, v šolski kuhinji oddava prazne posode prejšnjega dne, ki jih je Janja spotoma pobirala. In nato nazaj v

Danila Kovačič je vesela, da je lahko doma

hrib. V Kalu nad Kanalom, v Kačji Dragi jo težko čaka **Julka Gorjup**. Kljub svojim letom čaka pred hišo in čisti sneg. „Samo vi in poštar pridete, veste, da sem vas vesela,“ se zasmee in povabi v hišo, kjer ji Janja tisti dan kot zadnji odda kosilo. Ker je sladkorni bolnik, se izogiba krompirju, ji pa zato Janja pusti kakšen kos kruha več. Čez teden ji kosilo prinaša Janja, ob koncih tedna pa ji največkrat skuha kar bližnja soseda, za kar ji je Julka izjemno hvaležna. „V teh krajih ljudje na poštnih nabiralnikih nimajo nalepk reklame prepovedane. Veseli so vsega, kar jim skrajša dan,“ pravi Janja, ko se po strmem klancu spuščava od Julkine hiše. **In če ne besede, so bile oči tiste, ki so ta dan od Kanala, do Ročinja, Avč, Liga in Kala govorile 'ne odhajajte še'. In tako je vsak dan.**

Julka Gorjup: samo vi in poštar pridete, zelo sem vas vesela

Kuharice pripravijo okoli dvajset kosil za pomoč na domu

Stanislav Maver je eden najstarejših prejemnikov pomoči na domu

Nova socialna zakonodaja ne prinaša novosti za pomoč na domu

Zajetne spremembe socialne zakonodaje niso posegle na področje pomoči na domu. Še vedno velja, da lahko zanjo zaprosijo starejši ali invalidi, ki potrebujejo dve vrsti pomoči: bodisi pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, gospodinjsko pomoč (kuhanje, pomivanje, prinašanje kosila) ali pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih (hranjenje, umivanje, preoblačenje). Center za pomoč na domu Klas je imel v lanskem decembru 50 zaposlenih, se pa s težavami soočajo pri iskanju novega kadra. „Kljub krizi na zavodu za zaposlovanje ne najdemo sodelavk, ki bi se nam bile pripravljene pridružiti,“ pove Humarjeva.

V naši občini se je lani rodilo 51 otrok

Občinska uprava, foto: Vrtec Deskle

Otroci vrtca Deskle

Največ novorojenčkov tudi letos beležimo v krajevni skupnosti Anhovo-Deskle. Za pokrivanje stroškov ob rojstvu otroka zagotovi občina enkratni dopolnilni prejemek.

Občinska uprava dodeljuje enkratni dopolnilni prejemek na osnovi Pravilnika ob rojstvu otroka. Letos je tako je enemu staršu dodelila enkratno socialno pomoč v višini 400 evrov.

Gre za pomoč, ki jo občina zagotovi kot dopolnilni prejemek za pokrivanje stroškov ob rojstvu otroka. Enkratno pomoč lahko prejme eden od staršev

novorojenčka, če sta oba (starš in otrok) državljana Republike Slovenije in imata stalno prebivališče v naši občini. V primerih, kjer starša ne živita skupaj, lahko vlogo za enkratni prispevek odda starš pri katerem otrok živi.

Zahtevek za izplačilo prispevka je potrebno priložiti v roku 45 dni po rojstvu otroka.

Kdor meni, da je upravičen do izplačila socialne pomoči ob rojstvu otroka, pa te ni prejel, se lahko zgleda v tajništvo občine ali pokliče na telefonsko številko 05/3981213.

Dedek Mraz na Kolovratu

Dora Ravnik, foto: Simon Prinčič

Konec lanskega leta je otroke in starejše že 17. leto zapored obiskal Dedek Mraz in jih obdaril

Člani gledališke skupine Globočak smo za vse udeležence odigrali igrice prirejene po ljudski pravlici "Hudičeva volna". Nastopila sta tudi dva mlada harmonikarja.

TR društvo Globočak je podelilo tudi priznanja za najlepše urejene hiše s cvetjem.

Vsi skupaj pa smo se nato povsede in si voščili novo leto.

Zahvala za pomoč ob požaru

Hudo je, ko človek doživi nesrečo – požar, ko ne čuti več tal pod nogami. S to izkušnjo smo se srečali tudi sami, a občutek nemoči, samote je v trenutku izginil po vaši zaslugi. Ni ti za trenutek nas niste zapustili, vaše želje, vaše pozitivne misli in vsa vaša dobrodelna finančna pomoč nam je vlila novih upov in novih moči. Ob tej priložnosti se vam iskreno zahvaljujemo. Hvala sosedom, vsem Ložanom, Športnemu društvu Ložice (Ložanskim pustarjem), naši občini, županu **Andreju Maffiju**, vsem članom civilne zaščite, Karitasu Gorenje Polje, župniji in en velik hvala gasilcem iz Kanala in Nove Gorice za izredno hitro intervencijo. Še enkrat, prav vsakemu od vas, srčna HVALA.

Družina Simčič-Makuc

Prvi novoletni bazar „Zame šara – zate darilo“

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Kanalska tržnica je svoj drugi tržni dan od uradnega odprtja doživela 17. decembra z novoletnim bazarjem „Zame šara – zate darilo“. Na njem so osnovnošolci obiskovalcem ponujali najrazličnejše predmete, ki so jih šoli podarili učenci in krajani. V zameno za prostovoljni prispevek so rabljeni predmeti tako lahko postali tudi uporabna in predvsem poceni novoletna darila. Del stojnic so s svojimi domačimi izdelki, od sadja do ekoloških pridelkov, medu, keramike, peciva in nakita, prodajali lokalni in drugi ponudniki, ki jih je na tržnico uspel povabiti TIC. Večino tržnice pa so zapolnili osnovnošolci, ki so v sodelovanju s kanalskim Društvom upokoencev, Karitasom in TIC-em izvedli akcijo „Zame šara-zate darilo“.

„Vsak je prinesel tisto, kar je bil zanj šara in nato smo to razstavili,“ je pojasnila osmošolka **Anika Božič**. Odziv je bil nad pričakovanji, saj so krajani in osnovnošolci šoli podarili vse, od igračk do knjig, drobnih spominkov, steklenih izdelkov in gospodinjskih aparatov. Osmošolka **Tinkara Mugerli** nam je povedala, da se je

nabralo največ igračk, posod in svečnikov, na stojnicah pa je bilo razstavljenih tudi veliko knjig, steklovine, malih gospodinjskih aparatov in oblek.

Obiskovalci tržnice so najbolj povpraševali po „pliškotih“ in drugih igračah, je bila zadovoljna Anika Božič, **Neža Humar** pa je povedala, da je bilo obiskovalcev „še kar nekaj“. Osnovnošolci so podarjene predmete ponujali za prostovoljne prispevke, ki so jih namenili šolskemu skladu.

Pobudnica novega načina obdarovanja je bila učiteljica **Polona Škvarč**, ki poudarja tudi vzgojni vidik takšnega obdarovanja: „Da se otroci naučijo, da ni vse v tem, da gremo v trgovino in nekaj kupimo, temveč da mogoče lahko dobijo tisto, kar si želijo, tudi na drugačen način.“ To je, z izmenjavo rabljenih igračk, spominkov in drugih drobnarij, ki enim polnijo omare in so se jih morda naveličali, drugi pa si jih morda želijo in jih lahko s takšnim darilom tudi osrečimo.

Česar niso prodali, so podarili dobrodelnim organizacijam, Karitasu in Rdečemu križu.

Prvi bazar v Kanalu pa je tudi pokazal, da je za uvajanje novosti potreben čas. Kljub dobrodelni tržnici in stojnicam, kjer je bilo mogoče kupiti tudi druge izdelke, je bil odziv krajanov namreč dokaj zadržan.

Najbolj zanimivi so bili „pliškoti“

Izjemno odmevna srečanja „Živimo zdravo“

„Živimo zdravo“ je mednarodno uveljavljen program promocije zdravja. Že več kot deset let ga uspešno izvajajo v Pomurju, februarja in marca letos pa je naletel na izjemen odziv krajanov tudi v Kalu nad Kanalom in v Levpi, kjer je projekt koordinirala Darja Rijavec.

Lea Širok, foto: Darja Rijavec

Krajanji so se z različnimi strokovnjaki na sedmih srečanjih pogovarjali o zdravi prehrani, preprečevanju bolezni, zdravi telesni teži, lokalni pridelavi hrane in prevzemanju aktivne vloge pri varovanju in krepitevi zdravja. „Pravi zimi navkljub, ko je v Kalu 2. februarja brila burja kot za stavo in so se temperature ob 18. uri spustile krepko pod ledišče na -13°C, je prvo srečanje uspelo,“ je o začetku skoraj dvomesečnega projekta Živimo zdravo povedala **Darja Rijavec**. Njeni poudarki iz uvodnega nagovora so bili rdeča nit srečevanj: „Naj nas druži rek, da smeri vetra ne moremo spremeniti, lahko pa nastavimo naša jadra tako, da ujamemo čim več lepega, poučnega, koristnega. S sodelovanjem v projektu Živimo zdravo nam je dana priložnost za druženje, spoznavanje, prijateljstvo in medkrajevno sodelovanje. Izkoristimo jo in naredimo nekaj zase in za naše zdravje.“

Prvega predavanja o zdravju in dejavnih tveganja dipl. medicinske sestre **Kristine Brovč Jelušič** se je udeležilo 22 krajanov. Profesorica zdravstvene vzgoje **Irena Jerič** in medicinska sestra **Bernardka Prinčič** sta obiskovalcem izmerili krvni tlak in srčni utrip ter jim odgovarjali na vprašanja. Druženje v prostorih KS so nadaljevali ob veliki košari domačih jabolk, greli pa so se z zeliščnim čajem z medom.

Na drugem srečanju, 9. februarja, v novem objektu v Levpi, je Irena Jerič predstavila kronične nenalezljive bolezni. Izpostavila je srčno žilne bolezni in poudarila, da smo stari toliko, kolikor so 'stare' naše žile. Skupaj z medicinskima sestrama **Bernardko Prinčič** in **Natašo Abram** ter poslovno sekretarko **Andrejo Mezinac** so 46 krajanov izmerile krvni tlak, obseg pasu, krvni sladkor in holesterol ter vse zapisale v evidenčne kartončke. Fizioterapevtki **Marjana Gorjan** in **Erika Hvalič** sta predstavili tehniko nordijske hoje, ki je primerna telesna dejavnost za vsakogar.

O osnovah zdrave prehrane in o prehranjevanju s pomočjo prehranske piramide je na tretjem predavanju, 16. februarja, govorila dipl. medicinska sestra **Božena Istenič**. „Ob sproščenem klepetu smo se naučili pravilnega razvrščanja živil, ki smo jih prinesli od doma, na police prehranske piramide. Ugotovili smo, da je največ prav tistih, ki so v vrhu piramide in naj bi jih najmanj uživali (svinjska mast, sladkor, čokolada,...),“ se srečanja spominja Rijavec.

Četrto predavanje na 'pomladanski' zadnji četrtek v februarju je obiskalo 61 krajanov, tudi iz Avč. O premalo cenjeni doma pridelani zelenjavi je predavala dipl. ing. agronomije **Andreja Baša**. „Premalo se zavedamo, da se svetovna politika lahko čez noč spremeni in bomo ponovno odvisni od lastnega pridelka, kot so bili naši predniki,“ je podčrtala vlogo samooskrbe. Predsednica kalskih podeželskih žena **Marta Murovec** pa je, skupaj z **Miro Pirih**, vse razveselila z demonstracijo in pokušino okusnih zdravih domačih jedi, pripravljenih z živili iz domače šrambe brez dodanih konzervansov, maščob, sladkorja in kupljenih začimb. Udeleženci so lahko izmerili krvni tlak, srečanje pa je popestrila razposajena Folklorna skupina Kal nad Kanalom, odeta v sadje in zelenjavo. Na petem predavanju, 1. marca, je o raku spregovorila ginekologinja **Erika Tuta**. Predstavila je presejalne

Tudi brez uporabe konzervansov, maščob in sladkorja lahko iz domačih živil pripravimo okusne, zdrave jedi

programe za zgodnje odkrivanje raka materničnega vratu ZORA in raka debelega črevesa SVIT. Poudarila je, da je v Slovenji preventiva dobro organizirana, zato je neodgovorno, če se pregledov ne udeležimo. Izrazila je upaje, da bo v naši regiji kmalu organiziran program DORA za sistematične preiskave dojk z mamografijo, saj je rak dojke pri ženskah v goriški regiji med najpogostejšimi v Sloveniji ter dodala, da so vse rakave bolezni najbolj povezane z nezdravim življenjskim slogom.

Testa hoje in telesne zmogljivosti se je 3. marca udeležilo 33 krajanov, ki so z motiviranostjo navdušili strokovno ekipo, v kateri so bili dipl. medicinska sestra **Suzana Munih**, medicinska sestra **Mira Stanič Gruden** in **Silvo Kokot**, predsednika Športnega društva Mark iz Šempetra.

Na sedmem srečanju, 8. Marca, je 74 krajanov pozdravil predsednik KS Levpa **Aleksander Štrukelj**. Izrazil je navdušenje nad programom Živimo zdravo in udeleženkam čestital ob Mednarodnem dnevu žena. Vse pa so s šopkom pesmic razveselili otroci podružnične osnovne šole in vrtca Kal nad Kanalom. Božena Istenič je nato predavala o ohranjanju in pridobivanju zdrave telesne teže ter preprečevanju debelosti. Povedala je, da bi naše telo, naš »rušt«, lahko živelo 130 let, če ga ne bi »kvarili« z nezdravim življenjskim slogom. Ponovno je poudarila pomen obvladovanja stresnih situacij in redno zmerno gibanje, ki naj bi aktivno trajalo vsaj pol ure dnevno. Domače jedi je tudi tokrat pripravila Marta Murovec. Skupaj z Miro Pirih sta poskrbeli, da je v prostoru zadišalo po ribjem brodetu, ki naj bi bil v tem postnem času večkrat na jedilniku. Poskusili smo joto, hren z jabolki, kuhan goveji jezik, jabolčni zavitek po receptu naših babic in mam, radič z jajci ter »kleudre« - lokalno mineštro naših babic s krhlji suhih hrušk. Vse sestavine so bile iz domače šrambe, pridelane v Kalu nad Kanalom, Levpi

in Kanal. Za vse jedi smo prejeli recepte ter se razveselili šopka zvončkov in izvirnega darilca. Ker je za zdravo življenje pomembna tudi higiena, so obiskovalci dobili milo iz medu, okrašeno z lepo naravno dekoracijo, ki ga je izdelal in podaril čebelar **Damjan Cristofoli**.

Obiskovalci so lahko preverili krvni tlak, holesterol ...

Zanimanje za srečanja je bilo izjemno
Foto: Aleksander Štrukelj

Buen Camino peregrino ali 900 km peš pri 70-ih

Konec lanskega poletja se je na več kot 900 km dolgo romanje po poti svetega Jakoba, ki jo vsako leto prehodi ali prekolesari na tisoče romarjev, odpravil Joško Drašček iz Kanala.

Čeprav ima za seboj že dobrih sedem križev, je v družbi soromarja Hinka prehodil celo pot in po 38 dneh sta dosegla težko pričakovani cilj Compostelo.

Irena Hočevvar Križnič, foto: Osebni arhiv Joška Draščka

Joško Drašček na cilju: „Ne delaš ti Camina, Camino dela tebe ...“

"Buen Camino je pozdrav, ki sem ga na poti Camino Frances slišal nešteto krat. Tako se namreč med sabo pozdravljajo pohodniki oziroma romarji, namenijo pa ti ga tudi prijazni domačini, ki dobro vedo, kaj pomeni hoditi po eni najstarejših romarskih poti v Evropi. Najljubši pa mi je bil ta pozdrav, ko mi ga je v Burgosu v zgodnjem jutru spoštljivo namenil fantek, ki ga je oče peljal v vrtec. Tak spontan otroški pozdrav vsakemu romarju na tej poti samopremagovanja vlije novih moči," pripoveduje o 900 kilometrov dolgi poti sedemdesetletni **Joško Drašček**.

Obiskovanja romarskih krajev so že starodavna oblika izražanja spoštovanja do nadnaravnega, pojasni. Največji razmah so doživela v srednjem veku. Sveto potovanje je obsegalo tri romarske cilje. Najvažnejše je bilo romanje v kraje Jezusovega bivanja, zlasti v Jeruzalem. Sledil mu je Rim kot prestolnica krščanskega sveta in Compostela, kjer častimo prvega mučenca med apostoli, sv. Jakoba starejšega. Njegov grob so odkrili v devetem stoletju, ko je nad njim zasijala zvezda. Zato so kraj poimenovali Campo stela – Compostela – Zvezdno polje.

"Hoja po Jakobovi poti v Compostelo je vsakodnevno druženje z ljudmi, ki prihajajo praktično z vseh koncev sveta. Zanimivo je opazovati, kako se ljudje različnih življenjskih navad in stanov s prehojenimi kilometri utapljajo v umirjen ritem romarskega življenja. Tudi navaden popotnik se spremeni v romarja, ki v začetku z omahujočimi, kasneje pa z

odločnimi koraki zaide v svojo notranjost in srka življenjska spoznanja, ki so mu bila do tedaj tuja. Utrne se tudi solza olajšanja. Hodiš med ljudmi, pa imaš včasih občutek, da si sam. Ali si res sam? Gospa Bernadett iz Nemčije mi je rekla: 'Nikdar nisem sama, vedno je Bog z menoj.'"

Kaj se pravzaprav dogaja s tabo na Caminu, se sprašuje naš sogovornik. Pomenljiv odgovor je prebral v enem izmed zavetišč: „Ne delaš ti Camina, Camino dela tebe...“

Kakor pravi, ni bil nikdar pretirano vnet popotnik, vendar pa je rad zahajal v naše gore v družbi umirjenih pohodnikov. Nenadoma pa je v tem smislu ostal sam. Vendar, kakor je rada rekla njegova mama, 'človek obrača, Bog obrne': "V roke sem namreč kmalu dobil knjigo zakoncev Rigler iz Ljubljane *Blagor vama, uboga reveža*. Pogoltnil sem jo. In že je sledila tudi telesna preizkušnja na slovenski Jakobovi poti, ki je dolga 300 kilometrov, prehodiš pa jo v devetih dneh. Prestal sem jo z močno ožuljenimi nogami, vendar pa z dovolj izkušnjami, da sem začel razmišljati o Caminu."

Na slovenskem Caminu je spoznal Hinka, svojega soromarja v Compostelo. Hinko je bil takoj trdno odločen, da gre na pot, pa čeprav sam. Na Joškovo odločitev pa je delno vplival tudi prijatelj Fonze iz Poreč. Nagovoril ga je nekako tako: »Veš, ko si enkrat star šestdeset let in čutiš, da moraš to narediti, ne smeš več odlašati«. Čeprav je takrat že zakorakal v enainšestdeseto leto, je sprejel izziv. Pred odločitvijo, ali naj se poda na Camino, je prebral več knjig. Zavedal se je, da je to hudo izziv in zato je hotel biti vsestransko pripravljen: "Fizično sem se dobro pripravil, saj sem imel že pred odhodom v nogah preko 600 km. Največkrat sem šel od doma na Sveto Goro, pa v Solkan in se vrnil domov po dolini reke Soče. Že takrat sem uporabljal kremo za utrđitev podplatov. Učinek je bil popoln – Camino sem oddelal brez žuljev. Za psihično utrđitev pa sem enostavno uporabil svojo trmo."

Njegova načela pred odhodom so bila naslednja: sprejeta odločitev mora biti nepreklicna; tudi v težkih trenutkih se ne smeš smiliti sam sebi; dobro moraš poznati meje svojih sposobnosti, da ne pregoriš. Romanje je skupaj s Hinkom opravil med 25. avgustom in 29. septembrom 2011. V tem času sta prehodila preko 900 km, začetek poti pa je bil v St. Jeanu v Franciji. Do tja sta z osebnim avtom, letalom in taksijem potovala preko Benetk, Madrida in San Sebastiana ob Biskajskem zalivu. Na letalu se jima je do Madrida nepričakovano pridružila še gospa Zdenka iz Nove Gorice. Hinko je hudomušno pripomnil: „Sv. Jakob je poskrbel, da smo postali ljudje.“ Pa vendar je to veljalo samo do Puente la Reina, njihovi načrti so se namreč razlikovali in s Hinkom sta odšla naprej. Joško pripoveduje, da so najtežji prvi dnevi romanja,

ko se telo šele privaja na nenavaden napor. Enkrat te »špične« v kolenu, drugič zapeče v gležnju ali ušcipne v hrbtu. Vse to so realnosti Camina. Mladi romar Gastone iz Milana ga je podučil: „Per Camino questo é normale.“

Ker jima je šlo dobro, sta s Hinkom razmišljala, da bi iz Fisterre šla še do Muxie: "Med potjo pa sva izvedela, da prihaja v Santiago gospod Friškovec, zato sva pešačenje uskladila tako, da sva prisostvovala njegovemu somaševanju pri slovesni maši v katedrali v Santiagu. To je bilo eno najlepših doživetij najinega romanja. Doživela sva tudi kadišnico. To je pika na i pri maši v katedrali. Seveda romanje zaznamujejo tudi ogledi znamenitosti med potjo, posebno pa še v mestih Puente la Reina, Burgos, Leon, Astorga, Cruz de Ferro, Santiago in seveda v Finterri."

Posebno draž pa je zanj na Caminu predstavljalo srečanje s Cruz de Ferrom, železnim križem: "To je bil trenutek, ki sem ga težko pričakoval 550 km. Običaj je, da vsak romar prinese kamen iz rodne kraja in ga položi pod križ. Sam sem vzel kamen pri cerkvi našega sv. Jakoba in ga skupaj s kamenčki z imeni otrok na naši ulici in imeni drugih, ki so me prosili, naj se jih na poti kdaj spomnim, položil pod križ na slovensko in občinsko zastavo ter ob Jakobovo školkjo. Na koncu pa sem zmolil očenaš – morda še nikoli tako zbrano. Naš sv. Jakob in vsi ostali bodo tako v naši zavesti za vedno ostali na Caminu. Gospa Chiara iz Ancone mi je kasneje v Santiagu ganjena pripovedovala, kako je izgledal ta moj obred." Od Monte del Gozo do Santiaga sta v meglenem jutru in velikem pričakovanju prišla neverjetno hitro. Nenadoma sta se znašla pred katedralo, pripoveduje Joško. "Uspela sva. Romarski objem, solze sreče, spominska fotografija. Sledil je vstop v katedralo, nikoli še kaj tako težko pričakovanega. Oko se je zopet orosilo, ko smo se rokovali s sv. Jakobom. Kasneje sva prejela še Compostelo – potrdilo, da sva opravila Camino in da bova večno zapisana na listi Compostelcev," se spominja občutkov ob zaključku dolge poti.

Zanimivo je, da je na Caminu veliko cerkva posvečenih Božji materi. To kaže na to, kako so ji romarji zaupali. Pred odhodom so se ji izročili v varstvo, pred vrnitvijo pa so jo v Fisterri prosili za srečno vrnitev: „Enako sem naredil tudi jaz. Fisterra, najzahodnejši del Španije, je srednjeveškemu romarju pomenila konec sveta, nama pa je pomenila konec romanja. Ko sem stal na skalah pod mogočnim svetilnikom in zrl čez Atlantik, sem podoživel cel Camino. Vprašal sem se, od kod sem jemal moč, da sem vse to zmogel. Logičen odgovor ste že prebrali.“ Za zaključek pa Joško dodaja: „Če bodo te vrstice koga spodbudile, da se odpravi v Compostelo, mu že sedaj namenjam pozdrav Buen Camino. Pot naj začne s starim romarskim vzklikom 'Ultreia deus aia nos' ali 'Vedno naprej, Bog nam pomaga.'"

Rešujte uganke, ostrite domišljijo in duha

Leto 2012 je evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Evropska unija, kjer se število starejših hitro povečuje, se vse bolj zaveda, kako dragocen je lahko njihov prispevek k boljšemu življenju. Bistvo aktivnega staranja lahko povzamemo v dveh stavkih: „Kot starostnik poskušaj dobiti od življenja več, in ne manj, pa naj bo to na delu, doma ali v skupnosti. Samo tako lahko pomagaš sebi in celotni družbi.“

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

O aktivnem staranju bi nam lahko veliko povedala **Ivanka Jermol Zavadlav**, ki nas je na literarnem večeru ob Dnevu žensk v organizaciji KD Svoboda Deskle, presenetila s svojima vedrino in iskrivostjo, pa tudi z neverjetnim spominom. Z recitacijo Gregorčičeve Soči, ki jo je doživeto interpretirala, je požela dolg in občudujoč aplavz mladih in starejših v Kulturnem domu. V pogovoru nam je predstavila svoje knjige in zbirke pesmi, ter poudarila, da je že v mladosti rada pisala.

Pred 8. marcem smo se z Ivanko, rojeno v Anhovem, pogovarjali na njenem domu v Štandrežu. V skupnosti, kamor se je preselila leta 1952, jo poznajo in spoštujejo kot pobudnico gledališke dejavnosti Prosvetnega društva Štandrež ter kot neutrudno pesnico, ki je s svojim požrtvovalnim delom veliko prispevala k ohranjanju in uveljavljanju slovenskega jezika v Italiji.

Vedro sogovornico, ki bo letos praznovala 88 let, v lanskem poletju pa je izdala Zbirko starih in novih uganek, smo obiskali v spremstvu njenega nečaka **Branka Paravana** iz Anhovega, ki je še kot deček ilustriral tetine pesmi, nazadnje pa ji je pomagal izdati zbirko uganek.

Ivanka se je preselila v Štandrež, ko je bila stara 28 let. In kaj jo je tja pripeljalo? V smehtu odgovori: „To so pa ljubezenske zadeve. Seveda takrat ni bilo enostavno priti čez mejo. No, potni list so mi poslali iz Milana, rabila pa sem še vizum za vstop v Italijo.“ Vizuma pa ni in ni hotelo biti. Prijatelji so ji svetovali, naj zaprosi za začasno bivanje v Štandrežu, od koder je bil njen zaročenec, in se poroči: „Tako sem tudi naredila. Pustila sem delo, rekla, da grem na dopust v Italijo ... in potem se nisem več vrnila.“

V Štandrežu se ji je življenje obrnilo na glavo, pripoveduje. Posvetiti se je morala vrtnarstvu, v Anhovem pa je do takrat delala v knjigovodstvu, kar jo je zelo veselilo. Spomin na strojček za računanje je še vedno zelo živ, čeprav je od takrat, ko ga je nazadnje uporabljala, minilo že 60 let: „Strojček za računanje je bil kot kakšen mlinček. Imeli pa smo le enega, tako da smo si ga morali med seboj podajati.“ Življenje v Italiji ni bilo tako lepo, kot so si predstavljali ljudje na drugi strani meje: „Nekateri so mi bili celo nevoščljivi, saj so mislili, da bom tu imela ‚Ameriko‘, dejansko pa je bilo življenje tu nekaj povsem drugačnega.“ Kljub vsemu, ji pisateljska žilica, ki jo je prinesla od doma, ni dala miru: „Že v vrtcu so mi kdaj dali kakšno nalogo na prireditvah. Nato nas je naš župnik učil narodne pesmi. Ker je bila slovenščina prepovedana, nas je učil v zakristiji. Potem sem napisala prizorček, ki smo ga vadili brez vednosti župnika, vendar je vseeno dovolil, da smo ga odigrali v župnišču. Na mitingu ob priključitvi Primorske, na katerem se je zbrala velikanska množica zadovoljnih ljudi z vseh koncev, pa sem 25. maja, na Titov rojstni dan, z balkona kanalskega hotela prebrala voščilnico, ki jo je odbor

Ivanka Jermol Zavadlav je čustveno interpretirala Gregorčičevo Soči in požela dolg aplavz

poslal Titu. To je bila res velika čast.“

Nič čudnega, da jo na rojstni kraj še danes vežejo lepi spomini. Ko je bila še majhna, jo je oče na praznik Marijinega vnebovzeta peljal k maši v Kanal. Pred povratkom sta se ustavila v gostilni „Pri Gorjupu“. „On si je naročil kozarec vina, meni pa majhen kozareček nečesa sladkega. Ta pijača je bila vermet. Njen okus mi je za vedno ostal v spominu, tako da sem nato komaj čakala, da greva z očetom spet v Kanal.“ V Kanalu sta bila tudi zdravnik in lekarna za vse vasi. Ko je njen brat Fonze zbolel za pljučnico, je morala sama v Kanal, da je zdravniku odnesla listič z vpisano bratovo telesno temperaturo. Po samotni poti skozi Krstenice jo je bilo strah, mama pa ji je dala 20 'centesimov', da si kupi kifeljček: „Ker je bil majhen, sem si raje kupila večji kos štruce, saj sem je dobila skoraj četrtino.“

Ivanki v mladosti ni bilo lahko. Denimo, za prvo kolo iz druge roke je tedanjih sto lir privarčevala tako, da je sosedu za nekaj centov na dan pazila kokoši ali pa nabirala drva v gozdu. Kljub temu se svojih mladih let ne spominja z grenkobo. „Ma smo uživali, smo bili veseli in srečni. Nismo imeli občutka, da nam kaj manjka. Niti pri hrani. Mi smo za v šolo dobili košček kruha za malico, otroci priseljencev, Italijanov, ki so delali v Salonitu, pa so prinesli kruh, namazan z marmelado. Ampak mi nismo omedlevali po tistem. Mi smo hodili v šolo bos, njihove punčke pa s čevljički in belimi nogavičkami. Prav tako nam ni bilo mar, če so nas učiteljice karale, ker smo govorili slovensko, namesto italijansko.“ Pove nam še zgodbo o „šolskem

ocvirku“ zaradi majhne laži, ko jih je z ravnilom dobila po dlani od ravnatelja. Še danes se spomni, kako je peklo.

V Štandrežu je večino časa preživela z motiko v roki, v družini se je soočala z boleznijo, pri sosedih pa ni imela pravih sogovornikov: „Pogovarjali smo se le o solati in delu na njivi, tako da nisem imela priložnosti, da bi se lahko bolj izobrazila.“ Kljub temu je ves čas pisala. Najprej drobne pesmi za otroke, ki jih je redno objavljala štandreška otroška revija Pastirček in so nato izšle v knjigi, nato pesmi za odrasle, nazadnje pa je izdala Stare in nove uganke. Večino od več kot 180 uganek je sestavila sama, nekaj pa se jih je spomnila iz mladosti. „Rešujte uganke, saj se človek z reševanjem uganek lahko tudi marsikaj nauči, razvije domišljijo in izostri duha,“ svetuje Ivanka.

Ostrega duha naši sogovornici zagotovo ne manjka. Ob čaju z medom smo še dolgo klepetali o vsem mogočem. Zgodb, ki jih zna preplesti s pravo mero humorja, ima zvrhan koš.

V njeni družbi smo 8. marca uživali tudi v Kulturnem domu v Desklah, saj nas je s svojimi domislicami pošteno nasmejala, na koncu pa smo se ob klepetu še posladkali z dobrotami, ki jih je pripravila družina njenega nečaka in vsaki ženski namenila še rdeč nagelj.

Rešujte uganke, saj se tako lahko marsikaj naučite, razvijete domišljijo in izostrite duha.

Franc Ipavec: aktiven 90 letnik

Sprašujem se, če je mogoče, da ima že 90 let, saj je prava korenina, vitalen, pokončen človek, mladostnega videza, ki še vedno vozi avto, cepi drva, nakupuje, dela na njivi, skratka nenehno je v gibanju in nikoli mu ne zmanjka dela.

Andreja Ipavec, Frančeva hči, foto: Družinski arhiv

Oče ogromno ve o krajih in ljudeh, zato ga rada spremljam na potepanjih po okoliških hribih

Ali obstaja recept, kako se lahko človek ohranja tak, kot je moj oče. Prav gotovo je tu njegovo nenehno gibanje, zmernost, skromnost, nobenega pretiranega izobilja in njegov bistri in raziskovalni duh ter glasba, pesem, ki ga spremlja celo življenje. In tu je še ljubezen do narave, hribov in vsega lepega, kar ga obdaja. Še nedavno se je povzpел na Kolovrat,

in to čisto na vrh, kajti le od tam je lahko občudoval Benečijo, Alpe, Most na Soči Rad ima naravo okrog svojega rodnega Ročinja, ljub mu je Globočnjak pa Tolminski grad in grad na Doblarjem. Moj oče je živa legenda, ki ogromno ve o teh krajih, vaseh, zaselkih in hribih ter ljudeh, ki so nekoč tu živeli, zato ga z veseljem spremljam na teh poteh. Njegova mama **Frančiška** ga je rodila v Ročinju 29. januarja 1922. leta prav na svoj 30. rojstni dan. Bil je prvorojenec, sledilo pa je še 5 otrok. Kot prvorojenec in ker je bil drugačen od ostalih otrok, zelo priden in umirjen, je imel posebno mesto v družini. Edini se je tudi izučil za poklic. Ker je bil rad urejen, se je odločil, da bo postal krojač. Danes je poleg mojega očeta živa le še teta Pavla, ki živi na Bledu.

Doživel je tudi mnogo hudega. Kot italijanski državljani je bil mobiliziran v italijansko vojsko, po kapitulaciji Italije je bil v Grčiji, kjer so jih Nemci zajeli in odpeljali v taborišče v Nemčijo. Sam pravi, da mu ni jasno, kako je preživel vse te strahote in se po vojni celo peš vrnil domov.

Leta 1949 se je poročil z svojo mamo, **Ano Kragelj** z Doblarja. V revščini, res skromnem življenju tedaj, v hudem in dobrem sta živela, obstajala in še živita v slogi skupaj celih 63 let. Najprej sem se rodila jaz, dve leti za mano pa še moj brat **Aleksander**.

A tedaj je bilo življenje v teh krajih zelo težko, njegov poklic pa mu ni dajal dovolj za preživetje družine, zato sta z mamo iskala boljši kos kruha in pot ju je zaradi tega vodila od Bleda do Pirana, kjer sta se ustalila in oba delala do upokojitve.

V Piranu je pel pri Piranskem oktetu, tekmoval v oddaji Pokaži kaj znaš in zmagal, premagal je celo **Lada Leskovarja**. Nepozabno je bilo njegovo petje v piranski stolnici ali v cerkvi sv. Frančiška, kjer so se ljudje ozirali proti koru in se spraševali, kateri operni pevec bogati bogoslužje s takim angelskim glasom. A on ni bil karierist, bil je in še vedno je skromen človek, ki je življenje posvetil družini. Tiho sta hrepenela, da se bosta nekoč vrnila domov, v deželo ob Soči. Njuna želja je bila živeti v naravi in z naravo ne ravno delati kmetije. Tako sta se po upokojitvi vrnila na Doblar.

Vedno je bil človek, ki je skušal vse sam narediti, pravi mojster za vse, a zame predvsem čudovit oče in kasneje dedek. Zelo ga je pretresla izguba najstarejšega vnuka Aljoša. A življenje gre na srečo naprej in potem sta prišli še dve vnukinji.

Pred 10 leti, torej za svoj 80. rojstni dan si je želel, da bi ti dve deklici krstili, kar smo mu tudi uresničili. Pri tem obredu je moj oče celo mašo sodeloval tako, da je na svoj sintisajzer igral in pel. Za to priložnost si je še sam zašil obleko, in to nič manj modno od Murine. Od tedaj do danes se je marsikaj spremenilo, a rod gre naprej, saj je dočakal še rojstvo dveh pravnukinj. Res je srečen človek, izjemen mož, oče, dedek in pradedek. Spoštujemo ga in radi ga imamo. Njegovo 90-letnico smo v krogu vseh, ki jih ima rad, lepo proslavili. Zdaj je najstarejši moški krajan na Doblarju in Ročinju.

Če za koga velja, potem zanj zagotovo, da kdor hoče videti, mora gledati s srcem.

101. rojstni dan Matilde Močnik

V Domu upokojencev Nova Gorica smo 28. decembra 2011 praznovali visoki jubilej Matilde Močnik, članice Društva upokojencev Deskle - Anhovo.

Majda Rejec, foto: DU Deskle

Matildi Močnik sta za 101. rojstni dan čestitala tudi župan Andrej Maffi in novogoriški podžupan Tomaž Slokar

Naša sokrajanka **Matilda Močnik** se je rodila 25. decembra 1910 na Westfalskem v Nemčiji, kamor sta se starša z otroki preselila s Cerkljanskega v iskanju boljšega življenja. Oče je delal v rudniku, mati pa je skrbela za otroke. Ko sta bila Matildi komaj dva meseca, so se vrnila domov. Zaradi pomanjkanja in revščine je morala Matilda že kot desetletna deklica k premožnejši družini za pestno. Tovrstno delo je opravljala pri različnih družinah vse do šestnajstega leta, ko je šla za dekle na večjo kmetijo. Med brhko in delavno deklico in domačin sinom Andrejem je vzklila ljubezen. Kljub nasprotovanju njegovih staršev sta si ustvarila družino, se poročila in si kupila manjšo kmetijo v grivah pod Poreznom. Tik pred drugo svetovno vojno sta prodala skromno imetje in se preselila v Deskle, kjer sta si ustvarila nov dom. Mož je delal

v anhovski cementarni, ona pa je doma gospodinjila, obdelovala zemljo in skrbela za otroke.

Rodilo se jima je deset otrok, od katerih jih je živih še šest. Danes ima že 34 vnukov in pravnukov in prav vsi jo imajo radi in so ji v neizmerno veselje. Zadnja tri leta živi v Domu upokojencev Nova Gorica, kjer so ji ob visokem jubileju pripravili prirčno praznovanje. Poleg domačih in sostanovalcev iz doma so ji nazdravili tudi župan **Andrej Maffi**, podžupan novogoriške občine, predstavniki Krajevne skupnosti Deskle – Anhovo, Društva upokojencev Deskle – Anhovo in nekateri sovaščani.

Vsi smo ji zaželeli še veliko zdravih in prijetnih dni v upanju, da se čez eno leto ponovno zberemo ob njej na podobnem praznovanju.

Forum za Kanal

Svet Krajevne skupnosti Kanal je na slavnostno sejo ob prazniku krajevne skupnosti, ki je bila 25. novembra v gostišču Križnič, povabil tudi nekdanje predsednike svetov KS Kanal, saj je ta praznovala pol stoletja. Ti pa so ob ugotovitvi, da je v KS Kanal potrebno tudi v prihodnje podpirati vizije krajanov ter jih nadgrajevati, dopolnjevati, prenavljati ali izboljševati, ustanovili Forum za Kanal.

Marijan Nanut, foto: Forum za Kanal

Po slavnostnih nagovorih predsednika sveta KS Kanal **Marka Bucika** in župana občine **Andreja Mafija** smo nekdanji predsedniki spregovorili o svojih mandatih v krajevni skupnosti. Seje smo se udeležili **Alojz Kralj, Boris Gabrijelčič, Pavel Širok, Miran Ipavec** in **Marijan Nanut** (žal sta že preminula predsednika **Anton Dolenc** in **Andrej Berlot** pa tudi tajnica **Alida Segalla**, prisoten pa je bil tajnik **Karlo Bajt**).

Vsak od nas je na kratko osvetlil življenje, delo in načrte v kanalski krajevni skupnosti iz svojega mandata. V sproščeni lepi domači besedi, v kateri je bilo čutiti toplo srčno pripadnost Kanalu, smo opisali kar pol stoletja KS Kanal. Tako smo se spomnili sodelovanja s Cementarno, z Remontom, s Soškimi elektrarnami, z Žico (Plastik) in s še nekaterimi podjetji v KS Kanal, izgradnje galerije Rika Debenjaka, stanovanjske gradnje, šolske telovadnice, odprave popotresne škode, urejanja pokopališča, tržnice ter organizacije številnih kulturnih in turističnih prireditev (ureditve kampinga na evropsko raven, prvega muzejskega vlaka v Sloveniji), športnih prireditev (svetovni pokal v skokih s kanalskega mosta, sodelovanje na evropskih igrah brez meja). Tu je še mednarodno prostovoljno delo – sajenje dreves, pobratenje z občino Sonnino, ureditev igrišč za odbojko na mivki, na katerih so se odvijala državna prvenstva, pa športne dvorane Kanal, kjer potekajo in so potekala državna prvenstva in evropske tekme ... Ugotovili smo, da je krajevna skupnost Kanal imela vedno izreden posluš za to, da je društvom omogočila delovanje in razvoj njihovih vizij. Skozi vse mandate pa je seveda v prvi vrsti skrbela za gradnjo infrastrukture (vodovodi, elektrifikacija, ceste, telefonizacija ...). Prav tako ne gre pozabiti zgodovine številnih samoprispevkov krajanov.

Nauk tega izliva spominov bi lahko bil, da se razvoja KS Kanal ne sme nikoli zavirati ali omejevati, da ne gre omejevati vizij krajanov, temveč jih je potrebno tudi v prihodnosti nadgrajevati, dopolnjevati, prenavljati ali izboljševati. Tudi sanje so uresničljive, zagotovo pa niso škodljive.

Dolgoletnih načrtovanj in vizionarstva prebivalcev KS Kanal ne smemo niti slučajno izločiti v nobenem mandatu. To smo dolžni generacijam preteklih stoletij, ki so kljub številnim vojnám in rušenjem, kanalski prostor uspele stalno gospodarsko, kulturno in politično nadgrajevati ter tako slediti visokim evropskim trendom zadnjih

Nekdanji predsedniki KS Kanal so ustanovili Forum za Kanal

stoletij. Nekdanji predsedniki krajevne skupnosti Kanal smo poudarili, da moramo neprestano obnavljati naše vizionarske projekte in načrte, kot so: razne primerne prireditve, obvoznica Kanala, kulturna dvorana, dom upokojencev, zgodovinskoetnografski muzej (doba oglejske patriarhije, doba goriške nadškofije-grofijske, doba kanalskih gospodov-grofov, beneško avstrijska doba, francoska doba, avstroogrška doba, italijanska doba, doba druge Jugoslavije, doba samostojne Slovenije, ...), pokopališče, parkirišča, spominski park vseh vojn, obnova strehe grajske kapele in ostankov temeljev gradu, obnova temeljev južnega obrambnega stolpa in preureditev v razgledni plato nad vedutami Soče, urediti primernejše prostore za knjižnico, dodatne prostore za društva, ki nimajo svojih prostorov, postaviti prosojno demontažno streho nad atrijem Kontrada, urediti poti do miniaturnih plaž na bregovih Soče, urediti obvodni pešpoti na levem in desnem bregu Soče ... Tudi na idejo plavalnega bazena smo že pozabili.

“Bivši predsedniki” smo bili tako zavzeti, da smo po seji pozabili na odhod na proslavo in smo še dolgo analizirali in razpredali o možnostih

kanalskega prostora.

Tako je prišlo do pobude za ustanovitev nečesa, kar bi lahko obstoječim organom lokalne skupnosti nudilo prostovoljno dobronamerno pomoč. Dogovorili smo se, da še pred novim letom ustanovimo Forum za Kanal, ki bi ga sklicevali vsaj enkrat letno, njegovo delovanje pa bi bilo javno.

Muzejski vlak v Kanalu
Foto: Toni Dugorepec

Ročinjska božičnica

15. januarja 2012 smo v ročinjski cerkvi svetega Andreja na poseben način podoživeli božično praznovanje. Na pobudo duhovnikov bivše Kanalske dekanije in v sodelovanju z organisti posameznih župnij je ročinjska župnija ponovno gostila pravi pevski praznik.

Tekst in foto: Alenka Hvalica

Ročinjska božičnica 15. januarja

Po pozdravnem nagovoru domačega župnika **Jožeta Mikuša** je najprej zadonela pesem ročinjskega

zbor, nato pa so se zvrstili še nastopi pevcev iz Marijinega Celja, Gorenjega Polja, Kanala, Levpe, Deskel in Liških deklet. Skrbno izbrana in tankočutno podana povezovalna beseda **Vanje Gabrijelčič** je še bolj pripomogla k bogatemu duhovnemu doživetju. Ob koncu je omenila tudi dva pomembna moža, skladatelja **Vinka Vodopivca**, katerega 60. letnico smrti obeležujemo v letošnjem letu, ter organista in skladatelja **Jožeta Malniča**, ki je med drugim na svojstven način priredil znano božično pesem »Kaj se vam zdi«.

Pevsko praznovanje smo pod oboki župnijske cerkve okronali z dvema skupnima pesmima: »Kaj se vam zdi« v priredbi **Matije Tomca** in Gruberjevo »Sveto nočjo«. Na koncu je v imenu duhovnikov

Kanalskega okrožja spregovoril deskljanski župnik in prodekan **Lojze Suban**, ki se je pevcem zahvalil za požrtvovalnost in zvestobo pri lepšanju bogoslužja ter nas spodbudil k nadaljnjemu služenju Bogu v čast in vsem v veselje. Srečanje se je v prijetnem vzdušju in pogovoru nadaljevalo v Domu Valentina Staniča, ki nam ga je ob tej priložnosti ponudila Krajevna skupnost Ročinj. Sodelavke Župnijske karitas Ročinj pa so v sodelovanju z domačim pevskim zborom poskrbele, da smo se lahko okrepčali ob domačih dobrotah. Razšli smo se z željo, da se kmalu spet srečamo, kajti s takimi srečanji spoznavamo, spodbujamo in bogatimo drug drugega.

Drugi zimski pohod na Čičer

Krajevna skupnost Ročinj – Doblar je tudi letos na Kulturni dan, 8. februarja, organizirala pohod na Čičer.

Tekst in foto: KS Ročinj - Doblar

Kljub mrzlemu, a sončnemu vremenu, se je pohoda udeležilo 37 pohodnikov iz Ročinja in okoliških krajev. Dobre štiri ure dolgo pot so začeli ob 9. uri zjutraj na Placu v Ročinju. Pot jih je vodila skozi Bukovje na Avške police, kjer so občudovali ledene slapove, ki so se lesketali v soncu. Ogledali so si tudi ruševine starega mlina in pot čez Jazne nadaljevali na 726 metrov visok Čičer. Zaradi močnega vetra so si na vrhu vzeli čas le za topel čaj in skupinsko sliko. Pohod so zaključili v Domu Valentina Staniča v Ročinju, kjer jih je pričakala topla malica in pijača.

Štefanovo v Gorenjih Desklah

Lea Širok, foto: Konjeniško društvo Korada

Konjeniško društvo Korada je 26. decembra 2011, na dan svetega Štefana, zavetnika konj, organiziralo žegnanje konj v Gorenjih Desklah. Na štefanovo so

se mlajši in starejši konjeniki iz Plav, Bodreža in v Paljevega zbrali na "taborniškem placu" v Gorenjih Desklah.

Ob 11h so prijahali pred župnijsko cerkev, kjer so konji dobili kruh in sol, jahači pa kozarec vina. Žegnanje konj je pred cerkvijo spremljalo lepo število krajanov.

Nato so se vrnili na "taborniški plac", kjer jih je pogostila Krajevna skupnost Anhovo-Deskle.

Kulturno prireditev žegnanje konj na dan svetega Štefana, njihovega zaščitnika, je Konjeniško društvo Korada v naši občini ponovno obudilo pred desetimi

leti. Simbolni pomen štefanovega pa sta zdravje konj in lepo ravnanje s konji in drugimi živalmi.

Prireditve ob krajevnem prazniku

Krajevna skupnost Anhovo - Deskle vsako leto obeležuje spomin na 13. februar 1945, ko je bilo pri »pašareli« ustreljenih 9 talcev. Prvo dejanje prireditve je komemoracija s polaganjem venca na spomenik talcem, nato sledijo pomenljive besede, ki se prepletajo z glasbo. Najbolj zaslužnim v krajevni skupnosti podelijo tudi priznanja.

Petra Paravan

Dogodek iz vojnega časa je opisal **Božidar Lovišček**, predsednik krajevne skupnosti **Klemen Stanič** je predstavil razvoj domačega kraja. Glasbeno vsebino so prispevali mladi pevci iz Osnovne šole Deskle in Šempasa, nato je sledil koncert novogoriške zasedbe Jazz trio Nova. Program je z recitiranjem pesmi v zanimivem sosledju povezovala **Barbara Markič**. Ob zaključku orisa krajevne skupnosti, ki se je med drugim dotikal spomladanske čistilne akcije, pomoči sokrajanom, kvalitetne vodooskrbe, sanacije steklenega prizidka Kulturnega doma in ureditev prostorov v knjižnico, se je **Klemen Stanič** zahvalil učencem OŠ Deskle in njihovim prijateljem za vsakoletno pomoč pri prireditvi proslave. Hvaležnost šoli je bila izražena s povabilom za nastop kantavtorja **Adija Smolarja** pred zimskimi počitnicami. Krajevna priznanja so prejeli trije posamezniki in eno društvo. **Darja Djordjevič** je leta 1980 sprejela službo socialne delavke na OŠ Deskle. Bila je mentorica pionirske organizacije, šolske skupnosti, »zdrave šole« in kuharskega krožka, pri katerem je z učenci zbrala stare kuharske recepte in ljudske reke naše doline. Spodbujala je zbiranje papirja, organizirala družabna srečanja za ostarele na šoli, vrsto let pa že vodi planinski krožek, saj so »poleg doline njena velika ljubezen hribi«.

Helena Orlič je dobila priznanje za večletno prizadevanje pri organizaciji ustvarjalnih delavnic in bralnih uric za otroke, ki se pod okriljem Kulturnega društva Deskle izvajajo vsaj enkrat mesečno. V juliju 2008 je bila idejni vodja ustvarjalnih delavnic, ki jih je izvedla v sodelovanju staršev in Mladinskega kluba Deskle v Športno rekreacijskem centru v Ložicah. Ustvarjalnice izvaja prostovoljno, srčno in z izjemnim navdušenjem, tako pa prispeva h kvalitetnejšemu preživljanju prostega časa malih nadobudnežev.

Milan Kodelja se je že kot najstnik pridružil novo zaživelemu društvu tabornikov Odporne želve v

Pevci OŠ Deskle in OŠ Šempas z zborovodkinjo Mojco Maver Podbersič in korepetitorjem Anžetom Vrabcem, na saksofonu Vito Pavlica
Foto: Borut Jurca

Anhovem. Skoraj dve desetletji je bil član upravnega odbora, leta 2008 pa je prevzel funkcijo predsednika društva. Vidni so uspehi njegovega dela v društvu z urejenim taborniškimi prostorom v Gorenjih Deskah, vsakoletno taborjenje v Puntičeli itd. Sodeluje tudi na prireditvah v kraju, pomaga drugim društvom, v mladih letih je bil aktiven gasilec, 40 let pa je član Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Salonit Anhovo. **Društvo obolelih zaradi azbesta Anhovo** je bilo ustanovljeno leta 1996 kot odgovor na pretresljivo odkritje velikega števila obolelih na območju novogoriške regije. Vseh 15 let je društvo zelo dejavno na področju svetovanja, izobraževanja, organizacije predavanj, pohodov, izletov itd. Društvo se vsa leta spopada s spremljanjem sprememb

azbestne zakonodaje in njenim izvajanjem v praksi. Sodeluje v raziskavah strokovnjakov Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Je prepoznavna organizacija s 350 člani in ima status društva posebnega družbenega pomena ter humanitarne organizacije.

Društvo OZA med nami utrjuje upanje v bolj zdrav in s tem srečnejši jutrišnji dan.

Lani žal ni bilo omembe o krajevni proslavi, ki je v prijetnem vzdušju potekala pod naslovom »Čar preteklosti«. Dobitniki priznanj so bili: **Bogoljub Lokar**, **Stanislav Peršolja**, **Florijan Ivančič**, **Plesna skupina Tince**, **ženski ekipo Balinarskega kluba Deskle**. Predstavljen pa je bil tudi **Deni Drnovšček**, ki je uspešno nastopil v filmu Črni bratje.

Krajevna proslava Čar preteklosti
Foto: Bruno Bizjak

Nagrajenci KS Anhovo - Deskle
Foto: Bruno Bizjak

Otroške delavnice v Ligu ali Mi 'mamo se fajn

V lanskem letu se je v kulturnem društvu porodila ideja, da bi se otroci iz Liga in okoliških vasi srečevali in skupaj kaj izdelovali. To nalogo sem z veseljem sprejela.

Tekst in foto: Majda Markič

Tako smo v lanskem letu izdelali velikonočne voščilnice

Prostor za naša srečanja so postali prostori nekdanje osnovne šole Lig. Že takoj na začetku smo se povezali z društvom Karitas in se dogovorili, da bomo izdelali velikonočne voščilnice za starejše. Pri tej delavnici smo preizkusili naše sposobnosti, znanje in spretnosti, saj smo jih naredili kar petdeset. Med lanskoletnimi prvomajskimi počitnicami smo

se bali, da nam bo dolgčas, zato smo medse povabili gospo **Emilijo Pavlič**, ki je vodila »Kuharsko delavnico in svetovalnico za otroke in odrasle«. Otroci so oblikovali iz testa, odrasle pa je poučila o zdravi hrani, primerni tudi za najmlajše. Vsi udeleženci smo bili navdušeni in bili enotni, da smo se marsikaj novega še naučili. Ob koncu šolskega leta, smo za starejše izdelali skledice iz das mase, jih lično zavili in jim jih podarili na skupnem srečanju. Za popestritev popoldneva smo jim tudi zapeli. Poleti smo obiskali našo najstarejšo krajanko **Cilko Mugerli** iz Markičev. Šteje že častitljivih 98 let, a se ji leta prav veliko ne poznajo. Upam si trditi, da ima boljši spomin, kot marsikdo izmed nas. Pripovedovala nam je o norčijah, ki sta jih počeli skupaj s sestro, ko sta bili še mladi. Kar težko smo se poslovlili od nje in ji zaželeli še veliko zdravja

in zadovoljnih let.

Septembra smo se začeli pripravljati na praznik kostanja pri katerem smo tudi želeli sodelovati. Takrat smo ugotovili, da nas je zelo malo in smo zato medse ugovabili še naše najmlajše, in sicer triletne otroke. Program sem prilagodila otrokom, njihovi starosti in sposobnostim. Plesali in peli smo narodne pesmi in se predstavili z domačimi hišnimi imeni, ki jih hočemo čim dlje ohraniti. Ocenjeno, kako smo se odrezali, prepuščam gledalcem, mi smo bili zelo zadovoljni. Ne smemo pozabiti niti slikarske delavnice s slikarjem **Adrianom Velussijem**, ki smo jo kot društvo organizirali teden dni pred praznikom kostanja. K delavnici smo povabili otroke iz osnovnih šol Kanal, Deskel ter Prepotta iz sosednje Italije. Vse slike, ki so jih otroci slikali pod vodstvom njihovih mentorjev iz osnovnih šol, smo razstavili. Otvoritev je bila prav na praznik kostanja, kjer smo najboljše slike tudi nagradili. Delavnico so vsi pozitivno sprejeli in doživljali. Prav zato smo mnenja, da nam takih srečanj zelo manjka in so dobrodošla tudi v prihodnje. Jeseni so naše domove krasile prav posebne buče. Na eni naših delavnic smo jih namreč okrasili z naravnim materialom in verjemite mi, nastale so prave male umetnine.

Naših srečanj nismo obogatili samo materialno ampak tudi duhovno. Odločili smo se, da bomo za našega nekdanjega duhovnika **Silvija Čibeja** naredili prav poseben Marijacejski kolač. Nekega toplega popoldneva smo se zbrali in obiskali naše kapelice in cerkev. Med potjo smo molili, peli in brali zgodbe iz Mavrice. Pot smo začeli in zaključili v župnišču in naš kolač podarili kot duhovno podporo duhovniku Silviju ob njegovi obletnici maševanja.

In že je bil tu advent. Zaradi stiske s časom, smo se odločili, da bi izdelali venčke iz slanega testa, če hočemo da jih bomo lahko obdržali ves advent. Kako so otroci uživali, ko so mečkali in oblikovali testo. Ko smo jih posušili v peči, smo jih še dokončno okrasili s trakovi, svečkami in ostalim okrasjem. Pri tem so otroci pokazali zelo veliko izvirnosti, samostojnosti in željo po ustvarjanju. Pa našega dela in ustvarjanja še ni bilo konec. Zopet smo se povezali s Karitasom in za starejše ob koncu leta izdelali prav posebne balončke za novoletno jelko.

Ampak vsega lepega je enkrat konec, in prav tako je prišel tudi konec leta 2011, ki smo ga zaključili z zimsko pravljico o dobrem snežaku, po kateri si je vsak otrok okrasil in izdelal balonček tudi zase. Otroci zelo radi prihajajo na delavnice, saj se vedno kaj novega naučijo, med seboj se spoznavamo, si pomagamo, predvsem pa družimo. Preprosto: Mi 'mamo se fajn.

Kolač izdelkov

Živahen večnamenski objekt v Levpi

Odkar je večnamenski objekt v Levpi oktobra lansko leto dobil uporabno dovoljenje, je v njem zelo živahno. ŠKT Levpa je med svoje cilje zapisalo gospodarno ravnanje s temi prostori, organizacijo raznih prireditev v dvorani in v celotnem športnem parku, s katerimi bi za vse krajanke in širšo okolico nudili čim več zadovoljstva.

Tekst in foto: Aleksander Štrukelj, predsednik ŠKT Levpa

Prvi ples v dvorani smo tako organizirali kmalu po pridobitvi uporabnega dovoljenja, in sicer novembra z glasbeno skupino 7 Šrit, v mesecu decembru pa smo na štefanovo v Levpi izvedli kulturno prireditev. Tako smo, poleg vseh drugih dejavnosti, uspešno zaključili leto 2011.

Društvo si je tudi za letošnje leto postavilo visoke cilje. Izpeljati nameravamo vse večje tradicionalne prireditve kot so pohod, 19. maja, v tem času se bo odvil še mali nogomet trojk, pa mali nogometni turnir 29. in 30. junija, mušje dirke bodo 5. avgusta, Štefanovo v Levpi 26. decembra.

Ker imamo sedaj na razpolago dvorano, lahko izvajamo v njej razne aktivnosti tudi v zimskem času. Tako bomo od januarja do maja vsak zadnji petek v mesecu z DJ-em predvajali najboljšo glasbo 70ih in 80ih let. Kanalska osnovna šola nam je 10. februarja, ob Kulturnem prazniku priredila lepo predstavo s petjem otrok in učiteljev. V tem času potekajo predavanja na temo o zdravi prehrani in zdravem življenju.

Člani društva skrbimo za pomoč pri organizaciji predavanj in urejanju prostorov. Za pusta smo skupaj s Krajevno skupnostjo v dvorani organizirali druženje najmlajših, zvečer pa se je pridružila še mladina, ki je pusta obarvala z letošnjim motivom Smrkcev. Na pobudo župana **Andreja Maffija** smo 23. marca v dvorani organizirali ocenjevanje suhomesnih izdelkov - šalamjada v dvorani. Ker se je šalamjada začela v Levpi in se je dogodek ob zaprtju tukajšnje gostilne preselil v Deskle, župan želi, da bi se ponovno vrnil v Levpo, tokrat v dvorano. Glavni sponzor tega ocenjevanja je OK, društvo pa bo sodelovalo pri organizaciji dogodka.

Idej glede upravljanja z dvorano je še mnogo, vendar jih želimo počasi in strpno vnesti v program dela društva. Predvsem zaradi članov društva, ki si moramo za tako obširno upravljanje vzeti precej svojega prostega časa.

Veliko je zanimanja in povpraševanja glede najema dvorane za razna predavanja, rekreacijo, vadbo plesov. Tu mislim za enkrat folklorno skupino iz Kala nad Kanalom, ki že dlje časa vadi v njej, vse več je tudi rezervacij za praznovanja raznih obletnic in dogodkov.

Mladina je prostor namenjen za njihovo druženje že lepo uredila. V njem si krajšajo proste ure med počitnicami, ali v večernih urah predvsem čez vikende.

Sicer pa bomo vse bolj živahen večnamenski objekt v Levpi uradno odprli v soboto, 21. aprila, ob 16. uri.

Lepo vabljeni!

Nastop učencev OŠ Kanal

Pustno rajanje s Smrkci

Opomba urednika: V uredništvu Mosta se opravičujemo društvu ŠKT Levpa, ker v decembrski številki nismo objavili prispevkov o delu društva, ki jih je predsednik Aleksander Štrukelj poslal na e-mail most@tic-kanal.si, ki pa žal ni deloval in smo ga ukinili ter nadomestili z novim mostkanal@gmail.com. V prispevkih je ŠKT Levpa krajanke in krajanom zaželela tudi srečno novo leto.

Stari Gori predali štiri inhalatorje

Gledališka skupina Globočak s Kambreškega je na dobrodelni prireditvi, ki jo je decembra priredila v kulturnem domu v Desklah, zbrala 1000 evrov za otroke v Stari gori.

Dora Ravnik, foto: TRD Globočak

Predstavniki sodelujočih na dobrodelni prireditvi in osebje bolnišnice Stara Gora

Poleg gledališke skupine Globočak so na prireditvi sodelovali folklorna skupina Kal nad Kanalom, plesna skupina Tince, Duo Bakalina in gledališka skupina Globočak. V dobrodelne namene smo zbrali dobrih tisoč evrov. Za ta denar smo kupili štiri inhalatorje. Predstavniki nastopajočih smo medicinsko opremo predali osebju bolnišnice v Stari Gori. Z odprtimi rokami so nas pričakali predstojnik bolnice **Jurij Karapandža**, ter medicinski sestri **Gabrijela** in **Andreja**. Našega darila so se zelo razveselili, saj smo otrokom, ki so v njihovi stalni oskrbi, omogočili boljše življenje. Gledališka skupina Globočak, se zato zahvaljuje vsem nastopajočim in vsakemu posebej, ki je dodal droben kamenček v ta mozaik. Posebna zahvala pa gre skupini Duo Bakalina, ki je ves denar od prodaje CD – jev poklonila za dobrodelnost. Zahvaljujemo pa se tudi medijem, ki so nam omogočili brezplačno oglaševanje prireditve.

Dobrodelni Veseli repki

V Kulturnem domu v Desklah je bila 18. januarja dobrodelna prireditev, ki jo je organizirala skupina severnoprimerških študentk Fakultete za turistične študije – Turistica Portorož, med katerimi je tudi Lucija Lazar iz Deskel. Prireditev je naletela na velik odziv.

Lea Širok, foto: Veseli repki

Dekleta so zbrala veliko hrane, odej in igrač za male živali

Skupina severnoprimerških študentk smeri poslovni sistemi v turizmu obiskuje v Sežani 3. letnik portoroške Fakultete za turistične študije (Turistica). V okviru učnega programa so se povezale v skupino Veseli repki in pripravile dobrodelno prireditev, ki je naletela na zelo dober odziv.

Zbrale so namreč okrog 400 kg hrane, 250 evrov in za kar dva polna prtljajnika odej, igrač in drugih pripomočkov za male živali. Prispevke so že na prireditvi predale Društvu za zaščito in pomoč živalim sveta in njihovim skrbnikom, Animal Angels, ki rešuje živali, poskrbi za cepljenja, sterilizacije in kastracije ter jih namesti včasne ali stalne domove.

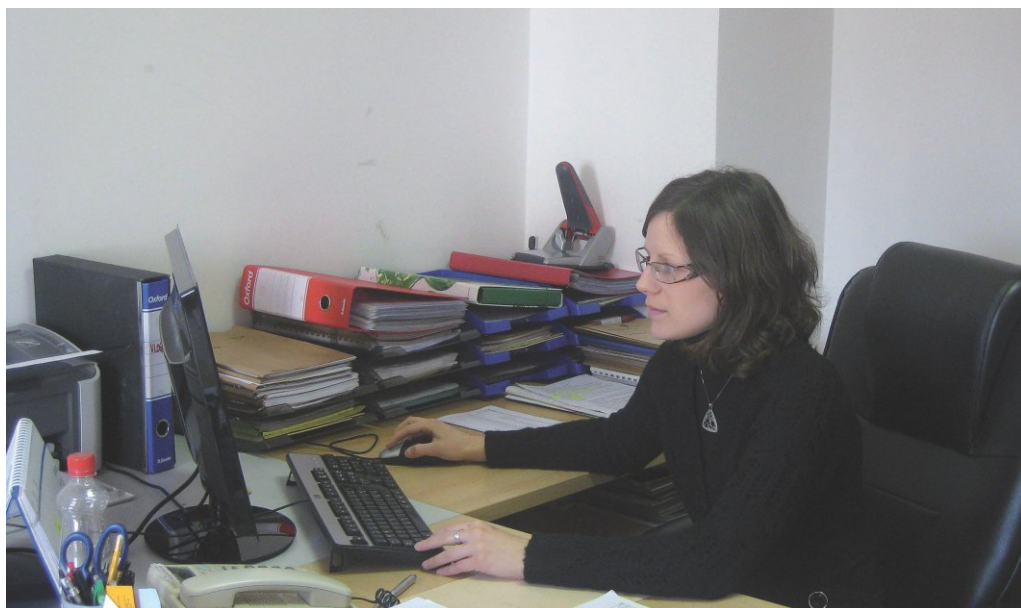
K uspehu prireditve sta prispevali tudi simpatična Novogoričanka **Amadea Colja** in njena psička **Bora**, s katero sta zasloveli v oddaji Slovenija ima talent na Pop TV, zadnja leta pa žanjeta uspeh za uspehom na evropskih in svetovnih prvenstvih dogfrisbeeja. Nazadnje sta se zavihteli v sam vrh in postali evropski prvakini Skyhoundz DiscDog discipline.

Namen prireditve je bil dvigniti ozaveščenost ljudi o neodgovornih ravnanjih z živalmi ter o zlorabljanju in zanemarjanju le teh. Sporočilo pa je bilo naslovljeno tako na nastopajoče, kakor na občinstvo. Glede na odziv občinstva lahko zaključimo, da je dekletom, združenim v skupino Veseli repki, namen tudi povsem uspel.

Projekti za boljšo turistično ponudbo v občini

»Turizem smo ljudje,« je sicer že oguljena fraza, vendar se s temi besedami strinja vsakdo, ki je kamorkoli potoval. Da bi obiskovalcem Kanala lahko ponudili čim več informacij, je občina pred leti ustanovila Turistično informacijski center - TIC. Med nalogami TIC-a so tudi pomoč društvom pri organizaciji turističnih in drugih prireditev ter sodelovanje v vse številnejših projektih, ki naj bi povečali prepoznavnost srednje Soške doline. Poleg tega TIC skrbi tudi turistične prireditve. Tako so marca organizirali zdaj že tradicionalni ocenjevanji domačih žganj v Morskem in suhomesnatih izdelkov v Levpi.

Tekst in foto: Irena Hočevvar Križnič

Nika Testen poudarja, da je turizem podjetništvo, za njegov uspeh je potrebno veliko samoiniciative, truda in medsebojnega sodelovanja.

V TIC-u se zavedajo, da naša občina v ponudbi ne more konkurirati drugim turističnim krajem, kot je na primer Bovec, ki ima razvit zimski in poletni turizem ter ponuja različne športe na divjih vodah. Pri nas je turistična sezona omejena na čas od aprila do oktobra. Kljub temu se število turistov v zadnjih letih povečuje. TIC obišče največ obiskovalcev iz Anglije, Nemčije in Italije. V letu 2009 so jih zabeležili 550, leta 2010 795, v lanskem letu pa jih je do konca novembra bilo 1061. Število razpoložljivih ležišč pa se je povečalo s 60 na 90. Da je obisk večji, dokazuje tudi turistična taksa, ki je v letu 2010 znašala 891 evrov, lani pa 1.871 evrov.

Nika Testen, strokovna sodelavka zaposlena v TIC-u, poudarja, da se sodelovanje s ponudniki turističnih storitev izboljšuje, saj spoznavajo, da je tudi samoiniciativa pomembna. Na TIC-u se zavedajo, da so projekti uspešnejši, če pri njihovem snovanju sodelujejo tudi ljudje s svojimi zamislimi. Zato se odločajo za tiste dejavnosti, ki jih predlagajo domačini ali pa so namig zanje dobili od turistov. »Gostje, ki obiščejo naše kraje, najbolj povprašujejo po kolesarskih in pohodniških poteh, dobri gostinski in nočitveni ponudbi in ogledu zanimivosti,« pojasnjuje naša sogovornica. Zato so se letos odločili, da bodo izdelali prospekt Kanala, na katerem bo poleg naštetih ponudbe tudi zemljevid z označenimi krožnimi kolesarskimi in pohodniškimi potmi. Te poti pa

nameravajo označiti tudi v naravi.

Že več let sodelujejo v lokalni akcijski skupini LAS za razvoj, v katero se povezuje vseh šest občin zgornjega in srednjega Posočja ter Trnovska in Banjška planota (del Mestne občine Nova Gorica). TR društvo Globočak je ob pomoči TIC-a uspešno kandidiralo s projektom Življenje ob meji. S pridobljenimi sredstvi bodo prostor v nekdanji šoli na Srednjem uredili za kulturne prireditve in srečanja s Slovenci v Italiji. V letih 2012/2013 pa občina kot partner sodeluje še v šestih LAS-ovih projektih. Tako bodo turistom lahko ponudili podeželski elektronski vodič, ki si ga bodo obiskovalci lahko sposodili, da jih bo s pomočjo GPS navigacije vodil po občini. Vedno več, čeprav še vedno premalo, je tistih, ki si želijo naravno pridelane hrane in jim je pomemben zdrav način življenja. Zato se je naša občina vključila v projekt Zeliščna pot skozi prostor in čas, v okviru katerega bodo izvedli štiri delavnice o uporabi čajev in zdravilnih zelišč. V okviru projekta Prehrana in tradicija v zgornjem Posočju pa je predvidenih pet delavnic na temo rokodelstva in dve o predelavi sadja. V projektu Podeželje ima več bodo pozornost namenili ponudbi lokalnih produktov na tržnici in za kanalsko tržnico kupili 4 stojnice. Lokalno pridelana hrana v šole in vrtce je naslov projekta, s katerim bodo zaposlene v omenjenih ustanovah, otroke in starše, ozaveščali o pomenu vključevanja hrane, pridelane v domačem

okolju, v prehrano, v posebnem projektu v okviru LAS-a pa bodo odkrivali izjemna drevesa na območju občine.

Vseh sedem občin izvaja v letih 2012 in 2013 tudi skupne projekte: Dobro pridelano doma, Vzpodbujanje kmetijstva, rokodelstva ter domače obrti in kulinarike ob Smaragdni poti, Podpora prireditvam. V prvem projektu se bodo posvetili celostni podobi in pripravi skupne blagovne znamke Grape, drugi projekt naj bi pripomogel k oživitvi kanalske tržnice. Pri tem jim bodo v pomoč izkušnje iz Idrije, kjer je tržnica zaživela in je primer dobre prakse na območju LAS. Ker so nekatere prireditve v občini že dobile finančno podporo, so se v tretjem skupnem projektu letos odločili za sofinanciranje Angelske nedelje v Kalu nad Kanalom.

Iz programa Srednja Evropa, kjer je predvideno usposabljanje o nabiranju in gojenju zelišč in pripravi produktov iz njih, bo občina pridobila razširjen zeliščni vrt pri OŠ Kanal, Ministrstvo za gospodarstvo pa sofinancira pripravo kataloga Dolina Soče, v katerem bodo predstavili ponudbo občine Kanal ter promocijski material, vezan na dediščino 1. svetovne vojne. Ta tematika postaja vedno bolj zanimiva, zato pripravljajo lokalno in splošno zbiranko in tri informacijske table na Kambreškem, na Vodica in na Koradi.

Pot miru se bo s pomočjo tega projekta razširila od Zgornjega Posočja preko Kanalskega Kolovrata vse do Brd in morja. Prijavljenih, in v fazi ocenjevanja, je tudi pet čezmejnih projektov, ki vključujejo povezovanje ponudbe na območju občin Prepotto/Praprot in Kanal, obnovo utrdb in kavern, ureditev čezmejnega kolesarskega kroga Brda - dolina Soče – Tolmin – Čedad – Brda ter ureditev etnološke vojne zbirke v občini.

Delo v projektih zahteva veliko usklajevanja in birokracije, poplačano pa je s sredstvi, ki jih sofinancirajo Evropski kmetijski sklad iz programa Leader in drugi viri financiranja. Od približno 50 tisoč evrov LAS-ovih projektov bo Občina Kanal morala dejansko prispevati okrog 15 tisoč evrov. Edina stalno zaposlena v TIC-u se zaveda, da se od TIC-a, ki je del občinske uprave, veliko pričakuje. Občina seveda mora ustvarjati pogoje in jih preko TIC-a tudi realizirati v praksi, vendar so za razvoj turizma ključnega pomena gostoljubnost in prijaznost ljudi ter sodelovanje tistih, ki turistom ponujajo gostinske storitve, prenočišča, lokalno pridelano hrano. Turizem je podjetništvo, poudarja Testenova, in za uspeh je potrebno veliko samoiniciative, truda in medsebojnega sodelovanja.

Kanalske štiri tisočinke nočitev v Dolini Soče

Univerzitetni diplomirani ekonomist Marko Valentinčič je svojo vizijo razvoja turizma v naši občini že večkrat predstavil županom. Projekt oživitve turizma je tako 24. marca 2003 poslal županu Miranu Ipavcu; na pogovoru o teh projektnih predlogih je bil tudi takratni predsednik Turističnega društva, vendar se po mnenju predlagatelja ni nič premaknilo. Predlog poslovnega načrta revitalizacije turizma v naši občini je nato 20. decembra 2010 poslal tudi županu Andreju Maffiju. Odgovora ni dobil. Svoje poglede na možnosti turističnega razvoja je nazadnje predstavil tudi nam.

Tekst in foto: Marko Valentinčič

V čem je največja strateška prednost občine Kanal ob Soči v prihodnjih štirih letih?

/.../ Izkoristiti moramo svojo prepoznavnost na področju gospodarstva, športa, kulture in turizma.

Zakaj kandidirate za župana?

/.../ V občinsko dogajanje bi rad vključil nove ljudi z novimi idejami, ...

Miran Ipavec, predvolilna kampanja za župana, Kanal, oktober 2002

/.../Izkoristiti možnosti treh umetnih jezer, toplega vrelca v Ročinju, kolesarske poti iz Nove Gorice, ostanke prve svetovne vojne, stoletne Bohinjske proge, Poti treh svetišč, ostale kulturne dediščine in ponudbe domače hrane za turistične namene. ...

Andrej Maffi, predvolilna kampanja za župana, Kanal, oktober 2010

Pogled nazaj

Po drugi svetovni vojni, pred priključitvijo, je bilo v Kanalu in Gorenji vasi štirinajst lokalov predvsem s pijlačami, pa tudi dve restavraciji s prenočišči. Pred štiridesetimi leti je Kanal imel turistično pisarno na »placu«, kamp (486 nočitev) s sprejemno pisarno; v Soško dolino ja vabil Turiste slikoviti Kanal z naslovnice prospekta Dolina Soče. Prišlek v Kanal je leta 2000 lahko jedel pri Križniču, pri Petrucci in v piceriji Fontana. Leta 2003 je bila odprta samo slaščičarna na »placu« in »vinotoč« pri šoli.

Sedanja občinska gospodarska slika: v Anhovem ostaja Salonit s cementom in tlakovci, Esal s kritino in trgovina oziroma prevoznitvo; v Desklah gostilna, picerija, bife, dve storitveni dejavnosti, trgovina in pošta; v Plavah gostilna in tri obrtne delavnice, elektrarna, okrepevalnica na Dolgi njivi ter prenočišča v Zagori in kmečki turizem na Vrtačah; v Kanalu so poleg Plastika še štirje obrtniki, gostišče, slaščičarna, bife, tri trgovine, pošta, banka in trije objekti s prenočišči; v Ročinju gostilna s prenočišči, bife in bar, pod Ježo planinski dom z 20-imi ležišči ter elektrarni Doblar in Avče. Večina prebivalcev odhaja na delo izven občine, ostali so zaposleni in trgovini ali javnih podjetjih in ustanovah ali pa se ukvarjajo tudi s poljedelstvom, živinorejo, sadjarstvom in čebelarstvom.

Priložnost in gibalno razvoja občine Kanal ob Soči je iskati v turizmu.

Najnovejši podatki za Evropo potrjujejo, da je turizem naravnani k doživljanju naravne in kulturne dediščine z

21-odstotno letno rastjo najhitreje rastoča tržna niša (Marjeta Keršič Svetel, PN 5. 3. 2010). In tega ima naša občina v izobilju, pri čemer se lahko vključujejo tudi različne negospodarske in gospodarske dejavnosti.

Turistične nočitve pred pol stoletja in danes

Pred pol stoletja je v vsaki sedanjí Soški občini nudil gostinske storitve s prenočiščem po en hotel. S sindikalnimi domovi je že takrat bila najmočnejša bovška občina. Kanalskim nočitvam v hotelu Neptun pa je izdatno prispeval tudi kamp, kjer so prevladovali holandski in belgijski turisti. Kot srednješolec sem poleti delal v turistični pisarni na »placu«. Poleg menjave tujih valut sem vodil tudi turistično statistiko, ki je leta 1963 izkazala 327 turistov in 327 nočitev, torej so enkrat prespali. V letu 1995 pa je 954 gostov prenočilo v kampu kar 2146-krat, torej več kot dvakrat (Vir Od začetka do danes, 2008). Leta 2010 je bilo v naši občini osem ponudnikov prenočišč s skupno sto posteljami in 614 gostov je prespalo 817-krat, torej je gost povprečno bival 1,2 dneva.

Vseh nočitev v letu 2010 je bilo 817 ob 100 razpoložljivih posteljah. Lansko ugodno poletje je povsod nudilo večji turistični obisk. V kanalski občini je bilo 1253 nočitev in to spet samo v treh poletnih mesecih. Če upoštevamo, da je bila polovica teh nočitev realiziranih v kampu in ostala polovica na več kot stotih posteljah (Vir: TIC Kanal) je bila v poletnih mesecih izkoriščenost le-teh 4,5%, torej letno 1,15%. Izplen je bil dokaj klavrn, da ne rečem blizu ničli. Investicija v turistično posteljo se tako sploh ne povrne. Nič ni čudnega, če so se v preteklosti ustvarjene »prenočitvene postelje« spreminjale v »oddajanje stanovanj«. Se bodo tudi sedanje?

Turizem v dolini Soče 2010 in 2011

	Občina Kanal	Bovec	Kobarid	Tolmin	Brda
2010 nočitve	817	197.783	76.501	32.354	13.809
gostje	614	72.466	29.892	10.740	9052
prenočili	1,2x	2,5x	3,0x	1,2x	1,5x
postelje	100	412			
2011 nočitve	1253	215.000	94.114	47.275	16.036
gostje		79.000			10.653
prenočili		2,7x			1,52x

Torej Občina Tolmin je imela 40-krat, Kobarid 90-krat, Bovec 200-krat in Brda 15-krat več nočitev, opravljenih v celem letu in z močnejšo poletno sezonsko komponento, medtem ko se v kanalski občini pojavljajo turisti samo v treh poletnih mesecih.

Delež naše občine v nočitvah Soške doline predstavlja štiri tisočinke

Kanal je pred desetletji veljal za biser Soške doline v turizmu, sedaj je osamelec ob reki sto dvajset tisoč turistov. Že pred leti županu in predsedniku turističnega društva poslani predlog revitalizacije Kanala in kanalskega turizma je ostal brez odmeva. Ponovno ponujam »korak v pravo smer«, da se bomo lahko v prihodnjih letih približali sosedom, briški, tolminski in kobariški občini, ki so se lani lahko hvalile s 157 tisoč nočitvami. Briška s 412 posteljami in šestdesetimi usposobljenimi vodniki in komenska občina (na 210 posteljah je dosegla 5000 nočitev) vidita v reorganizaciji dosedanjega delovanja vzpodbudo nadaljnjeega turističnega razmaha.

Stanje turistične infrastrukture v občini

Informativni turistični tabli, ki sta postavljeni ob soški cesti dejansko dezinformirata potencialne goste. V Desklah ponujata prenočišče, a turističnih postelj tam ni, v Kanalu pa so, a mimo vozečim tega ne povesta. Že pred desetletjem urejene, označene in z odlično zgibanko pospremljene Poti treh svetišč so v Kanalu promovirane na panoju, postavljenem na slabo opaznem mestu, nevzdrževane poti pa kličejo gospodarja. Šele v drugi dekadi enaindvajsetega stoletja so usmerjevalne tablice ob glavni cesti končno dobili tudi nekateri objekti javnega značaja.

Dobrodošlico v sramežljivi oddaljenosti sporočata turistom tudi dva nedavno nameščena panoja. Namesto da bi bila na »placu« v Kanalu in Desklah, sta postavljena na odmaknjenih parkiriščih. Pano v Desklah je največkrat zakrit s tovornjaki, kanalski pa »govori« poletnim gostom, ki parkirajo v kampu. Izbrana vsebina obeh ne postreže z običajnimi turističnimi informacijami, mikro lokacijami naravne in kulturne dediščine ter z

gostinsko in prenočitveno ponudbo, ampak z informacijami o gradbeniku, AHA Plastiku, Esalu, mejah Krajevnih skupnosti. Na »klik iz ljudstva« so bili naposled le restavrirani tudi spomeniki kanalskih velmož. In kako se bo naša občina šla turizem brez turističnih vodnikov?

Občina Brda se ponaša s 60-imi. Odlok o turističnih vodnikih, ki so ga sprejeli kanalski občinski svetniki, ostaja brezpredmeten, če mladi kandidati ne bodo videli pozitivnih sprememb v oživitvi kanalskega turizma. Na zadnji razpis se ni prijavilo niti deset kandidatov, kar je bil minimum za izvedbo izobraževanja.

Kako naprej?

V predvolilnem času smo slišali veliko besed o neizkoriščenem naravnem in kulturnem bogastvu kanalske občine. Sedaj pa bo treba preiti od besed k dejanjem in v občinskih glava opraviti »inventuro« stanja ter potencialnim izletnikom-obiskovalcem promovirati »dane sadike narave in kulturno dediščino«. Tako bi se obiskovalci številnih prireditev lažje odločili za vsaj nekaj dni počitnikovanja ali bivanja v naši občini. Enodnevne prireditve namreč ne potrebujejo stotih slabo izkoriščenih postelj, turiste bomo lahko obdržali predvsem z urejenimi, označenimi in promoviranimi kolesarskimi in pešpotmi med atraktivnimi danostmi naravne in kulturne dediščine; z usposobljenimi komunikativnimi vodniki in z atraktivnimi dnevnimi oziroma tedenskimi programi. Torej bi morali vzpostaviti primerno opazno turistično infrastrukturo v smislu »razpršenih gostišč«, kar je na podobnih območjih doma in v tujini že desetletja normalna in uspešna praksa. Na primer, predlanskoletna gosta prenočišča Pr' Cerovščku sta na poti z Dunaja v Piran prenočila v vnaprej izbranem Kanalu samo zato, da bi dopoldne uživala v hoji v naravi, saj sta imela v avtu pohodno opremo. Pred leti vzpostavljena in s perspektivnim gradivom ter s predstavitev, žal, skritim panojem promovirana in slabo označena Pot treh svetišč je bil zanj zaradi dolžine neprimeren predlog. Sprehod do »Kapelice« ali po trim stezi pa prekratek. Ostale, neoznačene poti so znane samo domačinom, ki pa ne potrebujejo turističnih prenočišč. Svetoval sem jima sprehod z Razdrtega na zlahka opazni Nanos. Kolesarska četverica iz Padove me je na poti s Trbiža do Gorice, od Mosta na Soči do Avč, presenetila s kolesarjenjem po levem bregu Soče, po gozdnih poteh?! Kolesarsko pot od Solkana do Prilesja bomo dobili v treh letih na račun briškega vodovoda z Mrzleka. Od Avč do Mosta pa jo že imamo, samo da moramo to najprej povedati sebi in nato še tujcem. Bomo že dolgo menci in ostali pri naslednjih investicijah, kot je tržnica? Ob kroničnem pomanjkanju parkirišč je že problematično okrepčilo več kot petih motoristov v gostišču Križnič. Dajmo predvolilne obljube vtakati tudi v občinski proračun in premakniti kanalski turizem.

Predlog konkretizacije za začetek

V občinskih planih bi morali oblikovati strategijo razvoja turizma, ki ob že prepoznavnih kanalskih atributih (vrhunska odbojka, galerija Rika Debenjaka, festival Kogojevi dnevi, Liški pustje; ter uveljavljenih prireditvah, kot so kulturni dnevi v Desklah, pust v Morskem, pohod Po stopinjah Valentina Staniča, salamiada v Plavah, praznik žganja v Morskem, skoki z mostu v Kanalu, praznik medu na Britofu, glasbeni festival na Kontradi, praznik kostanja v Ligu, »mušje« dirke v Levpi...) promovira tudi naravno in kulturno dediščino kanalske občine. To pomeni, da bi se morali zglede pri sosednjih občinah; ustrezno urediti objekte, jih opremiti z informativnimi in usmerjevalnimi tablam, prospekti, razglednicami, usposobiti vodnike, ponujati avtohtone spominke, izdelke in pridelke. K večji prepoznavnosti bi prispevala uvedba in trženje blagovne znamke nadzorovane ekološke pridelave (jabolka, jabolčnik, jabolčni kis, salame, žganje, zelišča, med, vino...). Ciljni trgi so najprej Slovenija, z obmejno lego pa tudi Furlanija v Italiji, Koroška v Avstriji in Bavarska v Nemčiji. Zato bi promocijske materiale morali tiskati v dveh sosednjih jezikih. Konkurenčne prednosti seveda izhajajo iz originalne avtohtonosti ponudbe. Projekt bi lahko realizirali v treh letih, s tem da bi vzporedno teklo še druge dejavnosti. Z učinkovito organiziranostjo bi lahko poskrbeli za primerno število izoliranih vodnikov, za pretežni del osnovnega obveščanja, urediti bi morali naravne in kulturne znamenitosti ter jih označiti, pripraviti programe in

Informativno tablo v Desklah pogosto zakrivajo parkirani tovornjaki

poskrbeti za zabavo ne samo prehodnih, pač pa tudi stalnih gostov, da bi s tem podaljšali bivanje turistov.

Nekaj konkretnih predlogov

Na avtocesti je potrebno dopolniti reklamni pano za Tolmin in Kobarid še s Kanalom, izdelati in postaviti je potrebno štiri panoramske panoje kanalske občine z načrtanimi peš- in kolesarskimi potmi, ki vodijo med vrisanimi kulturnimi in naravnimi znamenitostmi. Dopolnjuje naj jih tudi seznam le-teh, pa tudi gostinskih objektov in prenočišč ter priporočenih dostopov oziroma parkirnih mest za ribolov in plavanje ob Soči. Lokacije za panoje bi lahko bile Dolga njiva, glavna trga v Desklah in Kanalu ter v Ročinju pred Grozdom. Na glavnem trgu v Kanalu bi morali izdelati in postaviti pano naselja Kanal z vrisanimi in navedenimi kulturnimi objekti, na terenu bi bilo nato potrebno označiti vse načrtane znamenitosti kulturne in naravne dediščine in poskrbeti za usmerjanje turistov že od glavne ceste. Na podoben način bi morali označiti pešpoti (Po stopinjah Valentina Staniča, Plave-Vodice, Plave-Korada, Kanal-Jezero na Kanalskem Vrhju-Jelenk, Kanal-Kapelca, Kanal-Marijino Celje, Doblar-slapovi pod Ježo, Ročinj-Cičer, ...) in kolesarske poti (Mrzlek-Prilesje-Kanal-Avče-Most na Soči, po Kanalskem Kolovratu in ob Idriji, Loge-Jezero na Kanalskem Vrhju, po Banjški planoti, ...), usposobiti komunikativne turistične vodnike, pripraviti dnevne in večdnevne programe z ogledi in jih promovirati. Financiranje turističnega razvoja pa bi moralo temeljiti na izkoriščanju sredstev, ki jih država in Evropska zveza razpisujeta za financiranje podjetniških projektov na razvojno omejevanih obmejnih območjih, kamor občina Kanal ob Soči še spada, nato pa na lastnih sredstvih investitorjev, sredstvih občinskega proračuna in sredstvih sponzorjev.

Za zaključek

Najnovejši podatki za Evropo potrjujejo, da je turizem naravnani k doživljanju naravne in kulturne dediščine najhitreje rastoča tržna niša. In tega ima naša občina v izobilju. Torej priložnost in gibalo razvoja občine Kanal

ob Soči je iskati v turizmu, pri čemer se lahko vključujejo tudi različne negospodarske in gospodarske dejavnosti.

Sv. Miklavž iz 14. stoletja, Krstenica

Muzej na prostem

Dobra fotografija je narejena s srcem

Na predvečer Kulturnega praznika so v kanalskem baru Libero že tradicionalno postavili fotografsko razstavo. Tokrat se je predstavil uveljavljeni slovenski fotograf Žiga Koritnik.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Blaž Valentinčič in Žiga Koritnik

Žiga Koritnik je fotograf z več kot dvajsetletnim stažem. Skoraj dve desetletji je bil kamerman na nacionalni televiziji, v zadnjem obdobju pa samostojni kulturni delavec.

Fotografsko pot je začel s spremljanjem koncertov, predvsem jazzovskih. Fotografija in jazz sta bili njegovi najstniški ljubezni. Danes je uradni fotograf več jazz festivalov po Evropi, vzporedno s festivali pa vodi tudi fotografske delavnice posvečene jazz

fotografiji.

Od leta 1996 je hišni fotograf skopskega Jazz festivala, kjer vsako leto izdajo koledar z njegovimi posnetki. V zadnjem obdobju sta velik odmev doživeli Koritnikovi fotografski monografiji, posvečeni Bohinjskemu jezeru in pustnim običajem v mestecu Gavoi na Sardiniji. Ukvarja se tudi z gledališko fotografijo in sodeluje s številnimi filmskimi režiserji.

Koritnik je fotografiral številna znana glasbena imena, od **Marca Ribotta**, do **Dizzya Gillespia**, **Gilberta Gila**, **B. B. Kinga**, **Raya Charlesa**, **Toma Waitsa** ...

Nekatere od fotografij jazz glasbenikov, ki jih je Koritnik ujel v svojem dolgoletnem ustvarjanju, so obeležile tudi slovenski Kulturni praznik v Kanalu.

Blaž Valentinčič namreč že več let vztrajno vabi najrazličnejše ustvarjalce, ki na predvečer 8. februarja poskrbijo, da mini galerija Bara Libero dobi novo podobo. Prijetno vzdušje pa vsakič prispevajo obiskovalci, ki 'mini proslavo' obiščejo v lepem številu, kakor se je zgodilo tudi letos.

O tem, kako nastajajo njegove fotografije, je Koritnik povedal: "Če se dogaja kaj prav posebnega, je to samo to, da misel na fotografijo sproži v meni kot ustvarjalcu velik notranji nemir, ki za sabo povleče tok

misli o tem, kako bom to naredil. Ob tem se same po sebi začnejo vizualizirati stvari. Recimo, pelješ se proti Bovcu in vidiš vse skadirano. Na podoben način začnem vizualizirati, ko dobim priložnost, da fotografiram denimo Marka Ribotta. Razmišljam, na kakšen način ga bom naredil, kako naj ustvarim najboljše pogoje v danem trenutku. Ves čas se mi pojavlja želja po tem, kako narediti najboljšo situacijo."

Glede odgovornosti ob fotografiranju velikih imen, pa pravi: "Odgovornost z velikimi imeni je seveda večja. Kot prvo, tega ne smeš zlorabljati. Pomembna pa je predvsem kvaliteta. Magija fotografije je tudi v tem, da v danem trenutku ne veš, kaj si naredil. Pri vsem je pomembno, da pri delu združiš svoj profesionalizem, obrtniško in tehniško znanje ter hkrati vložiš veliko svojega srca. Ne nazadnje se odgovornost kaže tudi v tem, da vse fotografije delaš s srcem. Da tako delam, je razvidno tudi na tu razstavljenih delih. Ko to ljudje zaznajo, se začnejo odpirati, dobivati začneš vabila na festivale, na razstave. To je pač lepota, ki jo daje fotografija, ne glede na to, da ni prav blazno donosna. Fotografija je ena od stvari, ki te hitreje pripelje v stik z domačini, kjer koli že si. In to brez potnega lista."

Dunajska klasika v Desklah

Na prireditvi ob Kulturnem prazniku je nastopilo 70 mladih glasbenikov in glasbenic, simfoničnega orkestra Mladinska filharmonija NOVA. Polna dvorana ljubiteljev glasbe je prisluhnila programu »NOVE dunajske klasike«, zaznamovanem s Straussovimi deli.

Tekst in foto: Petra Paravan

Mladinska filharmonija NOVA z dirigentom Simonom Perčičem

Na predvečer kulturnega praznika so v naši prestolnici protestno zažgali kontrabas, na proslavi so minuto molčali in ugasnili luči. V Kulturnem domu Deskle pa so glasbeniki na odru med seboj kramljali, streljali s puško in postopoma odhajali z odra.

Vsi vemo, zakaj je bila osrednja slovenska proslava v znamenju protestov. Kaj se je pa v deskljanskem hramu kulture dogajalo? Morda so tudi oni pokazali določeno nestrinjanje z razmerami v slovenski politiki, z gotovostjo pa lahko trdimo, da so na zelo igriv in

simpatičen način popestrili svoj koncertni nastop. Ko so glasbeniki zaključili izvajanje Glasov pomladi, je dirigent odšel z odra, glasbeniki pa so se začeli med seboj pogovarjati. Seveda je tudi med poslušalci završalo. Nakar se je dirigent vrnil in z gesto pokazal občinstvu, da je potrebno biti tiho. Ob ogledu sporeda smo ugotovili, da igrajo Trič trač polko. Zatopljeni v spevnost naslednje skladbe, smo se poslušalci znova zdrznili ob pokih in na koncu videli glasbenika, ki je z zračno puško dopolnjeval vsebinsko ritmiko pesmi Na

lovu. Razumljivo, pri Haydnovi Simfoniji slovesa so glasbeniki postopoma začeli odhajati z odra, dokler ni ostala le violinistka, ki pa je nad nastalo situacijo le skomignila z rameni in tudi ona izginila. Seveda, sledil je odmor. Prav tako so se v drugem delu poigrali z gibi teles, nog in topotom stopal. Ob skladi Radetzky Marsch pa je dirigent prikupno dirigiral tudi občinstvu pri ploskanju. Po bučnem aplavzu so zaigrali še skladbo, ki je že ponarodela in skorajda ne sme manjkati na repertoarju, Na Golici. Energični dirigent s Krasa, **Simon Perčič**, in mladi glasbeniki s cele Severne Primorske so združili navdušenje, mladost in ljubezen do glasbe, ki je njihovo vodilo. Že po prvih koncertih so dobili pozitivne kritike in neverjetne medijske odzive. Mladinska filharmonija NOVA je bila namreč ustanovljena na pobudo Glasbenega društva NOVA iz Nove Gorice jeseni leta 2010. Poleti 2011 so imeli koncertno turnejo na otoku Braču. Nato je sledila turneja po Primorski, želijo pa nadaljevati v podobnem duhu in širiti slovensko avtorsko glasbo preko meja slovenske dežele.

Spraševali smo se, če je morda v številčni zasedbi tudi kdo iz kanalske občine. Ugotovili smo, da je to hornistka, **Neža Ipavec** iz Avč, ki izhaja iz glasbene družine. Prav tako pa je tudi predsednik in violist **Gorazd Božič** polovični kanalski občan, saj pol tedna preživi v Avčah, kjer ima korenine po očetovi strani.

Prvi obeležili Vodopivčevo leto

Leto 2012 je na Goriškem posvečeno Vinku Vodopivcu, saj bo julija minilo 60 let od njegove smrti. Jubilej bomo obeležili s koncerti v krajih, kjer je živel in deloval. Prvi je bil 22. januarja v Ročinju. Pod vodstvom Adele Jerončič sta nastopila MPZ Lig in MePZ Jože Srebrnič Deskle.

Vanja Gabrijelčič, foto: Lea Malnič

Vinko Vodopivec se je rodil v Ročinju 16. januarja 1878 očetu Vincencu, učitelju in organistu, in mami Antoniji. Po dveh letih so se Vodopivčevi preselili v Podgoro, kjer je mali Vinko odraščal in si v številčni družini brusil značaj. Družinsko okolje je bilo zanj prava življenjska šola.

Oče je kmalu spoznal sinovo nadarjenost in ga leta 1890 poslal v gimnazijo v Gorici. Leta 1898 je stopil v bogoslovje, posvečen je bil 1901. Kot kaplan je služboval v Kamnjah in Črničah. Od leta 1907 pa je deloval v Kromberku, najprej kot vikar, po letu 1936 pa kot župnik.

Vinka Vodopivca najbolj poznamo kot skladatelja. Zgodnje zanimanje za glasbo mu je gotovo spodbudilo družinsko okolje. V gimnazijskih letih in bogoslovju je aktivno deloval na glasbenem področju. Vodil je zborovsko petje in opravljal službo organista. Tudi kot duhovnik je ob pastoralnem delu vedno našel čas za glasbo. Vzgajal je pevce, ustanavljal moške, ženske in mešane pevske zборе, tamburaške sestave in pihalni orkester. V težkih trenutkih slovenske zgodovine, posebej v času fašizma, je bil Vodopivec pomemben narodni buditelj. Jasno se je zavedal, da je prav slovenska glasba, ki se je po novem smela slišati le še v cerkvah, čuvar jezika, vere in narodne zavesti. V skrbi zanjo je spodbujal duhovnike in laike k pisanju besedil, ki so jih glasbeniki uglasbili. Tako pripomogel k nastajanju novih pesmaric s slovenskimi pesmimi. Svojo prvo skladbo je napisal, ko mu je bilo komaj 16 let. Ta je bila Večer na besedilo Josipa Stritarja. Njegov skladateljski prodor se začel po I. 1902, ko se je s skladbo O zveličavna hostija predstavil v glasbenih revijah.

Bil je izredno ploden skladatelj. V njegovi zapuščini

Ob skladateljevi obletnici je nastopil tudi MPZ Lig

najdemo preko 1500 naslovov. Težišče je na cerkveni glasbi. Napisal je 7 maš, številne Marijine, blagoslovne, darovanske, obhajilne skladbe in še druge za najrazličnejše priložnosti. Ne moremo si predstavljati repertoarja cerkvenih pevskih zborov brez Vodopivčevih pesmi; nekatere so se tako vtisnile v zavest ljudi, da so ponarodele. Tudi posvetna pesem ima pomembno mesto v skladateljevem opusu. Navdihovala so ga besedila slovenskih pesnikov, najbolj Simona Gregorčiča, Simona

Jenka, Josipa Stritarja, Josipa Murna, Otona Župančiča. Vsem so nam najbrž dobro znane Na poljani, Ujetega ptiča tožba, O večerni uri, Naročilo, Pobratimija, Jaz bi rad rudečih rož in Žabe, skladba, ki je nastala v Cerknici, kamor se je umaknil med prvo svetovno vojno. Uglasbil je tudi štiri spevoigre, med katerimi omenimo prvo, to je Kovačev študent iz leta 1910.

Vodopivec je veliko razmišljal o pomenu glasbe in petja. S članki na to temo se je predstavljaval tudi širši javnosti.

Soča brez meja

Čezmejna razstava z naslovom Soča brez meja, v kateri sodelujejo ljubiteljski slikarji iz Gorice in Deskel, se je odvijala v treh delih. Novembra 2011 je bila v Trziču, 21. januarja letos je bila v Gorici, marca 2012 pa v Kanalu.

Vanda Colja, foto: Likovna skupina Deskle

Lani avgusta sta Likovna skupina Deskle in kanalska Galerija Rika Debenjaka organizirali slikarski ex-tempore v Kanalu. Udeležili so se ga člani Društva likovnih umetnikov »G. Mazzini« Endas iz Trziča in člani Likovne skupine Kulturnega Društva Svoboda Deskle-Anhovo. Nastala dela smo na ogled postavili v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu.

Medtem so so tekle priprave na skupno čezmejno razstavo z naslovom Soča brez meja, ki se odvíja v treh delih. Novembra 2011 je bila v Palazzettu Venetu, 21. januarja letos je bila v galeriji Dora Bassi v Gorici, marca 2012 pa v kanalski Galeriji Rika Debenjaka. Na čezmejni razstavi sodeluje šest italijanskih in štirje slovenski ljubiteljski slikarji. Iz Likovne skupine Deskle, ki deluje pod okriljem Kulturnega društva

Svoboda Deskle, sodelujejo **Zorana Berdon** in **Bernarda Skrt** iz Kanala ter **Vanda Colja** in **Helena Stanič** iz Deskel. Italijansko likovno skupino C.C. G. Mazzini predstavljajo **Alda Antoni**, **Giorgio Gallottini**, **Elvira Vera Mauri**, **Maria Grazia Persolja**, **Valdiero Vecchiet**, **Anita Zuberti**.

Pomen čezmejnega skupnega organiziranja razstave je krepitev sodelovanja likovnikov, ki živijo ob reki Soči in se srečujejo ter prijateljujejo, ne oziraje se na meje in narodnost. Tako kot mogočne vode reke Soče, ki se neovirano stekajo v Jadransko morje, se tudi slovenski in italijanski likovni ustvarjalci srečujejo na ex-temporah, razstavah in drugih prireditvah, pri čemer jih ne zadržuje nobena ovira, niti meja niti narodnost niti jezik.

Ni meja za likovnike

Mak cveti 15 let

V sklopu deskljanskega tedna kulture je 15. jubilej slavila Gledališka skupina Mak. Ob krajevnem prazniku so v stekleni dvorani postavili razstavo fotografij, plakatov, programskih listov in kostumov. Naslednji večer so gledališčniki proslavili s prireditvijo, ki je z izseki filmskih posnetkov in besedil orisala celotno delovanje gledališke skupine.

Tekst in foto: Petra Paravan

Ljubezen do odra je mlade obogatila

Gledališki krožek Osnovne šole Deskle z mentorico **Mojco Petelin** je pred leti nastopil na območnem srečanju otroških gledaliških skupin v Novi Gorici. Po triletnih udeležbah so se na pobudo **Emila Abrška** zamislili širše zastavljen projekt, ki je povezal šolo s Kulturnim društvom Svoboda in tako je bila ustanovljena gledališka sekcija domačega društva. Nadelo so si ime Mak, ki je rdeči cvet ali pa mladinska amaterska klapa. Prvo predstavo so doživeli 4. maja 1997. **Adela Jerončič**, tedanja ravnateljica šole, je pozdravila novoustanovljeno gledališko skupino z besedami: »... Negujmo to njivo, vzgajajmo in podpirajmo njeno rast in hranimo se z njenimi sadovi.« Tudi **Aleksander Žnidarčič**, »oče – skrbnik« skupine je z zaupanjem in optimizmom dejal, da se združitev igrivosti in ukaželjnosti otrok OŠ Deskle, znanje njihovih učiteljev in drugih mentorjev ter organizacijske sposobnosti in tehnične možnosti društva Svoboda vedno kažejo v predstavah, ki se jih z veseljem spominjamo. Zvrstilo se je 12 predstav, s katerimi so se udeleževali srečanj gledaliških skupin in gostovanj po Sloveniji ter zamejstvu. Sodelovali so s 4 režiserji, poleg Abrška še z **Ano Facchini**, **Majo Poljanec** in **Majo Nemec**. Po letu 2009 člani skupine niso več osnovnošolci, pač pa dijaki in študentje. V

izmenjavi številnih generacij se kar 59 mladih ponaša z ljubeznijo do odra, ki jim je gotovo zapustila »košček nečesa dragocenega. Ta košček naj odnese s seboj čisto vsak, ki ga bo življenje odpeljalo iz Maka. Ta dragoceni košček nosim tudi jaz«, je v knjižico o 15-letnem delovanju zapisala zaslužna za otroško radovednost in ljubezen do gledališkega izražanja, **Mojca Petelin**.

»Moja tovarišica Mojca, je poleg staršev kriva, da sem takšna kot sem. Ko sem padla, mi je pomagala vstati. Ko sem previsoko letala, mi je nekoliko pristigla krila. Naučila me je pravilne slovenščine, zdaj pa verjetno trpi, ko posluša moje: Kva pa je? Koga pa dogaja?«, je iskreno o svoji ljubi mentorici spregovorila **Dijana Galič**, simpatična televizijska voditeljica iz Deskel.

»Občudujem te mlade ljudi na odru, ki brez treme nastopajo, veselo, nasmejanih in odprtih oči gledajo v svet, nekateri s pridobljenim znanjem igre in darom govora delujejo še v drugih gledališčih, vodijo prireditve, nekateri si s tem pomagajo v službah na radiu, televiziji ...« Pohvalne besede predsednice KD Svoboda, **Danile Schilling**, ki je na prireditvi mesto govornika predala županu **Andreju Maffiju**: »Nuditi čim več možnosti za umetniški razvoj mladih je bistvenega pomena, gledališka dejavnost prinaša le pozitivne lastnosti, ki koristijo tudi v nadaljnjem življenju«.

Poleg režiserja, mentorja, igralcev in šepetalcev je še skupina ljudi, ki skrbi za glasbo, efekte, ton, osvetljavo, tehnično izpeljavo, koreografijo, scenografijo in nikakor ne smemo pozabiti na kostumografijo, za katero je pri vsaki predstavi poskrbela **Svetlana Žnidarčič**.

1. Jan Gabrowski/Emil Aberšek: Volk in kozlički, 1996/97, 18 predstav
2. Thorbjorn Egner: Razbojnik iz Kardemomme, 1997/98, 13 predstav
3. Emil Aberšek/Mojca Petelin: Cipek in Capek, otroška igra s petjem, 1998/99, 12 predstav
4. Milan Dekleva: Fej, spet čokolada!, 1999/2000, 10 predstav
5. Sylvia Kammerman: Sneguljčica, 2001/2002, 13 predstav
6. Sašo Škufca: Trnuljčica, 2002/2003, 9 predstav
7. Sylvia Kammerman/Emil Aberšek: Semenke, 2005/2006, 6 predstav
8. Svetlana Makarovič: Sapramiška, 2006/2007, 18 predstav
9. Svetlana Makarovič: Veveriček posebne sorte, 2007/2008, 14 predstav
10. Nataša Otrin: Internat, 2009/2010, 12 predstav
11. Maja Nemec: Iz heca pridejo deca, 2010/2011, 14 predstav
12. Mojca Madon: Ne me gledat!, 2011/2012

Energično odigrana komedija Odlikovanje

Gledališko društvo Kontrada je v tednu kulture premierno nastopilo s predstavo **Odlikovanje**. Sprva so v društvu razmišljali, da bi besedilo napisali kar sami, a so si premislili. Posegli so po besedilu francoskega komediografa, Georges Feydeau (1862-1921), ki je tudi v današnjem času precej zanimivo. Kaj pa menijo o predstavi gledalci in nastopajoči?

Tekst in foto: Petra Paravan

»Čeprav je bila predstava pred mnogimi leti napisana, je še vedno aktualna: vsi hočejo dobit kakšno odlikovanje, priznanje, biti omenjeni v časopisih itd., saj le malokdo naredi nekaj za lastno veselje in za pomoč drugim, ne da bi ga za to vsi hvalili in slavili. Ko je Simone, Paginetova nečakinja, govorila o Dadillionovem članku v časopisu, so vsi pritrdili in potrdili, kakor se dela danes, saj si nobeden več ne upa povedati, da tega pa ni prebral ali ni vedel. Vsi samo pritrdijo, čeprav ne vedo za kaj gre, le da ne bi prišlo do zamere ali da bi si s tem kaj pridobil. Naši igralci so resnično dobri in v vsaki igri se odlično izkažejo. Vedno želijo ugoditi publiku in tudi sami sebi. Ker pa jih še osebno poznam, vem, da so tudi v resničnem življenju vesele narave. Mladi **Martin Gerbec**, ki je letos prvič igral, je super. Sedela sem v prvi vrsti in ga pozorno opazovala. Veliko je povedal z mimiko obraza, oči, z rokami in gibi ... Sem ga že pohvalila po premieri.«

Diana Breščak

»Gledališče me zanima že od malega. Občudoval sem Kontrado in si potihoma želel nastopati z njimi. Ker igram tudi v Maku, so me povabili medse in tako sem prvič zaigral z njimi. Igralci in režiser so super, predstava je dobra. Najraje igram več različnih vlog in trenutno mi zelo prija kontrast med vlogama v predstavah *Ne me gledat!* in *Odlikovanje*. V igri popolnoma uživam, to je rokenrol!«

Martin Gerbec

Vesela sem, da sem lahko del te predstave, saj je to moj prvi nastop s Kontrado. Pridobila sem veliko izkušenj: pri Maku smo igrali večinoma drame, tokrat sem se preizkusila v komediji in ugotovila, da je komedije težje igrati kot drame. Najbolj zanimiv pa mi je vsekakor prekop vlog, saj nastopam tudi v predstavi *Ne me gledat!* **Katarina Jerončič**

»Predstava *Odlikovanje* je solidna komedija narejena na klasičen način. Pohvaliti je potrebno izbor besedila, saj zrcali vedno aktualno dogajanje kupčkanja z uslugami in podkupovanji, kar je še posebej značilno za trenutno politično dogajanje pri nas. Predstava je bila odigrana energično in je bila občinstvu v veliko zadovoljstvo. Igralsko je potrebno izpostaviti **Severina Drekonja** v vlogi gospoda Pagineta, kot izjemno natančnega igralca, ki ves čas drži vajeti trdno v svojih rokah, **Slavka Jereba** v vlogi novinarja in mladega **Martina Gerbeca** v vlogi Dadilliona.« **Marko Bratuš, selektor za Linhartovo srečanje 2012**

»Večna želja po priznanju... Kugla (izstrelek) in odlikovanje nikoli pravega ne zadene. Komedija je zelo resna zadeva. Imamo jo tako radi, da jo kar živimo. Predvsem v zadnjem času. Kaj pa ogledalo?

»*Odlikovanje*« zrcali vedno aktualno kupčkanje z uslugami in s podkupovanji

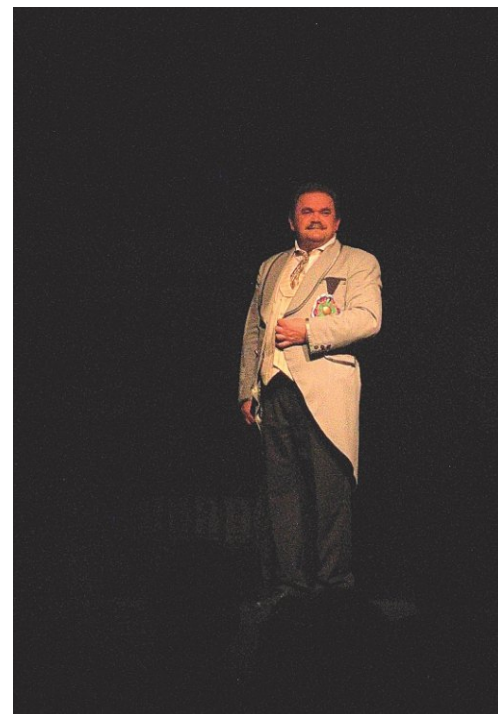
Kanalska skupina je zelo kvalitetna in največ zaslug za to ima skrbno delo Staneta Lebana«. **Emil Aberšek, režiser**

amaterskih skupinah zelo moti, če se besedila ne razume.« **Vanda Colja**

»Predstava je bila postavljena zelo korektno, kar pri režiserju, kot je **Aberšek**, ni presenetljivo. Vsebinsko je vedno aktualna, zato z izbiro teksta ni mogoče brniti v temo. Po mojem mnenju so se igralci izkazali (tu moram izpostaviti **Severina Drekonja**, njegov lik doktorja Pagineta je izvrsten), napak (če je bila kakšna) ni bilo opaziti. Kot vedno pri Kontradi, pristrana komedija, katere liki so nam vselej podobni in s katerimi se je preprosto poistovetiti.«

Tine Lovišček

»Srečna in zadovoljna sem, da lahko obiskujem predstave kanalskega gledališkega društva Kontrada v dvorani Kulturnega doma v Desklah. V današnjih časih je prav gotovo privilegij, da premore tako majhna občina kvalitetno urejeno dvorano z udobnimi sedeži, dovolj velikim odrom in ozvočenjem in kar je prav gotovo tudi pomembno, da imamo domačo gledališko skupino s petnajstletnim neprekinjenim delovanjem, ki se lahko kosa z vsakim profesionalnim gledališčem doma ali v tujini. Kot večina prejšnjih predstav ima tudi komedija *Odlikovanje* zanimivo zgodbo. Čeprav se na začetku zdi znana in se dogajanje nekoliko vleče, se njena vsebina spretno zaplete in še hitreje, a nepričakovano razplete. Scena je v vseh treh dejanjih ista, kar sploh ni opazno. Komedija je izvrstno odigrana. Je polna domiselnih dialogov. Igralci izgovarjajo besedilo razločno in prepričljivo, kar me pri nekaterih

Severin Drekonja je izvrstno oblikoval lik doktorja Pagineta

„Slepci“ odprli Teden kulture v Desklah

V Kulturnem društvu Svoboda Deskle že 44. let obeležujemo Kulturni praznik, 8. februar, z nizom kulturnih prireditev, ki jih povezujemo v Teden kulture v Desklah.

Petra Paravan, foto: Klemen Klemenc

V predstavi Slepci nastopa tudi naš sokrajan Darjo Vogrič

Za uvod v letošnji Teden kulture v Desklah smo gostili edino gledališče slepih in slabovidnih v Sloveniji, Nasmeh. Gledališče, tako kot mnogo drugih. V njem ustvarjajo ljubiteljski gledališčniki. Edina njihova skupna lastnost je, da ne vidijo. Mogoče so njihove predstave zaradi tega bolj

občutene, kakor pravijo, mogoče pa tudi ne. V kulturnem domu v Desklah so nas v torek, 24. januarja, pričakali z nasmehom in odigrali predstavo **Mauricea Maeterlincka** Slepci. V predstavi je nastopal tudi naš sokrajan **Darjo Vogrič**, doma iz Plav.

Osrednja prireditev Tedna kulture je bila na predvečer slovenskega kulturnega praznika. Gostili smo **Mladinsko filharmonijo Nova**. Orkester je zasnovan kot mladinski orkester s široko dejavnostjo, ki zajema izvajanje filmske, operne in simfonične glasbe. 70-članski klasični simfonični orkester združuje tako mlade amaterske, kot profesionalne glasbenike iz celotne Primorske, s poudarkom na goriških glasbenikih. Kdor orkester že pozna, ve, kakšno energijo izžareva, za kar gre nedvomno zasluga dirigentu **Simonu Perčiču**, čigar vodilo je, da bi glasba zadovoljila njega, člane orkestra in občinstvo. V Desklah se je orkester predstavil z novim programom »NOVA dunajska klasika«, ki ga odlikujeta spевна glasba in ščepc čarovnije. S tem programom se je decembra premierno predstavil v Novi Gorici ter požel izredno odobravanje, tudi strokovne kritike.

Z dvema dogodkoma, razstavo in predstavo, smo obeležili 15-letnico delovanja Gledališke skupine MAK, ki deluje kot sekcija v našem društvu. Poleg tega smo 25. februarja odprli še razstavo članov naše likovne skupine in tradicionalni teden kulture kot običajno pospremili še z vrsto drugih prireditev, od Revije pevskih zborov Goriške do premiere Gledališkega društva Kontrada Kanal. Tudi za letošnji Teden kulture smo se potrudili, da je bila paleta prireditev kar pestra in verjamemo, da je vsak lahko našel tudi kaj zase.

Tridnevni praznik petja

Zadnji januarski vikend je tradicionalno zavezan Reviji pevskih zborov Goriške, ki je poleg prireditve Primorska poje med največjimi zborovskimi dogodki v regiji. Pevski praznik je bil letos že enajstič v Desklah.

Petra Paravan, foto: Atelje Pavšič-Zavavlav

Pevski praznik Goriške je bil že enajstič v Desklah

Na letošnji reviji se je predstavilo 24 zborovskih sestavov (dva sta žal odpovedala zaradi bolezni), kar pomeni 530 pevk in pevcev, ki je zapelo 72 skladb. Število moških sestavov je prevladovalo (12), sledile so mešane pevske skupine (10), ženska sestava pa sta

bila le dva. Prvič letos je na reviji nastopil Pevski zbor Gimnazije Nova Gorica – Stašarji z zborovodjem dijakom **Anejem Černetom** pod mentorstvom **Mirana Rustje**. Občinstvo je bilo vsak večer deležno pisane palete slovenskih umetnih in ljudskih pesmi, kot tudi repertoarjev iz svetovne zakladnice zborovske posvete in sakralne literature. Izvedena je bila krstna izvedba **Patricka Quaggiata**, Brdam, na besedilo **Marjana Pintarja**. Prav tako so bile izvedene pesmi, ki so jih skladatelji napisali ali priredili prav za določen zbor:

Dušan Prašelj za MoPZ Srečko Kumar Kojsko in **Patrick Quaggiato** za Vokalno skupino Vinika. Tridnevno Revijo pevskih zborov Goriške je spremljala strokovnjakinja s področja zborovske glasbe **Maja Cilenšek**. Strokovna spremljevalka revije je po nastopu z vsakim zborovodjem in umetniškim vodjem opravila temeljito analizo izvedenih skladb. Njena naloga je bila predvsem svetovati in vzpodbuditi pevce za nadaljnjo kakovostno umetniško rast.

Že drugo leto zapored pa je svojo nalogo imelo tudi občinstvo, ki je glasovalo za naj zbor. Zmagovalni pevski sestav petkovega večer je bil Nonet Brda, v soboto so zmagali ženski glasovi Vokalne skupine Vinika, nedeljski in s tem absolutni Naj zbor pa je postal Komorni zbor Grgar. Domači Mešani pevski zbor Jože Srebrnič Deskle je po izboru sobotnega občinstva zasedel drugo mesto, vsekakor pa vodi po največjem številu, saj je edini zbor, v katerem prepeva 40 pevk in pevcev.

France Prešeren pesnik
je bil,
rime so mu tekle
kot vodni nalive.
Fige so otrokom po tleh
letele,
od žalosti so pele.
Klicali so ga doktor fig,
ker imel je dober namig.

Laura Nanut, 4. a razred

France Prešeren je bil
nesrečen.
Če bil bi z Julijo, bi bil
srečen.
Bil je pesnik
in imel je peresnik.
Pesmi je pisal,
risb pa ni risal.
Imel je tri nezakonske
otroke,
ki bili so sirote.

Andreja Seljak, 4. a razred

ZGODBE IZ NAŠIH KRAJEV

Kontrabatske zgodbe II. del

V decembrski številki Mosta ste lahko prebrali tihotapske dogodivščine kontrabantarja Mihe. Pravijo, da različnost bogati življenje in njegove prigode so zabavale in vnašale dobro voljo med ljudi. Prisluhnimo še drugim zgodbam.

Helena Vuk, foto: Toni Dugorepec

Počasi so se tudi financ naveličali Mihovih vragolij in so sklenili, da ga s kontrabantskim blagom ujamejo. Tudi Miha je opazil, da ga opazujejo. Že par krat so ga presenetili in jim je komaj ušel. Razmišljal je in sklenil, da se jim bo nastavljal in jim jo, kot že nič kolikokrat, zagodel.

Do polovice koša je naložil gnoj, pokril vse z ohrovtovimi listi in šel na pot kot običajno. Med potjo je počival. Kmalu sta se znašla ob njem dva financ. „Kaj imaš v košu?“ sta vprašala.

„Gnoj!“ jim je odgovoril.

„Še enkrat te vprašava, kaj imaš v košu?“

„Gnoj!“ se je glasil odgovor.

Ves neučakan je eden izmed financ porinil roko v koš med opojne dišave hlevskega gnoja. Ko je roko potegnil iz koša se je razprtih prstov držala temno rjava barva kmečkega zlata. Miha se je ves nesrečen ustrezljivo ponudil pri čiščenju in se opravičeval:

“Sem pošteno povedal kaj nosim, pa me niste poslušali. Žal mi je, da so se gospodje, ki niso vajeni teh reči, umazali.“

Financ se jezen obrne k Mihi in reče: “Samo to mi še povej, zakaj si pokril koš z bržotami?”

„Eh! Zakaj? Zato, da se ne bojo muhe pasle.“

Tako se je ta zgodba končala in se pripovedovala vsakič, ko je pogovor nanesel na kontrabant. Zgodbe o kontrabantarjih so se pripovedovale tudi drugod.

Tilka M. mi je pripovedovala, da so v Hoščinah imeli trgovino. Mimo Hoščin je vodila kontrabantska pot. Financi so za poti vedeli, a kontrabantarji so bili vedno korak pred njimi. Nekoč je stric Hoščkov, ki se je s to dejavnostjo ukvarjal, „nabasal puhn žaki listja“. Naložil si ga je na ramena in odšel ob reki Idriji navzgor. Italijanski financ so oprezali na drugi strani Idrije in mu sledili. Stric jih je speljal kar precej daleč. Nato se je ustavil, na štoru počival, stresel listje na tla in počasi odšel proti domu. Med tem časom so drugi kontrabantarji v miru prepeljali živino na drugo stran.

Pri takem prehodu živine čez mejo je sodelovalo več ljudi. Da se hoja živine po laštani (s kamni tlakovani) poti ni tako slišala, so živini ovili noge s cunjami. Prehod živine so načrtovali do potankosti. Nekoč je ob takem prehodu živine stric Ivančkov stražaril v kostanjevi krošnji. Pod kostanjem si je izbral

počivališče tudi financ. Može z živino so se bližali, stric pa ni vedel, kako naj jih opozori. Financ je pa kar sedel. V nekem trenutku, ko so bili že dovolj blizu, se je stric spustil po deblu navzdol, zgrabil od zadaj financa in ga tiščal dokler niso može z živino odšli mimo. Potem ga je izpustil. Financ je široko odhlačal k potoku, in očistil posledice prestopnega strahu.

Predstava „Kontrabant čez Idrijo“

Liški pustjé nad mraz in sneg po Sloveniji

Na Ptuj so se 11. februarja na prvem medcelinskem Etnofestu zbrale tradicionalne maske z vseh koncev sveta. V povorki s tradicionalnimi maskami Slovenije so ob sneženju in temperaturami pod ničlo preganjale zimo, ki je letos pokazala vso svojo moč. Tam so bili tudi Liški pustjé in z njimi smo se odpravili tudi sodelavci Mosta.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Branko Žnidarčič je letos naredil deset novih mask

Zbor ob petih zjutraj pred gasilskim domom v Kanalu, pregled oblek, mask in nato dolgo potovanje proti Ptuj. Zaradi burje, ki je ponoči odpihnila zgornji del montažne hiše v Šempasu, so bile za ves promet zaprte Rebernice. Zato smo se odpravili proti Sežani, od tam pa proti severu. Pri Postojni je burja ponehala, vendar nas je od Senožec spremljalo sneženje.

Na Ptuj je zeblo še bolj, snežilo pa tudi. Maske z vseh koncev Slovenije in iz devetih držav, so se že zbirale in se glasno, kakor znajo le pusti, pripravljale na povorko. Na koncu jih je bilo več kot dva tisoč. Liški pustjé so se oblekli v pustne oprave, z **Brankom Žnidarčičem**, predsednikom istoimenskega Etnološkega društva, pa smo odhiteli na sprejem ob odprtju 52. Kurentovanja.

V mestni hiši je ptujski župan **Štefan Čelan** za enajst dni predal oblast princu karnevala. Na sprejemu članov Evropskega združenja karnevalskih mest (FECC) in mask z drugih koncev sveta, je predsednik FECCa, Nizozemec **Henry van der Kroon**, poudaril, da je v združenje, ki ima veliko izkušenj s financiranjem karnevalov in izmenjavo gostovanj, včlanjenih več kot petsto evropskih karnevalskih mest. Ker so Liški pustjé tudi člani FECC, je Žnidarčič van der Kroonu podaril foto knjigo s srečanja FECC Slovenije, ki je bilo lanskega oktobra v Kanalu, ter predsednika združenja vljudnostno povabil na obisk našega mesta. Nato se je povorka začela počasi premikati proti glavnemu prizorišču. Med maskami, ki jih na naših

povorkah redkeje vidimo, omenimo belgijske Divje prašiče, sardske Urthose in Buttudose, tradicionalne japonske maske iz 17. stoletja, pa bolgarske puste, in seveda množico slovenskih tradicionalnih pustov. V skupini Liških pustov je prave vragolije zganjal hudič, vsi skupaj pa so se, kakor se spodobi, z vsem truščem, plesom in razgrajanjem, predstavili na glavnem trgu. Še sprehod po ptujskih glavnih ulicah, nato pa so pustjé - nekateri pošteno premraženi - odvihrali do avtobusa. Na Ptuj sta nas čakala še kosilo in zabava, po dveh urah pa smo se okrog pol petih popoldan odpravili proti domu. Še vedno je snežilo in tudi mraz ni popustil. Zaradi nesreče v enem od tunelov, smo morali tudi domov po daljši poti. Seveda smo se ustavili v Trojanah: "Le kakšen bi bil pust brez slastnih krofov?" Za goste in osebje smo priredili manjši koncert s plesom, nato pa odšli proti Kanalu. Burja je ponovno zaprla Rebernice. Mahnili smo jo proti Godoviču, potem pa na Ajdovščino.

Po nepozabno lepi zasneženi poti smo se sicer utrujeni, a brez vsakih težav, okrog enajstih zvečer zadovoljni in polni karnevalskih vtisov vrnili v Kanal. Pred odhodom na Ptujski karneval pa so se Liški pustjé udeležili odprtja razstave na prostem "Ta norčavi pustni čas" fotografa **Primoža Hienga** v Ljubljani. Hieng je na Jakopičevem sprehajališču v parku Tivoli razstavil velike formate fotografij, ki jih je pred tem objavil že v svoji monografiji „Ta norčavi pustni čas“. V knjigi je predstavil tradicionalne slovenske puste, naslovnico pa posvetil prav "ta lepim" Liškim maskam.

Sicer pa je Žnidarčič v svoji delavnici-muzeju v Kanalu letos oblikoval deset novih obraznih mask iz aluminija, tako da so na številna pustovanja po Sloveniji odšli z novimi opravami. Poleg petelinjega, pšeničnega in pušpanovega bazarja ter ramaušov, ki imajo bakrene maske, so zimo preganjali še pustjé, braja, ta lepi, zdravnik, pustice, rezjan, ženska, ki nosi moža v košu, opica in hudič. Vsem pa je poveljeval ramašton.

Pusti na fotografski razstavi v Tivoliju

Mraz in sneg nista ustavila Liških pustov

Bo kokoš še nesla zlata jajca?

V pustnem času veseljačenja in predvsem norčavosti se morda kritika družbe nekaterih ljudi še bolj dotakne. Aktualni družbeno-politični dogodki so tema vsakoletnega pustovanja v Morskem. Letos je Morščanski pust zaznamovala kokoš - Slovenija, ki ni preživela menjave vlade, zapustila pa je zlato jajce.

Petra Paravan, foto: Borut Jurca

Kolektivna panika nad razmerami v naši družbi, ki se je začela razkrajati, se je dotaknila vseh... Vsak pozna nekoga, ki je ostal brez službe ali ni dobil plačila za opravljeno delo... Dober pokazatelj stanja so gotovo politične farse, ko se človek zave, da je »demokracija« samo beseda in takšnih »samo besed« je preveč... Živeli smo v dobrih časih gospodarskega razcveta in blagostanja. Ljudstvo je imelo upanje v lepo prihodnost. A je žal izobilje trajalo le nekaj desetletij. V Evropi že nekaj časa vre. Niti Slovenija ni izvzeta, le da brbotajoči krop še prekriva pokrovka. Vse več ljudi komajda preživi skozi mesec...

In tako se štorija začne. Vedno več je revežev, beračev, ki se skupinsko grejejo ob ognju v kotlu. Razcapanih oprav in skrušenih obrazov sedijo na kartonih, s steklenico v roki. Nenadoma prileti kokoš, za njo prikorakajo še politični voditelji. Kokoš začne nategovati in jo na koncu obglavijo. Strankarski prvaki jo besno koljejo z nožem, nakar jo vržejo v korito, da jo dokončno oskubijo. Porazdelijo si dele njenega telesa, a med Jankovičem in Janšo se vname boj za avbo. Potreben je razsodnik, ki je Virant in seveda razsodi Janši v prid. Jankoviču pa preostane le še Mlakarjeva pesem. Kokoši še kar ne morejo pustiti pri miru in prav Pahor najde v njenem trupu zlato jajce. Znova se bojujejo med seboj, a Pahorju le uspe predati zlato jajce ljudstvu – revežem. Njegovi kolegi nad tem niso navdušeni, saj se posloviijo sklonjenih glav, reveži pa se razveselijo. "Najboljšega možnega premiera je nasledil še en najboljši premier, ki zna pokazati pot iz krize?" A žal kokoš, ki je nesla zlata

Kokoš ni preživela menjave vlade, je pa znesla zlato jajce

jajca, ni preživela ne pri enem ne pri drugem... Je zlato jajce samo odsev lepe preteklosti ali morda kanček upanja na boljšo prihodnost? Čeprav je Morščanski pust tip karnevalskega pustovanja, ostaja na vasi in tradicionalno obišče vse hiše. V Morskem je tradicija neprekinjenega pustovanja od konca 2. svetovne vojne. Posebnost je zatorej že v tem, da so vsako leto imeli pustovanje, ko ga v vaseh naokoli

že zdavnaj ni bilo več. Posebnost je tudi avtorsko delo umetnika **Branka Drekonje**, ki za vsako pustovanje posebej izdela maske, razen nekaj likov, ki se ponavljajo (Zdravko). Če je na začetku samo izdeloval maske, pa se je z leti njegova vloga razširila na celostno podobo pusta. Osnovnemu sprevedu po vasi so dodali dovršen osrednji nastop »na Gorici« s cinično družbeno-politično vsebino.

Pust obiskal Gorenje Deskle

V soboto, 18. februarja, so se pustnega spreveda po Bevkovi ulici udeležili črnogorski smrkci, črnogorske primabalerine, posebna črnogorska pasma ovc in prašičev, pirati s Črne Gore, obiskali so nas visoki (v pravem pomenu besede) gostje z Japonske, domorodci, klovni, kavboji in drugi.

Barbara Markič, foto: Veronika Kravos

Točno opoldne so »na vasi« svojo predstavo uprizorili še obiskovalci in »kelnarce« Oktoberfesta, ki so prišli v naše kraje prav na pustno soboto. Pustno rajanje se je že tradicionalno zaključilo na taborniškem prostoru, kjer smo se »pustarji« in vaščani ob hrani, pijači in zvokih harmonike družili do večernih ur. Teden pozneje smo na taborniškem prostoru priredili pustno osmino in se ob kresu dokončno poslovili od letošnjega pusta. Ob tem seveda ne smemo pozabiti vseh sodelujočih, ki so sodelovali pri letošnjem pustovanju. Na prvem mestu so to gotovo »pustarji«, ki so vložili veliko truda v izdelavo mask, velika zahvala pa gre tudi organizatorjem za izvedbo pustovanja, kuharjem, ki so poskrbeli za okrepčilo ter Okrepčevalnici Tanja in Piceriji Vinazza, ki vsako leto poskrbita za postrežbo. Kot kaže, je letošnje preganjanje zime uspelo, saj je v naših krajih kmalu po pustu posijalo pravo spomladansko sonce.

Črnogorsko obarvan pust

Prvo leto Društva Seniški breg

Društvo ŠKTD Seniški breg je januarja praznovalo prvo leto svojega delovanja. V tem času so člani pripravili že več prireditev, kot novosti v Levpi pa lahko izpostavimo moto zbor in pohod z baklami na „Vršč“.

Mojca P. Kofol, foto: Arhiv društva

Moto Wic Dow prvič v športnem parku Levpa

V športnem parku Levpa je vse več prireditev. Glavni razlog za to je nedvomno pridobitev uporabnega dovoljenja za večnamenski objekt, za kar si je predsednik gradbenega odbora in danes predsednik ŠKTD Seniški breg, **Miran Jug**, dolgo prizadeval. Ob pridobitvi dovoljenja je Jug povedal, da je zadovoljen, ker so kot amaterji objekt pripeljali do faze, da je tehnično uporaben. Zahvalil se je občinskim svetnikom, ki so v letih gradnje projekt podpirali in krajanom, ki so pomagali. Izrazil je tudi upanje, da bodo tako domačini, kot občina na objekt ponosni, ter da bodo vsi korektno medsebojno sodelovali in se v njem družili. Pomembna novost pa je tudi delovanje društva ŠKTD Seniški breg, ki je praznovalo prvo obletnico delovanja. Najbolj odmevna prireditev, ki jo je društvo organiziralo

v lanskem letu, je vsekakor moto zbor - srečanje motoristov širše Primorske in Notranjske. Zbor je potekal tretji vikend v juniju v športnem parku Levpa, udeležilo pa se ga je okrog 50 motoristov. Srečanje Moto Wic Dow so člani društva, ki se udeležujejo moto zborov po Sloveniji, organizirali prvič pred štirimi leti v kraju Višji Dol (Wic Dow) med zaselkoma Hoje in Cvetrež. Četrto dvodnevno srečanje pa je bilo prvič v Levpi. Zaznamovali so ga druženje ob zvokih skupin The cookies, Voltage strike, Pomorac, Tori n Teri ter Sentrum; panoramska vožnja po trasi Levpa-Seniški breg-Testeni-Lokovec-Čepovan-Grgar-Banjšice in nazaj; štiri družabne igre z nagradami za zmagovalce (vlečenje vrvi, metanje gume od motorja, počasna vožnja z legendarnim Tomosom in vožnja s posebnim kolesom s

spremenjeno krmilnostjo).

Tretjo nedeljo v lanskem oktobru je društvo pripravilo tudi pohod na Biškuc (Vetrnik, 903 m), ki ga je letos zamenjal pohod »sedmih mlinov« s traso Sukavec-Zabrdo-Avšček-Nabrdo-Levpa. Letos, 7. februarja, so izvedli prvi pohod z baklami, 11. februarja pa še organizirali smučanje na Starem vrhu. Cilj pohoda z baklami je bil Veliki Vrh (704 m) oziroma »Vršč«, kakor mu pravijo domačini. Po besedah predsednika društva je bilo čiščenje poti – iz športnega parka Levpa na Grad, skozi Zavrh na Veliki Vrh ter nazaj skozi Robi in Bizjak do Levpe – precej težavno. Dnevi pred pohodom in po njem pa so bili zaznamovani z burjo, ki je tudi po tem delu Banjške planote močna pihala. Kljub temu se je pohoda z baklami udeležilo petnajst pohodnikov, ki so se na pot odpravili ob 18h. Čeprav je bilo zelo mrzlo, so se kmalu ogreli, na srečo pa ob tistem času ni pretirano pihalo. Z ognjem so morali ravnati previdno, da so bakle ob premočnih sunkih vetra ugašali in jih nato ponovno prižigali. Na vrhu Velikega Vrha, kjer je vojaška kota 704, pa se je razjasnilo in zasijala je polna luna, ki jim je, čeprav občasno prekrita z oblaki, zadostno osvetljevala rahlo zasneženo pot. Postanek so organizirali na Robih pri **Slavici Pertovt**, ki je udeležence prijazno okrepčala. Ob povratku v Levpo sta udeležence pohoda v dvorani večnamenskega objekta Levpa čakala kuhano vino in jota s klobaso. Predsednik društva si želi, da bi letošnji prvi zanimivi pohod z baklami postal tradicionalen.

Poleg naštetega ŠKTD Seniški breg letos prav tako načrtuje pohod z baklami, organizirati namerava smučanja, Športne igre Krajevne skupnosti ali vsaj igre zaselkov ter 5. Moto Wic Dow. Namerava pa organizirati tudi različne rekreacije, kulturne dogodke ter srečanje krajanov in izseljencev.

Prvi ženski lov v naši občini

Na vabilo Lovske družine Anhovo se je 10. decembra 2011 pri lovski koči v Paljevem zbralo 42 lovk iz Slovenije in zamejstva

Jože Valentinčič, foto: LD Anhovo

Prvi ženski lov privabil 42 lovk

Po prijetnih stiskih rok so se pred zbor z konjsko vprego pripeljali starešina **Bruno Konkut**, tajnica **Anita Breščak** in predsednik KS **Klemen Stanič**. Po izrečenih dobrodošlicah, predstavitvi naše občine in navodilih o poteku lova smo se odpravili v lovišče, ki mu domačini pravimo grapa.

Zelo hitro po glasnem pogonu poganjačev in zvestimi štirinožnimi pomagači so na stojiščih odjeknili prvi strelji. Po končanem lovu smo se pred kočjo zahvalili boginji Diani za uplenjene tri divje prašiče. Ostal nam je še zadnji pogon v lovski koči. Ob hrani in dobri kapljici, ter zvokih harmonike so se sklepala nova poznanstva in prijateljstva. Pozno popoldne smo se z stiski rok razšli z obljubo, da se ponovno srečamo.

Obleke z zgodbami

Projekt Živimo zdravo je dal idejo tudi Folklorni skupini Kal nad Kanalom, da se je na sončno pustno soboto prelevila v sadje in zelenjavo in veselo rajala po kalskih zaselkih. Skupina ima veliko načrtov, med katerimi so tudi folklorna oblačila z zgodbami.

Darja Rijavec, foto: Mateja Rijavec

Polni energije smo nagajivo promovirali zdravo življenje, se nasmejali in zaplesali z vaščani, ki so nas povsod lepo sprejeli ter nas razveselili z darovi, za kar smo jim iskreno hvaležni. Zbrana sredstva nam bodo prišla še kako prav za naše delovanje. Temu bo namenjen tudi izkupiček od prodaje drv, ki so jih naši fantje prostovoljno pripravili jeseni.

Sicer pa se FS Kal nad Kanalom – 10 plesnih parov pod strokovnim vodstvom mentorja **Marka Prapertnika** in ob spremljavi godcev **Mira Rijavca** in **Ferda Šavlija** pridno pripravljajo na prvo revijo. S spletom primorskih plesov bomo na srečanju folklornih skupin severnoprimorske regije konec marca v Tolminu prikazali praznovanje Angelske nedelje v Kalu nad Kanalom. Ker plesnih kostumov še nimamo, se bomo predstavili v civilnih oblekah. Z našo krstno odrsko postavitvijo, ki nam jo je pripravil mentor, smo lani po prvem nastopu doma v Kalu ponosno in samozavestno zaplesali tudi na Prazniku kostanja v Ligu, pred iztekom leta pa še v Desklah na občinskem srečanju starejših, katerega pobudnica je bila Območna organizacija Rdečega križa Nova Gorica in na dobrodelnem koncertu v organizaciji TRD Globočak s Kambreškega.

V letošnjem letu pa se vabila kar vrstijo. Radi se bomo odzvali in nastopili, tako doma na Kanalskem in Goriškem kot tudi na Tolminskem. Veselimo se tudi gostovanja na Štajerskem, v domačem kraju našega mentorja, kamor nas vabi FS »Korenine« KUDA Svoboda iz Bistrice ob Dravi. Prijatelji iz bistrške

Za pusta so se prelevili v sadje in zelenjavo, za folklorne nastope pa načrtujejo praznja oblačila z začetka 20. stoletja

folklorne skupine z mentorico **Ivanko Prapertnik**, mammo našega Marka, so nam z dobro voljo in pozitivno energijo pomagali pri prvi predstavitvi in krstu naše FS ter s prikazom spleta slovenskih plesov polepšali naš krajevni praznik. Pesem, ples, ljudske običaje in kostumsko podobo naših prednikov bi radi ohranili, zato smo folkloristi resno pristopili k raziskavi

bogatega ljudskega izročila kulturne dediščine na kalskem. Na podlagi raziskave kulture oblačenja, ki jo vodi **Elza Pavšič**, bi radi izdelali praznja oblačila, značilna za začetek 20. stoletja. Želimo si obleke z zgodbami, ki jih je pisalo takratno življenje in verjamemo, da bomo s sodelovanjem krajanov in dobro voljo ter prijateljstvom, ki nas druži, tudi uspeli.

Dogajalo se je v decembru

Decembra je bilo med deskljanskimi upokojenci zopet živahno

Majda Rejec, foto: DU Deskle

Prvi četrtek v decembru smo se zbrali pri izdelavi adventnih venčkov, kjer nas je s spretno roko in obilico domišljije pri ustvarjanju vodila **Klara Medvešček**. Sodelovali smo z otroki iz Osnovne šole Deskle pri pripravi božično novoletnih okraskov in peciva, ki so ga otroci ponudili v nakup na novoletnem bazarju. Izkupiček od prodaje so namenili šolskemu skladu za pomoč socialno šibkejšim sošolcem. Občutek, da nekomu lahko pomagaš, je res enkrat in tega se dobro zavedajo tudi otroci. Pri ustvarjalnem delu, kjer so otroci pokazali veliko spretnosti in izvirnosti, smo vsi neznansko uživali. Nad svojimi izdelki smo bili navdušeni in nanje tudi ponosni. Sredi meseca smo se zbrali na prednovoletni zabavi, na katero so bili povabljeni vsi tisti člani društva, ki v njem aktivno sodelujejo, bodisi kot člani upravnega odbora, ali pa zastopajo društvo na športnih tekmovanjih, kulturnih prireditvah in sodelujejo kot prostovoljci v projektu starejši za starejše. Ob skromnem prigrizku, klepetu in internem srečelovu, je večer kar prehitro minil. Poslovili smo se z obljubo, da bomo tudi v prihajajočem letu vsaj tako dejavni, kot smo bili letos, in z željo, da bi bilo prihajajoče leto polno zdravja, zadovoljstva in miru.

Aktivni člani DU Deskle so leto 2011 zaključili z družabnim srečanjem

Kulturno obarvano četrletje na OŠ Kanal

V začetku februarja se ob Kulturnem prazniku vsi bolj zavemo pomena kulture. Tudi na OŠ Kanal smo počastili spomin na našega velikega pesnika Franceta Prešerna. Ker so naši učenci iz različnih krajev, želimo prireditve izvajati tudi v drugod, ne le v Kanalu. Letos smo tako praznovali v novem večnamenskem prostoru v Levpi.

Tekst in foto: OŠ Kanal

Koncert ob Kulturnem prazniku v Levpi

V petek, 10. februarja, smo oblikovali kulturni program, pri katerem so sodelovale pevske skupine naše šole, recitatorji pa so se s poezijo slovenskih pesnikov poklonili našemu velikemu poetu. Spomnili so se, da so prav naši besedni umetniki zaslužni, da je »slovenski narod lahko kljuboval tisočletnemu valovanju tujcev preko naše zemlje«, kot je v uvodnih besedah povedal učenec **Andraž Humar**. Recitatorje sta na nastop pripravili mentorici **Suzana Kavčič** in **Zvonka Cigoj**. Na prireditvi so nastopili dva otroška in mladinski pevski zbor OŠ Kanal ter skupina izbirnega predmeta Glasbena dela pod vodstvom **Mojce Jerončič**. Da imamo na šoli tudi učiteljice in vzgojiteljice, ki znajo ubrano zapeti, je dokazal nastop pevskega zbora strokovnih delavk, ki se je v javnosti tokrat že drugič predstavil, ter solistki učiteljici **Patricija Logar** in **Mojca Jerončič**. Nastope pevskih zborov je spremljala pianistka **Mirjam Furlan**. Prireditev smo kljub mrazu in ostrim burji, ki je vihrala

za okni dvorane, zaključili v toplem vzdušju s skupaj zapeto pesmijo mladinskega zbora in zbora strokovnih delavk Tam, kjer sem doma. Zahvaljujemo se Kulturnemu društvu Levpa, ki je pomagalo pri organizaciji koncerta in pripravi prostora.

Pisale smo z gosjim peresom

Pri izbirnem predmetu literarni klub smo se pogovarjale in učile o nastanku prvih knjig in pisav. Izvedele smo, da so menili nekoč pri prepisovanju knjig uporabljali gosje pero. Učiteljica nam je naslednjo uro prinesla gosje pero, s katerim smo tudi pisale. Ko smo gosje pero pomakale v črnilo, je le - to potegnilo nekoliko črnila vase in še kar nekaj časa nam ga ni bilo potrebno ponovno pomakati. Nad tem smo bile zelo presenečene. Pisanje z gosjim peresom se nam je zdela prijetna izkušnja v času moderne tehnologije.

Nikita Bucik 8. a, **Radojka Stojanović** 9. b

Ana Medvešček 8. a, **Lara Humar** 9. a

Male sive celice

Začelo se je šolsko leto 2010/11. Učiteljica je prišla v naš razred in vprašala, kdo bi rad tekmoval za Male sive celice. Prijavilo se nas je kar precej in prve ure smo spoznavali posamezne igre (Drži - ne drži, Izberi tematiko, Od 5 proti 0 in Izberi težavnost). Nekaterim ni bilo več do tekmovanja in se »učenja« niso več udeleževali.

Naslednje šolsko leto nas je ostalo samo še šest, dovolj za dve ekipe. Odšli smo na predtekmovanje na OŠ Milojke Štrukelj, kjer smo pisali test. Naša ekipa je bila tretja, druga ekipa iz našega razreda pa deveta. Na ustni del se je uvrstilo osem ekip. Bil je kar isti dan in gladko smo odgovorili na vsa vprašanja. Vsi smo bili zelo veseli, da bomo na televiziji. Naj omenim še, da sem bila v ekipi z **Nejcem Skrtom** in **Hano Munih**, v sosednji ekipi pa so bili sošolci **Ian**, **Blaž** in **Luka**. Pripravljali smo se in iskali odgovore na različna vprašanja glede tekmovanja. Eno izmed najbolj pomembnih je bilo, kaj maskota naše šole - možiček sploh predstavlja. Izvedeli smo, da je to simbol otrok, ki so v šoli. V Ljubljano smo se z mentorico psihologinjo **Anjo Cussini** in našim razrednikom odpravili v ponedeljek, 9. januarja 2012, in si najprej ogledali mesto, potem pa šli v stavbo RTV SLO. V preoblačilnici smo pustili stvari in trije tekmovalci smo šli v »masko«, kjer je že bil **Pavle Ravnohrib**, ki vodi oddajo Male sive celice. Ko smo prišli v studio, je tam bilo veliko kamer in reflektorjev. Med snemanjem si se lahko videl na televiziji poleg kamer. Tekmovali smo proti OŠ Radenci in žal izgubili za 2 točki. Najprej smo bili potrti, vendar smo se na avtobusu spet zabavali kot prej.

Dan mi bo ostal v lepem spominu, saj smo se zelo zabavali in doživeli novo pustulovščino.

Nika Kralj, 7.a

Vpliv medijev na mlade

Pri predmetu Državljanstva in domovinska vzgoja ter etika sem naredila krajšo anketo, da bi ugotovila, kako mediji vplivajo na življenje mladih ter koliko časa porabijo zanje.

Anika Božič, Osnovna šola Kanal, 8. a

Anketirala sem 43 mladih, med 12-im in 18-im letom. Večino anket sem opravila v šoli, nekaj pa tudi pri zunajšolskih dejavnostih. Povprečna starost anketirancev je bila 13,5 let, spola pa sta bila enakomerno razdeljena. Anketa je vsebovala vprašanja, ki so bila povezana z različnimi mediji, kot so: televizija, radio, računalnik ter časopisi oziroma revije. Ugotovitve ankete, po mojem mnenju, niso prav spodbudne, saj večina najstnikov svoj čas razporeja glede na medije. Na primer, če je nek zanimiv film ob 16.00, bodo ob tej uri gledali film, namesto da bi se učili oziroma delali domačo nalogo. Moralo bi nas skrbeti tudi to, da je kar 64 odstotkov mladih brez

nadzora, ko uporabljajo internet. In to »otroci« stari 12 let! Vesela pa sem podatka, da se velika večina mladih zaveda nevarnosti interneta, ki lahko konkretno vplivajo na naše življenje, torej so se različne kampanje na to temo obrestovale.

Lokalni mediji (TV Primorka, Vitel TV,...) in javna radiotelevizija so za mlade nezanimivi, saj so po njihovem mnenju vsebine nezanimive. Mladim torej niso zanimive teme iz lokalnega okolja, dokumentarne oddaje, informativne oddaje, itd. Več zanimanja je za tuje filme, resničnostne šove, prenose športnih tekem. Najstniki v naši okolici medije uporabljajo v zmernih količinah, čeprav je bilo nekaj odgovorov, da gledajo

televizijo od 4-5 ur, kar je seveda popolnoma nezdravo oziroma vodi v to, da otroci postajajo pasivni. Ker mladi toliko časa preživimo pred računalnikom, smo vse manj zunaj in druženje s prijatelji je stvar preteklosti. Za pogovore pa uporabljamo spletna omrežja, kot so Facebook, Skype, Twitter ali mobilne telefone.

Radio mladi namenoma poslušajo zelo redko, ga pa med vožnjo poslušajo zelo pogosto. Tiskani mediji pa so med mladimi zelo aktualni, saj skoraj ni družine, ki ne bi bila naročena na časopis oziroma revijo ali je ne bi redno kupovala.

Andraž Bajt, zlati maturant 2011

Andraž Bajt iz Kanala je splošno maturo opravljal kot dijak računalništva na novogoriški tehniški gimnaziji. Osvojil je 31 točk in se uvrstil med več kot 300 zlatih maturantov.

Pregovorno najdaljše počitnice v življenju je lani izkoristil za počitek, letos pa namerava rek obrniti na glavo: vse izpite na ljubljanski Fakulteti za računalništvo in informatiko končati že junija in si narediti še ene dolge počitnice. S tem zagotovo ne bo imel večjih težav, saj je prvih pet izpitov opravil z zavidljivim povprečjem 9,6.

Tekst in foto: Nataša Bucic Ozebek

Za izbirna predmeta na maturi si je izbral fiziko in računalništvo, vse obvezne predmete (matematiko, slovenščino in angleščino) pa opravljal na višjem nivoju. „Zadovoljen sem bil z vsemi rezultati, razen s slovenščino,“ se zasmeje. Posebej je ponosen na uspeh pri računalništvu, saj na maturi slovi kot eden težjih predmetov. Uspeh na maturi ga ni pretirano presenetil. „Nekako sem tudi cilj na to,“ prizna. Kaj veliko mu naziv zlatega maturanta ni prinesel, gre zgolj za potrditev, da je dober.

Te dni se mu je na fakulteti začel drugi semester predavanj. Odločitev je bila prava, pravi pa, da ga je študij po eni strani pozitivno presenetil, neke pa njegovih pričakovanj ne dosega. „Faks je presenetljivo dobro v stiku s časom. Formalna izobrazba v računalništvu je vedno en korak za industrijo. A ker imamo tudi predavanja različnih zunanjih predavateljev iz podjetij, smo na tekočem tudi z dogajanjem v realnem času,“ pravi Andraž. Moti pa ga, da jih na fakulteti učijo vsega po malem. „To nam sicer daje široko bazo, v

nobeno smer pa se ne poglabimo,“ pravi. Računalništvo povsem praktično spoznava tudi skozi študentsko delo v manjšem podjetju. Pridobivanje delovnih izkušenj skozi študij se mu zdi zelo pomembno: „Tako ti je veliko lažje. Dobro je imeti že na začetku reference in spoznati ljudi, ki v tem delajo. Če prideš po študiju do delodajalca in rečeš, da imaš končan faks, ti bo odvrnil 'Ja pa kaj, saj ga ima tudi 200 ostalih.'“

Človek mora biti tudi malo trmast.

Bodočim študentom, ki se vpisujejo na fakultete sporoča, naj bo njihova odločitev za študij premišljena. „Naj premislijo, kaj si želijo delati, če je to izvedljivo in kolikšne so možnosti, da jim to tudi uspe. Pot do tja ni tako pomembna, saj če nekaj hočejo, jim bo tudi uspelo,“ meni zlati maturant in dodaja, da mora biti „človek vseeno tudi malo trmast, če hoče nekam priti, saj stvari ne padajo same z neba.“ V prihodnje ga med drugim

mikajo tudi akademske vode, posebej raziskave na področju umetne inteligence, prevelikih načrtov pa si zaenkrat ne dela. Tudi velika gospodarska kriza ga zaenkrat ne skrbi. Sicer pa je Andraž v prostem času glasbenik. Svojo energijo sprošča kot kitarist pri skupini Neon. „Igramo moderni rok,“ pravi popolni glasbeni samouk. Skupina si je trenutno vzela ustvarjalni premor, pripravljajo nove pesmi, s poletno sezono pa se znova vračajo tudi na odre.

Andraž Bajt

Andreja Melink, zlata maturantka 2011

Ročinj – Andreja Melink se je lansko jesen kot dijakinja predšolske vzgoje na Srednji šoli Vena Pilon v Ajdovščini veselila najboljšega rezultata na poklicni maturi. Bila je zlata maturantka, letos je že študentka Pedagoške fakultete v Kopru. Izbrala si je povsem novo študijsko smer izobraževalnih ved. Ima jasne cilje, ne tuhta in ne izbira, ampak jih postopoma uresničuje. Da bo delala v pedagoškem poklicu, ve že od petega razreda osnovne šole.

Tekst in foto: Nataša Bucic Ozebek

Uspeha na maturi ni pričakovala. „Seveda sem se trudila za najboljše, a mi prvič ni uspelo,“ prizna. Da je punca vztrajna in do sebe zelo zahtevna, potrjuje tudi dejstvo, da je sredi počitnic šla višat štirico v matematiki.

„Matematiko sem pisala štiri in nisem bila zadovoljna. Jeseni sem šla poskusit zvišat oceno in uspelo mi je,“ je še danes vesela za žrtvovane počitniške dneve, saj se je pridružila ostalim lanskoletnim 158 zlatim maturantom poklicne mature v Sloveniji. „Če človek obupa, nikoli ne bo vedel, kam bi lahko prišel,“ pravi in s tem potrdi, da ji vztrajnosti ne manjka. Brez slednje tudi rezultatov ne bi bilo, pravi. Srednja vzgojiteljska šola ji je bila všeč in ji ni povzročala pregrevanja, a je ob praksi spoznala, da bi se raje kot najmlajšim posvečala malce starejšim otrokom. Zanimata jo pedagogika in psihologija, v prihodnje se vidi v šolstvu. Ne v znanstveni fantastiki ampak v uporabnem delu. „Sedaj je denimo toliko novih sodobnih pristopov, ki jih učitelji niti ne poznajo še in se jih bojijo uporabljati, pa so koristni,“ razloži. Po petih mesecih so prvi študentski vtisi „super“: „Imeli smo že prakso in ta

me je še bolj pritegnila.“ Otroke je spoznavala na osnovni šli v Kanalu pod mentorstvom pedagoginje, pritegnilo jo je delo z otroki, ki zaradi učnih težav ali težav s sluhom in z govorom potrebujejo nekoliko več in drugačne pomoči. Pa so se otroci od njenih osnovnošolskih let do danes kaj spremenili? „Odvisno,“ pravi. „Imam izkušnjo, ko so bili devetošolci izjemno pridni in disciplinirani pri matematiki, osnovnošolci pri glasbi pa Ampak, če prav pomislim, tudi mi pri glasbi nismo bili ravno najbolj blesteči. No ja, če je kdo prišel v razred, smo se pa vseeno malo bolj potrudili,“ se smeje. In že razmišlja, kako bi jih sama s pedagoškimi, psihološkimi in didaktičnimi prijemi bolje krotila. Večina dijakov v zadnjih letnikih se ta hip odloča, kje bo naslednje leto grela študijske stole.

Če človek obupa, nikoli ne bo vedel, kam bi lahko prišel.

Tistim, ki se še niso odločili, zlata maturantka svetuje, naj se odločajo s srcem in v skladu z željami. „Dokler je

želja, se da prenašati tudi manj priljubljene učitelje in profesorje,“ je prepričana. Doslej je vse izpite naredila. Z oceno enega prvih pa tudi tokrat ni zadovoljna in zato ima avgust zopet rezerviran za višanje ocene. Njene želje ne ostajajo le pri dodiplomskem študiju, za prihodnost in službo se ne boji. „Bomo dobili pa kaj drugega,“ odreže in doda, da „tudi plačilo ni vse in ne odtehta vsega. S službo moraš biti zadovoljen.“

Andreja Melink

Kristjan Medvešček - ponovno najšportnik

Kanalsko Društvo nasmejanih je letos organiziralo tretji izbor za naj športnika naše občine. Drugič zapored je ta naziv pripadel kolesarju, članu ekipe Črn trn, sicer aktualnemu državnemu prvaku v sekciji 4 cross, Kristjanu Medveščku.

Boštjan Simčič, foto: Borut Jurca

Kristjan Medvešček v družbi bodibilderja Mateja Koširja in hčerke balinarja Igorja Jakopiča, Mete

Kristjan je doma iz Plav in je ljubitelj adrenalinskih športov, natančneje 4 crossa, ene od štirih disciplin v gorskem kolesarstvu. Poleg te Mednarodna kolesarska zveza priznava še Downhill, Cross-country in XC marathon. 4 cross je eliminacijska disciplina, kjer štirje tekmovalci istočasno vzporedno dirkajo na umetno narejeni progi. Med dirko je dovoljen nenamern kontakt med tekmovalci, zaradi česar je tekmovalstvo zelo zanimivo in dinamično. Proga mora vključevati različne objekte, narejene iz zemlje, kot so skoki, ovinki, grbine in nagnjeni

ovinki. Tekmovalci prevozi progo v času od 25 do 40 sekund. Več o tekmovalstvu lahko izveste na spletni strani kluba 4xplave.com, v katerem je tudi Kristjan začel svojo športno pot.

To je že tvoj drugi zaporedni naslov naj športnika - kakšni so občutki?

Glede na svojo starost sem kar hitro osvojil naslov državnega prvaka in bil dvakrat zaporedoma izbran za naj športnika občine Kanal. Je pa za menoj dobrih deset let vztrajnega treninga in tekmovalstva. Občutki so fenomenalni. Tudi za sam

šport 4 cross je to dobro, saj ga tako lahko promoviram. Treba je vedeti, da 4 cross ni tako prepoznaven v Sloveniji, lepo pa je, če te ljudje opazijo. Trud je poplačan.

Zakaj prav kolesarstvo oziroma 4 cross?

Sovaščani iz Plav in prijatelji so se ukvarjali s 4 crossom. Takoj sem se tudi sam navdušil za ta šport in resno začel s treningi.

Je to nevaren šport?

4 cross je kar nevaren šport, ker ni vse odvisno le od tekmovalca, temveč tudi od številnih faktorjev. Na progi so namreč tudi drugi tekmovalci in ne moreš predvideti, kako bodo oni odpeljali progo. Lahko pride od trčenja in posledično tudi do poškodb. Sam sem se do sedaj le lažje poškodoval, ampak gre za poškodbe, ki jih sproti pozdravim.

Denimo?

Največkrat so to zvini, praske, manjši zlomi, nič hujšega. Poškodbe me niso nikoli ovirale in me ne odvrnejo od tekmovalstva. Kvečjemu so še dodatna motivacija.

Kako je s 4 crossom v Sloveniji?

4 cross se razvija in postaja vedno bolj zanimiv, vanj se vključuje vedno več sponzorjev, tako da je njegova prihodnost dobro zastavljena. V primerjavi z ostalimi evropskimi državami pa Slovenija glede gorskega kolesarstva zaostaja, vendar gre na bolje. Tudi dokaj dobro opremo za ta šport je pri nas že mogoče mogoče dobiti. Sam že tri leta vozim za slovensko znamko, s katero odlično sodelujem.

Kakšna sezona je za tabo in kaj te čaka v prihodnosti?

Za mano je kar uspešna sezona. Več sem pričakoval od svetovnega prvenstva, kjer pa ni šlo vse po načrtih. Cilji za naprej so predvsem izboljšati rezultate v svetovnem merilu. V prihajajoči sezoni se bom posvetil novi disciplini, spustu. Tu se namreč tekmuje s časom, medtem ko je 4 cross disciplina na izpadanje. Naprej gresta dva najboljša tekmovalca. Daljša je tudi proga, traja do tri minute, razlika pa je tudi v kolesih in opremi. Največja sprememba pri menjavi discipline bodo treningi. Pri spustu treniraš na vzdržljivosti, pri 4 crossu pa je v ospredju moč.

Kaj ti pomeni naziv "najšportnik občine"?

To priznanje mi veliko pomeni. Lepo je, če te v kraju, kjer živiš, ljudje podpirajo, spodbujajo ter razumejo, da se res trudiš. Če imaš podporo doma, potem ni težko tekmovali in dosegati dobrih rezultatov, ker veš, da bo ta trud poplačan.

Kristjan Medvešček se bo v prihodnje posvetil novi disciplini, spustu
Foto: Vanja Kodermac

Enajst zaporednih zmag

Odbojkarjem prve ekipe OK Salonit Anhovo – Kanal je v januarju in februarju uspela neverjetna serija enajstih zaporednih zmag. Prekinili so jo šele, ko so v petem krogu modre skupine gostovali pri aktualnih državnih in pokalnih prvakih ekipi ACH Volley.

Miloš Grilanc, Boštjan Simčič, foto: Borut Jurca

Pomlajena in dodobra prenovljena zasedba trenerja **Andreja Urnauta** je potrebovala nekoliko več časa, da se je uigrala, zdaj pa jo le stežka še kdo ustavi. Ekipa je sestavljena iz mladih in obetavnih slovenskih igralcev, ki jih dopolnjujejo izkušeni in znani odbojkarji, kot sta recimo sprejemalca **Andrej Kovačič** in **Andraž Paliska**. Čeprav so med sezono prekinili pogodbo z nekdanjim mladinskim reprezentantom, članom »zlate generacije«, **Darjem Savičičem**, in se pred kratkim na njegovo željo odpovedali tudi tujemu organizatorju igre, **Žarku Kisiću**, se jim to v igri ne pozna veliko. Nasprotno. **Luka Krivec**, domačin in tudi sam nekoč član »zlate generacije« mladincev, je enakovredno nadomestil Kisića. **Jani Kovačič**, ki bi lahko v nekaj letih postal udarni reprezentant na mestu prostega igralca, je kljub mladosti izjemno zanesljiv in konstanten. Na mestih blokerja sta prav tako dva perspektivna mlada igralca, **Danijel Koncilja** in **Dane Mijatović**, ki sta točkovno zelo uspešna, saj jih organizator igre dodobra zalaga z žogami.

Ekipa Salonita Anhovo ima na sprejemu najbolj izkušena igralca, 31-letna **Andreja Kovačiča** in **Andraža Palisko**. Za odlične rezultate in neprekinjen niz zmag pa je prav gotovo zelo zaslužen korektor, 26-letni **Janko Bregant**. V letošnji sezoni si vedno večjo minutažo nabirajo organizator igre **Alen Bektašević**, mladi korektor **Matevž Lazar**, bloker **Urban Česnik** ter sprejemalec **Nejc Pirih**. Prav na povratni tekmi proti ekipi Go Volley v Novi Gorici je vse tri sete odigral Urban Česnik, svojo zalogo točk na tekmi je prispeval napadalec Matevž Lazar, prve točke pa je pisal tudi Nejc Pirih, ki je svojo priložnost dobil v tretjem in zadnjem setu.

Uvrstitev starejših dečkov in kadetov na zaključni turnir najboljših četverice. Ekipa starejših dečkov OK Salonit Anhovo pod vodstvom trenerja **Ivana Markiča** in trenerke **Mete Okroglič** je osvojila prvo mesto v A ligi zahod in se uvrstila na zaključni turnir državnega prvenstva starejših dečkov, ki bo 19. maja. Podoben uspeh je dosegla tudi kadetska ekipa pod vodstvom **Leona Schillinga**. Zaključni turnir najboljših štirih ekip v kadetskem DP bo 15. aprila. Izjemne uspehe mlajših selekcij je dopolnila mladinska ekipa, ki je v sezoni 2011/12 osvojila odlično drugo mesto v mladinskem državnem prvenstvu.

Nedvomno pa je bila najslajša zmag, enajsta zapored, ko so odbojkarji Salonita Anhovo prvič v tej sezoni premagali tudi ekipo Calcit Volleyball, ki velja za močnejšo ekipo odbojcarskega državnega prvenstva. Na povratni tekmi prosti ekipi Astec Triglav v Kranju pa so z zmago prišli do potrebnih točk ter si tako v modri skupini zagotovili 2. mesto, ki prinaša v nadaljevanju

Bloker Danijel Koncilja v uspešnem bloku

končnice formalno lažjega nasprotnika.

»Dvigujemo se iz kola v kolo. Pozna se odlično trenerjevo delo, a si ne smemo postavljati nerealnih ciljev. Še vedno si želimo predvsem uvrstitve v polfinale, če se bo pokazala priložnost, pa se prebiti še dlje. Trenutna igra je obetavna,« je pred končnico poudaril direktor OK Salonit Anhovo – Kanal, **Miloš Grilanc**. Nerealni cilji morda postajajo realni. Opaziti je, da je prva ekipa Salonita po napornem prvem delu državnega

Primorci zmagali na turnirju regij. Na turnirju moških in ženskih regijskih odbojcarskih reprezentanc do 15. leta, ki je potekal 20. in 21. februarja v Kranju, je pri fantih zmagala primorska regija. Za regijsko reprezentanco Primorske so nastopili naslednji igralci OK Salonit Anhovo – Kanal: Okroglič Jure, Pirih Grega, Makorič Gašper, Jerončič Martin, Kralj Luka, Gabrijelčič Matic ter Humar Andraž. Za najboljšega igralca turnirja regij je bil proglašen član OK Salonit Anhovo – Kanal Jure Okroglič.

prvenstva in še težjih tekmah v modri skupini malce utrujena. Pred končnico, ki vodi do najvišjih mest v odbojcarskem državnem prvenstvu, bo zato pomoč s tribun še kako dobrodošla.

Korektor Janko Bregant v napadu

Bron za mlado šahistko na državnem prvenstvu

Asja Čebtron obiskuje 2. razred osnovne šole Deskle, šah trenira resno šele pet mesecev, februarja pa je domov že prinesla bronasto medaljo z mladinskega državnega prvenstva

Lea Širok, foto: Robert Čebtron

Šahistka Asja Čebtron v elementu

Asja Čebtron iz Deskel je stara sedem let, šah pa resno trenira le slabih pet mesecev. Osnovno šolo obiskuje v Desklah, v novogoriški šahovski klub pa je včlanjena od oktobra lani. Njena trenerka je legendarna mednarodna mojstrica **Kiti Grosar**. Odkar trenira šah, je Asja pridobila veliko prijateljev šahistov iz vse Slovenije. Njena trenerka pa pravi, da jo spominja na njo v mladih letih, da ima tekmovalni duh, borbenost, saj nikoli ne preda igre ter predvsem, rada igra šah. Od oktobra lani je nadarjena mlada šahistka dosegla srebrno medaljo na regijskem tekmovanju, bronasto na mladinskem klubskem tekmovanju ter zlato medaljo na ekipnem regijskem tekmovanju. Nazadnje pa je dosegla 3. mesto na Mladinskem državnem prvenstvu, ki se je od 18. do 25. februarja odvijalo na Debelem rtiču.

Za šah jo je navdušil oče, **Robert Čebtron**, sicer profesor na TSC Nova Gorica, ki je tudi sam zelo dober šahist. Vse kaže, da se v naši občini po velemojstrici **Jani Krivec** po dolgem času in počasi ponovno prebujata šah.

ŠD Soča vabi na rekreativno odbojko

Športno društvo Soča je 19. novembra lani organiziralo že 11. rekreacijski turnir v odbojki

Meta Valentinčič, foto: ŠD Soča

Pridružite se rekreaciji ŠD Soča

Turnir je potekal v športni dvorani Kanal, udeležilo se ga je 6 moških in 6 ženskih ekip. V ženski konkurenci so se pomerile naslednje ekipe: Kanal, Tolmin, Brda, Besenghi, Bled in Teleport Ljubljana. Pri moških pa ekipe: Kanal 1, Kanal 2, Salonit Anhovo (mladi), Tolmin, Chierlieders in Besenghi. Pri ženskah ekipah se je morala domača ekipa

zadovoljiti s četrtem tolažilnim mestom. Ugled gostiteljev pa so popravile vse tri domače moške ekipe, ki so zasedle kar vsa tri prva mesta in sicer: prvo mesto Kanal 1, drugo mesto Salonit Anhovo, ter tretje mesto Kanal 2. Organizatorji so najboljše ekipe nagradili s pokali. Po turnirju so se vse ekipe zbrale v spodnjih prostorih gasilskega doma, kjer jih je čakala jedača in pijača. Do poznih jutranjih ur je trajalo nato druženje, zabava in ples, katerega je popestrila skupina 7Šrit. Poleg turnirja smo v telovadnici pripravili tudi srečelov, ki pa bi ga – tako kot tudi ne turnirja – ne mogli izpeljati brez prizadevnih članov društva in sponzorjev.

Vsem, ki so pripomogli in prispevali k uspešni izvedbi turnirja in spremljevalnih dejavnosti, se organizatorji zahvaljujemo.

Ob tej priložnosti vabimo vse ženske in moške, ki bi se radi malo razgibali v odbojki (moški tudi v košarki), da se nam pridružite na rekreaciji vsak petek ob 20.30 uri v športni dvorani Kanal.

Javni poziv za oddajo projektnih predlogov za izvajanje Lokalne razvojne strategije za hribovski del Severne Primorske za leti 2011–2012

Predmet javnega poziva je nabor projektnih predlogov, ki bodo upravičeni do sredstev LEADER iz 4. osi (programa LEADER) v okviru Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013. Sredstva za sofinanciranje projektov lokalni akcijski skupini »LAS za razvoj (hribovskega dela Severne Primorske)« dodeli Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Okvirna višina razpoložljivih nepovratnih sredstev znaša 500.000 evrov. Stopnja sofinanciranja znaša do vključno 85 % upravičenih stroškov (brez DDV).

Javni poziv je odprt: od 20. junija 2011 do porabe razpisanih sredstev oziroma do preklica javnega poziva.

Zadnji roki za oddajo vlog:

- 30. 5. 2012 - projekti se uvrstijo v NIP oktobra 2012 Odpiranje vlog bo najkasneje v roku 5 dni po zadnjih rokih za oddajo vlog.

Dodatne informacije:

Vsak delovni dan med 8. do 14. uro v poslovalni enoti PRC, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin.

Kontaktne osebe: Greta Pavšič, strokovna vodja LAS, telefon: 05/38-41-507, faks: 05/38-41-504, e-pošta: greta.pavsic@prc.si
Meta Medved, svetovalka, telefon: 05/38-41-518, faks: 05/38-41-504, e-pošta: meta.medved@prc.si

Razpisna dokumentacija je na voljo na spletni strani
www.prc.si/razpisi.

Srebro iz Bakuja

Preden je Slovenija poslala na Evrovizijo našo zmagovalko Evo Boto, je medalje v Bakuju, glavnem mestu Azerbajdžana, že osvajal mladi karateist Mirko Boltar iz Deskel.

Boštjan Simčič, foto: Osebni arhiv Mirka Boltarja

Deskljan **Mirko Boltar** je star 15 let in že 8 let trenira karate. Lani se je z matičnim klubom in reprezentanco Slovenije udeleževal mednarodnih tekmovanj in turnirjev ter v kategoriji kadetov športne borbe - 70 kg dosegel dobre rezultate. Na svetovnem mladinskem prvenstvu v Maleziji, kjer je tekmovalo 1200 karateistov iz 81 držav, se je prebil do četrtfinala. Letos pa se je udeležil evropskega mladinskega prvenstva v glavnem mestu Azerbajdžana, Bakuju. In od tam prinesel srebro.

Ko pomislimo na karate, pomislimo na Bruce Leeja in druge filmske junake. So ti junaki vplivali na tvojo odločitev za karate?

Za ta šport sem odločil tudi zaradi filmov in podobnih stvari. (Smeh.) Na nek način so mi dali motivacijo, da sem potem začel trenirati karate. Življenja brez karateja pa si trenutno ne predstavljam več.

Treniraš pri ŠD Nova Gorica, tvoj trener je Rajko Malinovič iz Deskel. Kdaj si se odločil za ta zahteven šport?

V tretjem razredu smo imeli predstavitev karateja na OŠ Deskle in sem se kar hitro odločil, da želim biti karateist. Na šoli smo trenirali z **Željkom Kuzmanovičem**. Od desetih, smo na koncu ostali le trije. Zato sem po dveh letih odšel v Novo Gorico, kjer sedaj trenirava le dva Deskljana. Enourni treningi potekajo dnevno, tudi z malo starejšimi karateisti.

Kako usklajuješ treninge in šolo?

Nimam večjih težav. Pouk končam popoldne, doma naredim domačo nalogo, zvečer grem na trening. So pa treningi naporni. Tudi ob dnevih, ko si slabe volje in se ti preprosto ne da, veš, da moraš biti sto odstoten.

Zanimivo je napredovanje pri karateju.

Ko začneš trenirati imaš bel pas. Nato pri trenerju polagaš izpite. Na nižjih stopnjah so vsake pol leta. Za dosego višje stopnje oziroma pasu, so priprave na izpit daljše. Ko pri belem pasu dosežeš tri stopnje, dobiš rumen pas. Sledijo oranžen, zelen, moder, rjav in na koncu črn. Na črnem pasu pa je še sedem stopenj oziroma dnevorov. Sam imam črn pas – prvi dan. Da dosežeš vse, moraš najprej trenirati v članski ekipi, se pravi v absolutni kategoriji. Napredovanje je zahtevno, ker se večino časa pripravljamo za tekmovanja, napredovanje pa ti omogoča boljša tehnika, za katero rabiš čas. Morda bo čez kakšno leto spet čas za napredovanje.

Dosegaš dobre rezultate in nedvomno so spomini na svetovno prvenstvo v Maleziji še živi?

To je bilo zame prvo večje tekmovanje. Po dolgem poletu, ki je trajal štirinajst ur, smo prišli v drugo

Evropski mladinski viceprvak Mirko Boltar si življenja brez karateja ne predstavlja več

okolje. Zaradi časovne razlike sem bil precej utrujen. Ko smo prišli v dvorano, pa me je vzdušje kar napolnilo s svežo energijo in ta dogodek mi bo vedno ostal v spominu. Glede na to, da sem bil prvič na svetovnem mladinskem prvenstvu, sem se kar dobro odrezal.

In še preden je Slovenija poslala na Evrovizijo našo zmagovalko Evo Boto, si ti že obiskal Baku.

V začetku februarja sem se tam udeležil evropskega mladinskega prvenstva. Za razliko od Malezije je bilo tam zelo mraz, pihal je močan veter, kot da bi bil na Primorskem. (Smeh.) Večino časa pa smo preživeli v hotelu in v dvorani, v kateri se bo zgodil tudi letošnji Evrosong. Baku je čudovito mesto, srebrna medalja pa trenutno moj največji dosežek.

Biti drugi v Evropi, je nedvomno vrhunski dosežek. Pa so tekmovanja v tujini velik finančni zalogaj?

Da, klub financira samo tretjino stroškov, ostalo plačamo sami. Pomagamo si s sponzorji, vendar jih v teh časih težko dobiš. Rad pa bi se zahvalil županu **Andreju Maffiju** in predsedniku KS Deskle **Klemnu Staniču** za vso finančno pomoč in podporo, da sem lahko tekmoval tako v Maleziji, kot v Azerbajdžanu. Ob prihodu iz Bakuja mi je KS Deskle pripravila celo majhen sprejem v kulturnem

domu, za kar sem zelo hvaležen.

Kaj pa trenutno načrtuješ? Morda zaslužen počitek?

Počitka ne bo. Začeli bomo s turnirji po Sloveniji, naslednje leto februarja pa me z reprezentanco čaka evropsko mladinsko tekmovanje v Turčiji. V reprezentanci se bo treba kar potruditi, da bom med tistimi, ki bodo izbrani za prvenstvo. Upam, da bom med njimi in da bom ponovil uspeh v Bakuju.

Srebro je Mirkov dosedanj največji uspeh

Med najboljšimi piloti na svetu

Alan Goljevšček, 24-letni absolvent filozofije iz Deskel, se več kot polovico življenja ukvarja z radijsko vodenim modelarstvom in je zaenkrat edini Slovenec, ki se udeležuje mednarodnih akrobatskih tekem.

Petra Paravan, foto: Osebni arhiv Alana Goljevščka

Alan Goljevšček se na tekmovanja pripravlja več ur na dan. O uspehu odločajo nadzor treme, ohranjanje mirnih prstov in psihološka kondicija.

Foto: Mitja Madon

Za Alana je to zelo kreativen, pa tudi zahteven hobi, saj je potrebno veliko znanja o oblikovanju materialov, lepljenju in izdelavi po načrtih, o vgradnji elektronskih komponent v model in vzdrževanju le-teh, nazadnje pa še najtežji del, ki je upravljanje letečega modela. Ko upravljam model, vidim zgolj nekaj "križ" v zraku, ki je popolnoma pod mojo kontrolo in vsako sekundo hočem, da je izvajanje manevrov čim bolj mirno, precizno in graciozno. V bistvu gre za nekakšen "lov za perfekcijo". To pa je vse prej kot preprosto, saj sta na daljincu-oddajniku dve

ročki, ki imata vsaka po dve komandi (višina, smer, nagib, vrtljaji motorja), ti ročici se vrtita v vse smeri, tako da so možne kombinacije res številčne.

Alanovo srečanje z modelarstvom se je začelo, ko sta z očetom informativno vstopila v modelarsko trgovino in kupila modelček rakete ter majhen model letala, ki je bil Alanu všeč. Z očetom naju je vodilo zgolj neko zanimanje in veselje do tega hobija, ki je sčasoma prerasel v "šport". Oče mi že od začetka stoji ob strani, saj

mi je izdelal veliko modelov in marsikateri vikend žrtvoval za obiske letališč.

Alanov prvi radijsko vodeni model jadralnega letala se je izgubil zaradi neznane okvare, tako da so bili samostojni začetki težki. Nato pa se je včlanil v Modelarski Klub Nova Gorica (letališče v Ajševici - Lijak), kjer ga je bolj izkušen modelar naučil osnov letenja z motornim modelom.

V modelarstvu obstaja ogromno kategorij. Če se omejimo zgolj na radijsko vodene modele letal, obstaja kakšnih 15 različnih tekmovalnih kategorij. Kategorije radijsko vodenih akrobatskih modelov so: F3A - letenje po vnaprej znanih programih z modeli dimenzij 2m x 2m (ta disciplina ima najdaljšo tradicijo - preko 50 let), F3M - letenje z velikimi maketami (2,6m - 3,2 m razpona kril / 100 - 200 ccm bencinski motorji) po vnaprej predpisanih in 4 min prostih programih na glasbo, F3P - dvoransko letenje po vnaprej znanih programih, F6B (F3P-AM) - dvoransko letenje 2 min prosti program na glasbo, F6A - letenje na 2 in 4 min prosti program na glasbo z modeli dimenzij 2m x 2m. Splošne značilnosti akrobatskih modelov so, da imajo trdno konstrukcijo, ki prenaša visoke G obremenitve, opremljeni so z močnimi motorji in imajo velike krmilne površine, ki omogočajo zelo okretno manevriranje.

Modelarstvo je zelo širok pojem, saj obstaja ogromno zvrsti in kategorij tekmovanj. Jaz se ukvarjam predvsem s tekmovalnim akrobatskim letenjem in načrtovanjem ter izdelavo novih dvoranskih modelov.

Akrobatsko letenje je zelo kompleksno, vsi vrhunski tekmovalni piloti imajo za sabo najmanj 8 let aktivnega letenja (npr. 300 ur na leto). Kako pa izgledajo priprave na tekmo? Pred pomembnimi tekmami se še posebej intenzivno pripravljam. Recimo lani pozimi sem v dvorani letel tudi po 8-10 ur na vikend. Letos poleti pa sem bil skoraj vsak dan na letališču v Ajševici, ko sem se pripravljaj na F3A tekme svetovnega pokala. Priprave izgledajo tako, da pač ponavljam programe, katere se ocenjuje na tekmah in obenem prilagajam nastavitve na modelu, tako da se obnaša točno tako kot si želim. Ključnega pomena je tudi kontrola treme in nivoja in ohranjanje čim bolj mirnih prstov na tekmah - tako med priprave spada tudi "psihološka kondicija".

Tekmovanja v akrobatskem letenju imajo dve vrsti kategorij: vnaprej znani programi, kjer mora pilot v točno določenem zaporedju izvesti točno določene like na točnih lokacijah; druga vrsta so prosti programi, kjer tekmovalci izberejo svojo glasbeno podlago in potem brez vsakršnih omejitev poskušajo z modelom "odplesati" program - seveda vedno enako. V nekih ozirih je to podobno umetnostnemu drsanju. Pet ali več licenciranih sodnikov ocenjuje vsak let od vsakega tekmovalca posebej z ocenami od 0 do 10 za vsak posamezni manevar oziroma za vsak posamezni sodniški kriterij.

Pri prostem programu na glasbeno podlago je potrebno izbrati glasbo, kar pa je zelo težka naloga - treba se je v glavnem ozirati na to, da je glasba všečna čim širšemu krogu ljudi in da jo je hkrati mogoče z modelom čimbolje interpretirati. Seveda pa mora biti tudi pestra in različna, zato se navadno zmeša več skladb skupaj. V poštrev pridejo praktično vse zvrsti glasbe. Mojega osebnega okusa ne vmešavam v izbor skladb. Moj lanski program je sestavljen večinoma iz popularnih hitov lanskega poletja, ki jih drugače sploh ne poslušam (razen ko treniram, seveda).

Pred kratkim je bil Alan izvoljen za koordinatorja akrobatskih kategorij na Letalski zvezi Slovenije.

Pri nas je potrebno sprva postaviti te kategorije v okvir LZS, tako da bodo postale uradne in bo potem šele možna izvedba uradnih državnih prvenstev in posledično izbor reprezentanc. Upam, da nam to uspe v naslednjem letu. S pomočjo kluba MD Nova Gorica sem že organiziral kar nekaj akrobatskih tekmovanj. Po najboljših močeh in kolikor mi čas dopušča se trudim širiti znanje in tako spodbujati ter pomagati pilotom, ki jih akrobatsko letenje zanima. V Sloveniji so zaenkrat akrobatske tekme še bolj po "kavbojsko", brez uradnih pravil itd. tako, da je potrebno še veliko dela, da se bomo priključili v tem oziru razvitim državam kot so Italija, Avstrija, Nemčija, Francija.

V vseh teh letih si je priboril dosti odličij in priznanj. Trenutno se osredotoča na dvoranske tekme v tujini (večinoma Nemčija, pa tudi Švica in Francija). Njegov največji uspeh je 1. mesto - nemški prvak v kategoriji F3P-AM (prosti program na glasbeno podlago) leta 2011. Na omenjenih tekmah leti z modeli lastne konstrukcije.

Razvoj teh modelov traja že dobra 3 leta. V zadnjih 2 letih so se izpopolnili predvsem zaradi uporabe računalnika pri načrtovanju in proizvodnje na CNC strojih. S proizvodnjo dvoranskih akrobatskih modelov sem začel zato, ker so se na mednarodnih tekmah izkazali kot uspešni in inovativni, tudi nekateri tekmovalci so si jih zelo želeli preizkusiti. To je zelo zanimiv projekt, poln izzivov. Do sedaj so bili vsi piloti, ki so testirali vzorce, zelo navdušeni. Kot zanimivost lahko dodam, da bo na letošnjih tekmovanjih švicarska reprezentanca uporabljala moje modele.

Številna odličja in priznanja s tekmovanj po vsem svetu. Mednarodna letalska zveza je Goljevška uvrstila med 20 najboljših pilotov na svetu v F6B kategoriji.

Leti pa tudi z večjimi modeli, do sedaj je na slovenskih tekmah dosegel dosti zmag, tako da načrtuje tudi v teh kategorijah mednarodne tekme. Na tekmovanja potuje takorekoč po celem svetu. Kako pa je s sponzorstvom?

Seveda je moj glavni sponzor družina. Poleg tega pa mi je tekom kariere pomagalo več podjetij in trgovin: Top - modeltechnik (Solkan), Model Motors - Axi (Češka), MVVS (Češka), Robbe (Nemčija), Aerobertics (Belgija), Hepf (Avstrija). Pomoč mi nudi tudi občina Kanal ob Soči in Zveza za tehnično kulturo v navezi z Modelarskim društvom Nova Gorica.

Alan ima tudi izpit za upravljanje jadralnega padala in je učitelj smučanja. Pravi pa, da za slednji dve dejavnosti zadnja leta primanjkuje časa

prav zaradi aktivnosti v modelarstvu. Vendar pa se trud vedno poplača. S strani Mednarodne Letalske zveze (FAI) je bil Alan namreč izbran med najboljših 20 pilotov na svetu v F6B kategoriji - 2min prosti program na glasbeno podlago v dvorani in tako si je prislužil povabilo na World Artistic Games, ki bodo marca 2013 na Kitajskem. Na teh igrah bo modelarska kategorija tudi prvič v zgodovini del športnega dogodka s širšo medijsko podporo.

Več podatkov o Alanu in radijsko vodenem modelarstvu najdete na spletni strani www.alanRCfly.com (v angleškem jeziku). Še bolje pa je Alana spoznati, saj je prijeten in skromen fant z obilo znanja, mojstrsko zavezan svoji dejavnosti.

MAREC 2012

31.3.2012, ob 9h	Čistilna akcija v kampu Korada	Breg Soče	TD Kanal
31.3.2012, ob 9h	Delavnica »Barvanje pirhov« - razstava	Gotska hiša Kanal	TD Kanal
31.3.2012, ob 6h	Pohod po stopinjah Valentina Staniča	Start: Solkan oz. Vrhovlje	PD Valetnin Stanič

APRIL 2012

7.4.2012	Velikonočna delavnica	Dom Valentina Staniča Ročinj	KD Valentin Stanič Ročinj – Doblar
14.4.2012, ob 9h	Ženski turnir v balinanju	Balinišče Deskle	DU Deskle
15.4.2012, ob 9h	Moški turnir v balinanju	Balinišče Deskle	DU Deskle
15.4.2012, ob 8h	Pohod na Avške police	Start: HE Doblar	PD Valentin Stanič Kanal
20.4.2012, ob 20h	Premiera: »Na kmetih«	Kulturni dom Deskle	TR društvo Globočak
20.4.2012, ob 16h	Dan zemlje (pohod in zaključek na taborniškem prostoru v Gorenjih Desklah)	Gorenje Deskle	Društvo tabornikov ROD Odporne želve
21.4.2012	Otvoritev večnamenskega objekta Levpa	Levpa	KS Levpa in Občina Kanal ob Soči
21.4.2012, ob 19h	Plesna revija	Kulturni dom Deskle	DU Deskle
21.4. in 22.4.2012, ob 9h	Downhill Avče 2012	Informacije: 041 341 232 (Miha Jakopič) Avče	ŠKTD Avče
22.4.2012, ob 14.30	Pohod na Lašček	Start: šolsko igrišče v Kalu nad Kanalom	TD Kal nad Kanalom
24.4.2012, ob 19h	Otvoritev dvorane v Kanalu	Kanal	Občina Kanal ob Soči in OŠ Kanal
26.4.2012, ob 19h	Praznik občine Kanal ob Soči	Kulturni dom Deskle	Občina Kanal ob Soči
30.4.2012, ob 20h	Kresovanje	Cvetrež	TD Kal nad Kanalom

MAJ 2012

1.5.2012, ob 9h	Pohod ob mejni reki Idriji	Start: pred KS Kambreško	TR društvo Globočak
5.5.2012	Predpočitniška ustvarjalna delavnica	Dom Valentina Staniča v Ročinju	KD Valentin Stanič Ročinj – Doblar
12.5.2012, ob 9h	Pohod na Avsko Kulo	Start: pred trgovino v Avčah	ŠKTD Avče
12. in 13.5.2012	Pohod treh svetil	Sv.Gora – Marijino Celje – Stara Gora	Konjeniško društvo Korada
18.5.2012, ob 15h	Mali nogomet – trojke	Športni park Levpa	ŠKTD Levpa
19.5.2012, ob 12h	Mali nogomet – trojke	Športni park Levpa	ŠKTD Levpa
19.5.2012, ob 9h	Pohod »Kje so tiste stezice«	Start: športni park Levpa	ŠKTD Levpa
19.5.2012, ob 13h	Lokostrelski turnir	Taborniški plac v Gorenjih Desklah	Društvo tabornikov ROD Odporne želve
19.5.2012, ob 15h	Odprto prvenstvo občine Kanal ob Soči v namiznem tenisu	Športni park Morsko	ŠD Morsko
19.5.2012, ob 20h	60. letnica Pihalnega orkestra Salonit Anhovo	Deskle	Pihalni orkester Salonit Anhovo
26.5.2012, ob 8h	Športne igre	Večnamenska dvorana Kanal	DU Kanal
Maj 2012	Predstavitve knjige Roberta Devetaka	Dom Valentina Staniča v Ročinju	KD Valentin Stanič Ročinj – Doblar
Maj 2012	Strelsko tekmovanje pobratenih lovskih družin	Ajba	LD Anhovo

JUNIJ 2012

2.6.2012	Tradicionalna slovesnost v spomin na partizansko sanitetno okrevališče "Pod skalco"	Doblar-Kolarji	Organizatorji KO ZB Ročinj, OZB NOB Nova Gorica, Društvo vojnih invalidov SPR
21.6.2012, ob 18h	Proslava ob dnevu državnosti	Pri OŠ Kanal	OZVVS Kanal
24.6.2012, ob 9h	Pohod po dolini Idrije in na Ježo in Očno	Start: pred KS Kambreško	PD Valentin Stanič
16. in 17.6. 2012	10. Kulturni dnevi pod Globočakom	Kambreško	TR društvo Globočak
Junij 2012, ob 14h	Srečanje lovskih družin	Paljevo	LD Anhovo

Humanitarna odprava Papua Nova Gvineja

Trije mladi zdravniki smo julija 2011 odšli v Papuo Novo Gvinejo na humanitarno medicinsko odpravo. Delali smo sredi džungle, v vasi Pimaga, kjer živijo revni in prijaznivaščani, polni energije. Vsak dan smo pregledali od 30 do 60 pacientov. Po dveh mesecih smo se od novih prijateljev težko poslovili.

Tekst in foto: Matjaž Zimic

Trije mladi zdravniki smo se julija 2011 odpravili v Papuo Novo Gvinejo, državo v jugozahodnem Tihem oceanu, severno od Avstralije in zahodno od Salomonovih otokov ter vzhodno od Indonezije. Ekonomija te države se naslanja predvsem na izvoz. V PNG (Papui Novi Gvineji) živi 5.8 milijona ljudi, ki izvirajo iz več kot tisoč različnih plemen in govorijo vsaj dva od več kot 700 tradicionalnih jezikov. Pismenih je 4,5 odstotka prebivalstva, okrog 95 odstotkov ljudi živi v vasicah, se ukvarja s kmetovanjem in nima stika z modernizirano civilizacijo. PNG je ena največjih svetovnih proizvajalk čaja in kave. V džungli pa ima ogromne zaloge nafte, zemeljskega plina, zlata, bakra, platine... Potovanje proti vasi Pimaga, kjer smo opravljali svoje delo, smo začeli v Benetkah. Na letalo smo vkrcali velike škatle polne zdravil, kirurških instrumentov, medicinskih oblog in drugega materiala, ki smo ga dobili od farmacevtske industrije, iz slovenskih bolnišnic ter zdravstvenih domov.

Po dveh dneh smo prispeli v glavno mesto Port Moresby, ki velja za tretje najnevarnejše mesto na svetu. Srečali smo se s Papuancem **Rexom**, s katerim smo kontaktirali od doma preko e-mailov. Pomagal nam je pri nakupu nekaj specialnih zdravil za to območje v mestni lekarni ter nam podrobneje razložil, kam se odpravljamo.

S sodelavci nam je razkazal tudi mesto in prvi stik s papuanskim življenjem je bil veliko presenečenje, saj gre za povsem drugačen svet od našega. Ko smo po treh dneh v mestu prispeli v vas Pimaga, je bil prvi vtis šokantno fenomenalen. Znašli smo se sredi džungle, v nepopisno lepi vasi, obkrožale so nas ogromne "seigo" palme (visoke in široke 5 in več metrov), ljudje pa revni, prijazni in polni energije. Že naslednje jutro smo začeli delati. Pred bolnišnico so nas navsezgodaj čakali pacienti. Ko smo proti večeru pregledali zadnjega, smo očistili ambulanto, predvsem pa operacijsko dvorano, kjer je bilo vse zaprašeno in umazano. Čistili smo dva dneva, saj je v operacijskem prostoru pomembna sterilnost. Vsak dan smo pregledali od 30 do 60 pacientov. Od tega 8 do 10 kirurških primerov z vrezinami, vsekaminami, zlomi, krvavitvami, kroničnimi golenskimi razjedami, gnojnimi vnetji, vraščenimi nohti, tujki pod kožo... Sicer smo zdravili raznovrstne bolečine, primere malarije, epilepsij, želodčne težave, kožne bolezni, astmo, driske, vnetja oči, izpirali zamašena ušesa. Pri delu nismo mogli opravljati laboratorijskih preiskav, opreti smo se morali le na naše znanje in klinični pregled. Hujše primere smo poslali v najbližjo bolnišnico, tri ure vožnje oddaljeno od Pimage. Pot v mesto Mendi vodi po makadamski, luknjasti cesti. Tja

Pimaški domačini so mladim zdravnikom prirasli k srcu in jim bodo za vedno ostali v spominu

napotene paciente smo tudi obiskali in se srečali z njihovimi zdravniki. Z delom v Pimagi smo pridobili obilo novih izkušenj in novih znanj. Prosti čas smo izkoristili za potepe po džungli ter sosednjih vaseh. Domačini so nas vozili po reki z deblaki, ter nam v glavni hiši domače vasi uprizorili pravi kulturni šov. Prepevali so, pripovedovali so nam zgodbe, nas učili šivanja torbic, plezanja na palme, z njimi smo igrali košarko...

Skupaj z vapoščani smo se udeležili tudi državnega šova v mestu Hagen. Tega se bomo radi spominjali, saj smo bili deležni kulturne prireditve, na katero se domačini pripravljajo celo leto. Videli smo več kot sto različnih kulturnih skupin, ter uživali v njihovih plesih ter tradicionalnih gozdnih maskah in oblekah. Po dveh mesecih je prišel čas odhoda. Pimaški domačini, ki so nam prirasli k srcu, nam bodo za vedno ostali v spominu. V zahvalo so pripravili gostijo. Združila se je cela vas. Jedli smo svinjsko ter piščančje meso, ki ga pripravijo v tradicionalni "MUMU" pečici. Knčno meso po dveh mesecih, a kaj, ko je bilo pripravljeno brez vseh začimb. Sponzorjem, ki so omogočili odpravo, se iskreno zahvaljujemo, imena pa smo objavili na naši spletni strani Papua Nova Gvineja, enotnost v raznolikosti.

UREDNIŠKI ODBOR IN POŠILJANJE PRISPEVKOV

NAVODILA ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV:

Članke za Most pošljite na e-naslova:

lea.sirok@gmail.com

in mostkanal@gmail.com

ali po pošti na naslov:

TIC Kanal, Pionirska 2, 5213 Kanal, s pripisom:
ZA MOST.

- Teksti in fotografije morajo biti opremljeni z imenom avtorja.

- **Tekst** je lahko v formatu Microsoft Office s končnico **.doc** ali Open Office s končnico **.odt**.

- **Fotografije** naj bodo v formatu **.JPG** in naj bodo primerno velike resolucije (vsaj 1 MB).

- Če jih pošiljate v digitalni obliki je najbolje, da tekst in fotografije pošljete kot ločeni priponki.

- Prispevke lahko pošiljate tudi preko spletne strani, kjer se morate predhodno registrirati na

<http://www.mojaojcina.si/kanal-ob-soci/>.

Brrr ... še Soča je zmrznila

Zimo sta zaznamovala dolgotrajen mraz in večinoma suho vreme, na Vipavskem in Goriškem pa tudi močna burja, ki je odkrivala strehe, vrtinčila zemljo na poljih in odnesla celo prvo nadstropje montažne hiše v Šempasu. V naši občini veter ni povzročil večjih težav, tako da smo se lahko posvetili občudovanju zimskih pojavov v tolmunih Idrije in drugih potokih. Debelejša plast ledu je prekrila tudi Sočo, vendar je ni bilo toliko, da bi se na njej lahko drsali. Kakor pripovedujejo domačini, so se na Soči lahko drsali pred slabimi tridesetimi leti.

Foto: Soča - Toni Dugorepec, Tolmun pritoka Idrije - Simon Prinčič

+ Plus

Pri Markičih smo za vsak zaselek postavili tablo z njegovim imenom. Tako so sedaj vidno označeni zaselki Črešnjeveca, Trpiščne in Markiči. Table je izrezljal Savo Vuk, pri postavitvi pa so sodelovali vaščani.

Foto: Helena Vuk

- Minus

Svetovni dan voda (22. marec) je letos zaznamovala hidrološka suša. Zaradi pomanjkanja padavin, ki jih po podatkih ARSA ni bilo že štiri mesece, se nižajo zaloge pitne vode, reke pa imajo le dobro tretjino običajnih količin vode. Tudi v naši občini moramo zato vsi varčevati s pitno vodo, če hočemo, da jo bo dovolj za vse. Do preklica je prepovedano zalivanje vrtov in njiv, pranje avtomobilov, polnjenje bazenov in vsaka druga nenamenska poraba pitne vode. Ob povprečni količini padavin pa izboljšanje stanja lahko pričakujemo šele po večmesečnem obdobju, opozarja ARSO. Foto: Toni Dugorepec